

**Poslanci
dihate
sami zase,
brez ljudi,
ki so vas
izvolili**

Tribuna o državni upravi in lokalni samoupravi

V ponedeljek, 15. novembra, zvečer je bila v Kulturnem domu v Mengšu javna tribuna o organiziranosti državne uprave in lokalne samouprave.

Od povabljenih ministrov se je pogovora udeležil samo minister za notranje zadeve Ivo Bizjak. Ministra za obrambo Janeza Janša, ki je imel prav tedaj pogovor na TV Slovenija, je nadomeščal predsednik občine Jesenice, ki je hkrati tudi podpredsednik socialdemokratske stranke. Minister za pravosodje Miha Kozinc in Tone Jerovšek od Ustavnega sodišča se tribune nista udeležila. O dose-
danih pripravah za reorganizacijo državne uprave in lokalne samouprave sta govorila gospoda Stane Vlaj z Ministrstva za pravosodje in Jože Olup z Ministrstva za notranje zadeve.

Profesor Rainer Paesler z Univerze v Münchnu je v razpravi sodeloval s praktičnimi

primeri, govoril je o organiziranosti v Nemčiji.

Po uvodnih besedah gostov se je prvi oglašil podpredsednik Občine Domžale Jure Berlot

z vprašanjem, koliko bo bodoča državna in krajevna uprava veljala, ter dodal, da se boji, da bo dražja, kot je sedanja.

V razpravi so se zvrstili številni udeleženci v dvorani. Vprašanja so si bila precej po-

dobna: koliko bo nova ureditev veljala mlado slovensko državo, kje in kako bodo državljani Slovenije svoje zadeve lahko opravili, kaj je z državno centralizacijo oblasti, o kateri

(nadaljevanje na tretji strani)

Državni poslanec Tone Peršak v razpravi o državni upravi in lokalni samoupravi

V SLAMNIKU PREBERITE

Str. 3

Izredna seja o lokaciji ceste

Str. 6

Oh, ta vročina

Str. 9

**PRESERJE
Mi vse delamo skupaj**

Str. 16

**ŠPORT
Najuspešnejša sezona doslej**

Str. 17

**RAZISKAVA
Kdo so to invalidi?**

LIKOVNO RAZSTAVIŠČE DOMŽALE

Barvne jedkanice Marjana Vojske

Za slikarja in grafika Marjana Vojsko je likovni kritik Jože Hudeček zapisal, da je Slovenec in svetovljan obenem, Domžalčanom pa je lahko v ponos, da je tudi naš rojak. Želja, da se njegovo delo, ki v zadnjih tridesetih letih nastaja na tujem, večinoma v Nemčiji, kjer živi in poučuje, uveljavi doma, je bila med domžalskimi likovnimi zanesenjaki že dolga. In z velikim veseljem smo zadnji dan meseca oktobra v Likovnem razstavišču pripravili prigrizno otvoritev, ki je bila obenem tudi poklon in izraz spoštovanja do njegovih uspehov.

Slikar Marjan Vojska

Marjan Vojska se je rodil leta 1934 v Domžalah, v družini, ki je bila po njegovem mnenju v močnem stiku z umetnostjo, zlasti z glasbo, arhitekturo in slikarstvom. Pod vtisom domžalskega arhitekta g. Karlovška se je sprva odločil študirati na ljubljanski šoli za umetno obrt. Toda vse bol ga je privlačilo slikarstvo in zato je v letih 1955 do 1959 nadaljeval študij na Akademiji upodablajočih umetnosti, kasneje ALU. V študentskih letih je sodeloval zlasti s krogom uveljavljenih umetnikov: s Petrom Božičem, Danetom Zajcem, Gregorjem Strnišom. Prejel je tudi Prešernovo nagrado ljubljanske ALU, in kot je rekel kritik Hudeček – vse poti so mu bile odprte in kariera nekako začrtana. Toda gnalo ga je na tuje, najprej v Anglijo, kasneje pa bolj po naključju kot trdni odločitvi v Nemčijo. Tam je odkril, da je njegovo delo cenjeno in z značilno trmo in vztrajnostjo se je prebijal in postajal eden najpomembnejših nemških in svetovnih grafikov. Sprva je živel v Hagnu, kasneje pa v Münstru, kjer je na Visoki šoli za oblikovanje postal leta 1973 tudi profesor.

(nadaljevanje na enajsti strani)

KOLIKO, KAKO, KAM, ZAKAJ?

Skoraj vse o naših smeteh

Najbrž še niste vedeli, da dnevno na sanitarno deponijo v Dobu Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale pripelje 250 m³ vsakovrstnih odpadkov, da je v redno odvažanje smeti vključenih več kot 80 % naših občanov, da je deponija v Dobu ena izmed (naj) bolj urejenih v naši državi in ne nazadnje, da se poizkusno tudi v naši občini že izvaja selektivno zbiranje odpadkov.

To in še marsikaj zanimivega mi je povedal ing. gr. Janez Repnik, tehnični vodja Komunalno stanovanjskega podjetja Domžale; v pogovoru me je opozoril na vrsto zadev, ki so zanesljivo zanimive za širši krog bralcev SLAMNIKA. Za odvoz smeti je zadolžena enota Javna higiena. Koliko delavcev pravzaprav pokriva to po-

dročje, kakšna je mehanizacija?

Dvajset delavcev ob pomoči treh vozil, ki odvažajo kontejnerje, in štirih specialnih vozil, ki pobirajo predvsem gospodinjne odpadke, vsakodnevno skrbi za ta del čistoče naše občine. Za obračun smetarine še vedno predstavlja osnovo razpoložljiva stanovanjska povr-

šina, v skladu s sprejetim sklepom Skupščine občine Domžale pa nas čaka nov način obračuna – osnova bo število članov gospodinjstva.

4,12 SIT na m² je veliko, ali pa tudi ne, koliko pravzaprav ostane vam?

Za pokrivanje enostavne reprodukcije Komunalno stanovanjskemu podjetju ostane le 2,26 SIT, kar nas med 60 izvajalci teh del po izračunih ZOP Ljubljana uvršča na 42. mesto. Drugo »pobere« občina, in sicer za: razširjeno reprodukcijo, rento KS Dob, ureditev končne dispozicije odpadkov in ekološki tolar, to pa med 60 občinami uvršča Domžale kar na 4. mesto. To pomeni, da je bistvena obremenitev višine smetarine njen del, ki ostane občini in da vsako povečanje cen, ki naše uporabnike zelo jezi, ni samo naš denar.

Urejenost sanitarne deponije v Dobu je po mnenju nekaterih vzorčni model deponije za druge komunalce. Je to res?

(nadaljevanje na četrti strani)

KAJ Z LASTNINSKIM CERTIFIKATOM?

Po pošti ste prejeli lastninski certifikat, zdaj pa ne veste, kam bi ga vložili. Da bi vam olajšali vašo odločitev, prireja Delavska univerza Domžale, d.o.o. in Izvršni svet Skupščine občine Domžale okroglo mizo »KAJ Z LASTNINSKIM CERTIFIKATOM?«, kjer boste dobili odgovore na vaša vprašanja.

Program okrogle mize:

1. Kaj je lastninski certifikat
2. Postopki lastninjenja in vloga lastninskih certifikatov
3. Vrste lastninskih certifikatov
4. Možnosti uporabe certifikatov in naložbeno tveganje
5. Odgovori na vaša vprašanja.

Okrogla miza bo 1. 12. ob 17.30 na OSNOVNI ŠOLI VENCLJA PERKA V DOMŽALAH. Vstop prost!

Vljudno vabljeni!

**SERVIS
DEBEVC
MENGEŠ**

Tel./faks: (061) 739-723

**SHARP
SERVIS
MENGEŠ**
73 84 09

**TRGOVINA OKRŠLAR –
USNJENI IZDELKI**
SPB, DOMŽALE, Ljubljanska 90
(NASPROTI KURIVA)
MAJHNE SERIJE ● VELIKA KVALITETA
● NIZKE CENE

HIPO

HRANILNICA IN
POSOJILNICA d.d.

Ljubljanska c. 76,
II. nadstropje,
61230 Domžale

**TRGOVINA, d.d.
NAPREDEK,
PRESENEČA IN
VABI K NAKUPU**

O REORGANIZACIJI DRŽAVNE UPRAVE IN LOKALNE SAMOUPRAVE

Stališča predsednikov SO in IS gorenjskih občin

Predsedniki Občinskih Skupščin in predsednica Izvršnih svetov Gorenjskih občin smo se dne 19. 10. 1993 sestali v Domžalah v zvezi z reorganizacijo državne uprave in lokalne samouprave. Zaradi pomena in problematike obravnavane teme smo se odločili za javen poziv Vladi, Državnemu zboru, predvsem pa strokovni in zainteresirani javnosti. Povzetek naših skupnih stališč in zahtev je naslednji:

– Predlagatelj in zakonodajalec naj vsebinsko jasno opredelita osnovni namen reorganizacije, tako imenovana izhodišča (Problemi, Cilji, Kaj, Koliko, Kje, Zakaj, Kako, Komu). Izdelati se mora predhodna analiza razmejitev pristojnosti, organizacije, financiranja, kadrov in stroškov prehoda iz sedanjih v nove občine.

– Menimo, da je reorganizacija uprave potrebna zaradi nastalih sprememb v naši državi in družbi, zaradi drugačnih družbenih odnosov in lastnine. Država ima lahko pod svojim okriljem vse tipične državne funkcije na lokalnem ali regijskem nivoju, ki morajo biti popolnoma enake na vsem ozemlju države ne glede na njene naravne, geografske, populacijske ali zgodovinske razlike, potem funkcije, ki so take narave, da se morajo financirati iz državnega proračuna (javni sistemi in službe, solidarnost, subvencije), funkcije, ki jih s sistemskim in tehnološkim poenotenjem lahko izboljšamo, pocenimo in ize- načimo (osnovno šolstvo, obramba, no- tranje zadeve, inšpekcije, geodezija, del zdravstva, del varstva okolja, del urba- nizma, del gospodarstva, del kmetijstva – subvencije in še kaj).

– Samo prevzetim funkcijam soraz- merno lahko država vzame delež prihod- kov občinam, z upoštevanjem uvažanja ra- cionalizacije, ki je možna z vsedržavnega nivoja,

– Zahtevamo možnost odločanja o last- nem razvoju in njegovem financiranju, ki ni nič drugega kot motiviranost in mož- nost za lastno dobro delo. Pri tem imamo v mislih tudi odločanje o višini dela dav- nih bremen kot izvorni dohodek občin.

– Za potrebe opravljanja dejavnosti šir- šega in posebnega pomena na nivoju te- meljnih lokalnih skupnosti je nujno za- konsko definirati drugo stopnjo lokalne samouprave (pokrajine), ki mora predstavl- jati osebo javnega prava s svojimi izvir- nimi in prenesenimi pristojnostmi, last- nimi finančnimi viri. Vse občine morajo biti vključene v pokrajine, kar izključuje izključno prostovoljno vključevanje.

– Hočemo imeti možnost vpliva na po-

litiko okraja, predvsem pa samostojne pri- stojnosti in vire sredstev za lasten razvoj. Najbolj pomembni lokalni segmenti so komunalno-cestno-energetski, razpolaga- nje s prostorom in skrb za okolje, podjet- niški, družbeni (kultura, šport), pa tudi del javnega-komunalnega-okoljevarstvenega reda.

– Borili se bomo za to, da bodo boljši gospodarji lahko bogatejši in tisti, ki več ustvarijo in vlagajo bolj razviti. Sistem fi- nanciranja mora biti stimulativen, da bo imela lokalna skupnost interes ustvariti čimveč lastnih sredstev in s svojim premo- ženjem čim bolje gospodariti. Nismo pa proti solidarnosti, ki omogoča preseči ob- jektivno pogojene različne pogoje na podlagi javno objavljenih kriterijev.

– Vse spremembe se morajo pred- hodno podrobno opredeliti. Uveljavitev sprememb mora biti najmanj eno leto po sprejemu. Spremembe državne uprave in lokalne samouprave morajo biti izvedene hkrati – predvsem je pomembna razdeli- tev pristojnosti in finančnih virov.

– Zagovarjamo reorganizacijo in raci- onalizacijo sedanjih občin (bodočih po- krajajev) v skladu s spremembami in smisel- nim uvajanjem manjših občin, za naloge zadovoljevanja širših (razvojnih infrastruk- turnih in sistemskih) potreb. Zavedamo se tudi pomanjkljivosti in nepravilnosti v se- danjih občinah, ki jih bomo morali od- ločno odpraviti. Zato potrebujemo sta- bilne razmere, ki bodo omogočale dolgo- ročno in načrtno politiko, ustrezno kvali- teto odločanja in nižje stroške poslovanja.

– Država naj najprej in prvenstveno po- skrbi za kvalitetno zakonodajo z vsemi normativnimi in izvedbenimi akti, ki so finančno in sistemsko usklajeni in jih je možno resnično in dosledno izvajati in sankcionirati (pobiranje davkov, finančna in upravna disciplina, tehnologija in finan- ciranje funkcij, ki so že v pristojnosti dr- žave – sodstvo, davčna služba, šolstvo, urbanizem, varstvo okolja – posebni od- padki, demonopolizacija velikih sistemov in reorganizacija državnih javnih služb, itd.).

– Podpiramo opredelitev pristojnosti, ki so bile podane v osnutku zakona (vari- antno besedilo 22. člena), zato ker jih podrobneje in jasneje navajajo, niso pa v nobenih drugih aktih opredeljene.

– Pozivamo tudi druge občine Slove- nije, da z aktivno akcijo, ne le instituci- onalno (stališča, mnenja), zaščitimo inte- rese svojih okolij in s tem tudi države Slovenije.

Predsednik SO Jesenice, Božidar BRUDAR; Predsednica IS SO Jesenice, Rina KLINAR
Predsednik SO Kamnik, Maksimilijan LAVRINC; Predsednik IS SO Kamnik, Mihael NOVAK
Predsednik SO Kranj, Vitomir GROS; Predsednik IS SO Kranj, Peter OREHAR
Predsednik SO Radovljica, Vladimir ČERNE; Predsednik IS SO Radovljica, Jože RESMAN
Predsednik SO Škofja Loka, Peter HAWLINA; Predsednik IS SO Škofja Loka, Vincencij DEMŠAR
Predsednik SO Trzin, Peter SMUK; Predsednik IS SO Trzin, Meglič FRANČIŠEK
Predsednik SO Domžale, Ervin A. SCHWARZBARTL; Predsednik IS SO Domžale, Tomaž ŠTEBE

IZVRŠNI SVET JE SPREJEL

Osnutek proračuna za leto 1994

Na kratko želim nanizati ne- katere najbolj bistvene aktivno- sti, ki jih je v zadnjem obdobju opravil Izvršni svet SO Dom- žale.

Izdelan in sprejet je bil osnu- tek proračuna za leto 1994 in posredovan Predsedstvu SO Domžale v nadaljnjo obrav- navo. Uspeli smo že konec ok- tobra pripraviti osnutek prora- čuna za prihodnje leto. Prora- čun je za normalno delovanje občine in kakovostno porabo proračunskih sredstev najbolj pomemben element. Zato mora biti strokovno dobro pripravljen in usklajen z uporabniki, poli- tično in pravočasno sprejet. To je še posebej pomembno v letu 1994, ko bo pred nami veliko

dela zaradi organizacijskih in vsebinskih sprememb: reorga- nizacija državne uprave in lo- kalne samouprave, lastninenje in reorganizacija javnih podje- tij, zaključek denacionaliza- cije, izdelava nove vizije in strategije občine in novih pla- nov zaradi nastalih sprememb, gradnje (avto)cest, koncesijske gradnje plinovodnega omrežja in koncesijsko oddajanje dru- gih dejavnosti in del, večjih in- vesticijskih vzdrževanj na vo- dooskrbi, dokončni odločitvi o novi deponiji komunalnih od- padkov, uvedba selektivnega pobiranja komunalnih odpad- kov, informacijsko obvladova- nje in popis lastnine občine, organiziranje sklada oz. agen- cije, itd. Vse te številne in po-

membne aktivnosti morajo teči ob rutinskem izvajanju samega proračuna, kot najpomemb- nejše aktivnosti za normalno funkcioniranje občine.

Obravnavali smo pregled po- slovanja, planov in kalkulacij cen Komunalno stanovanjskega podjetja Domžale. V letošnjem letu smo s pomočjo pogodbeno vezane firme pregledali poslo- vanje in cene KSP Domžale (Povzetek poročila je v poseb- nem članku). Bistveni zaklju- ček je predvsem zelo slabo stan- je infrastrukture starejšega da- tuma, ki jo bo potrebno teme- ljito obnoviti. Glavni razlog je v neustreznem vrednotenju in obračunu amortizacije ter infra- strukture (vedno se je s tem ča- kalo). Del sredstev bo potrebno zbrati preko višje cene storitev, ker ni možno celotna sredstva nameniti iz proračuna in na breme vseh davkoplačevalcev, tudi tistih, ki ne koristijo komu- nalnih uslug. Dodatni stroški, ki jih država ne priznava, potr- dila pa jih je Skupščina občine, so sklad za varstvo okolja, sred- stva za urejanje in plačilo rente komunalne deponije in sred- stva za ureditev nove deponije komunalnih odpadkov.

Prijetno je bilo sprejemanje turistično-poslovnega razpoz- navnega znaka, ki naj bi vsaj na tem skoraj popolnoma komer- cialnem področju omogočal lažje razpoznavanje Občine Domžale in prispeval delček k njeni celostni podobi. O tem pa kdaj drugič.

Predsednik Izvršnega sveta mag. Tomaž ŠTEBE, dipl. inž.

Za podjetnike in obrtnike

Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je že v začetku leta 1993 objavilo razpis za pri- dobivanje sredstev za razvoj malega gospodarstva. Nekaj domžalskih podjetnikov in obrtnikov je ta sredstva že pridobilo.

Opozarjamo vas na po- novni razpis Ministrstva za gospodarske dejavnosti za pridobivanje sredstev za raz- voj malega gospodarstva, ki je bil objavljen v Delu, 5. no- vembra 1993.

Vlada Republike Slovenije je sprejela sklep o spremem- bah in dopolnitvah za dode- ljevanje sredstev za pospeše- vanje razvoja in ustanavljanje enot malega gospodarstva, s katerim je povečala najvišje zneske za dodelitev sredstev.

Razpis za pridobitev sred- stev za razvoj traja do 31. 12. 1993. Kopijo razpisa lahko dobite na Sekretariatu za družbeno planiranje in razvoj

občine Domžale, Ljubljanska 69, pri g. Rožancu.

OBČINA DOMŽALE
Sekretariat za družbeno planiranje in razvoj

Vzpostavitev baze pod- jetništva in obrti v občini Domžale

V občini Domžale bomo ustanovili Podjetniški center, v okviru katerega bo deloval tudi informacijski sistem za podjetništvo in obrt. V Podjetniškem centru se bodo zbirale informacije o po- nudbi in povpraševanju obrtnikov in podjetnikov.

Za zdaj nimamo podatkov o posameznih storitvah, ki jih obrtniki in podjetniki opravljajo (velikokrat kakšna stranka sprašuje, kje bi lahko dobila izvajalca za kakšen specialni izdelek, pa ji žal tega podatka ne moremo posredovati).

Verjetno je v vašem interesu, da preko informacijske mreže ponujate svoje storitve in dobite informacije o ponudbi storitev, ki jih potrebujete.

Od 1. do 31. decembra 1993 se bo pri vas oglašil naš popisova- lec, ki bo z vami opravil kratek, neobvezen razgovor o vaši dejavnosti in uporabi informacijske mreže. Zato vas vljudo pro- simo, če mu podatke lahko posredujete.

OBČINA DOMŽALE
Podjetniški center

BODO V MORAVŠKI DOLINI IN ČRNEM GRABNU

Telefoni zvonili do konca leta 1995?

V skladu s sprejetimi dogo- vori so se v začetku novembra 1993 sestali mag. Tomaž Štebe, predsednika Izvršnega sveta s sodelavci ter predstavniki PTT Slovenije, da bi skupaj obrav- navali problematiko izgradnje telefonskega omrežja za po- trebe Moravske doline in čr- nega grabna.

Ga. Štefanija Žagmeister, direk- torica sektorja za investicije, in Ne- deljko Đukić, njen namestnik, sta predstavila program nadaljnje iz-

gradnje PTT omrežja v državi in posebej na območju občine Dom- žale, kjer je program telefonije oce- njen na milijardo tolarjev).

Za realizacijo telefonskega omrežja za potrebe Moravske do- line in Črnega grabna je potrebno zagotoviti:

- objekt Krtina (novogradnja)
- prostori za digitalno centralo s 700 telef. številkami
- objekt Blagovica (novogradnja oz. prizidek) prostori za centralo ISKRA 2000 s 480 telef. številkami
- objekt Moravče (zagotovljen)
- prostori za centralo ISKRA 2000 s 1200 telef. številkami
- objekt Lukovica (adaptacija)
- prostori za centralo ISKRA 2000 s 960 telef. številkami

Projekt obsega še:

- instaliranje central
- montaža sistemov prenosa
- položitev optičnega kabla
- izgradnja lokalnega naročni- škega omrežja

PTT je doslej opravila naslednje aktivnosti:

- a) Pridobljena je projektna do- kumentacija za izgradnjo vseh cen- tral, za polaganje optičnega kabla in za izgradnjo lokalnega naročni- škega omrežja.
- b) Pogodbe o dobavi opreme za vse štiri centrale so bile podpisane 23. junija 1993, pogodbeni roki so 9. oz. 12. mesecev in so pogojeni s podpisom pogodbe in nakazilom avansa.
- c) Načrtuje se, da bodo centrale aktivirane do konca leta 1994, to pa je pogojeno z naslednjimi pred- postavkami:

- pravočasna zagotovitev pro- storov v Krtini (čimprejšnja določi-

tev mikrolokacije),

– izgradnja večnamenskega ob- jekta v Blagovici, kjer bi se bilo potrebno dogovoriti za investitorja, PTT bi nastopil le kot kupec prostora, ki jih potrebuje za svoje po- trebe (prostor za PTT in prostori za centralo).

– pravočasna izdelava lokacijske dokumentacije in pridobitev po- trebnih soglasij

d) Podjetje PTT je že zaprosilo Razvojni zavod Domžale za po- nudbo za izdelavo potrebne loka- cijske dokumentacije.

PTT pričakuje pomoč krajevnih skupnosti pri pridobivanju soglasij za odstop zemljišč, ki so potrebna za izgradnjo lokalnega naročni- škega omrežja, ki naj bi se pričelo graditi v začetku leta 1995. So- glasja se bodo pričela zbirati po pridobitvi lokacijske dokumenta- cije.

Ob tem je bilo poudarjeno, da bo v primeru izpolnjenih pogojev mo- goče že konec leta 1994 priklopiti obstoječe naročnike na nove cen- trale in tako zagotoviti boljše pove- zave.

Občina naj bi sodelovala in za- gotovila, da se vsa potrebna doku- mentacija pridobi v čimkrajšem času, prioriteten se obravnava izde- lava dokumentacije za položitev optičnega kabla.

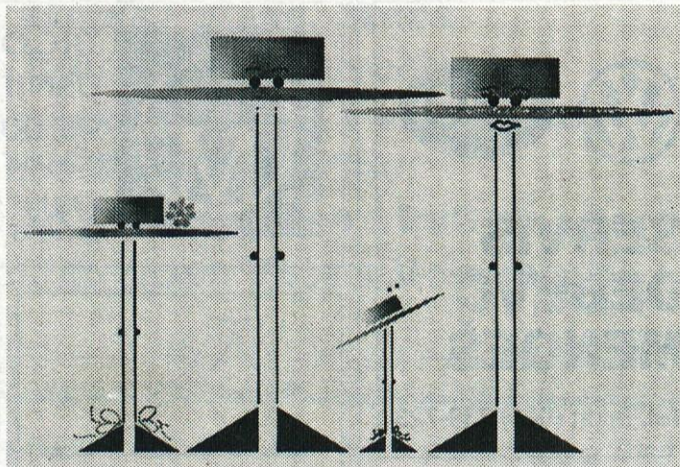
Kolikor bi bili vsi pogoji in roki spoštovani, je načrtovano, da bi novi naročniki na območju Morav- ške doline in Črnega grabna tele- fone dobili do konca leta 1995.

Po dogovoru bo sestanek pred- stavnikov krajevnih skupnosti in PTT v začetku decembra 1993.

V.

Slamko – zaščitni turistični znak občine Domžale

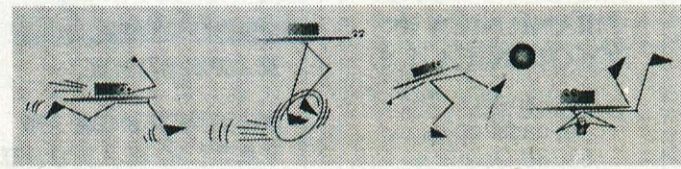
Že nekaj časa si je Izvršni svet Skupščine občine Domžale pri- zadeval, da bi tudi naša občina dobila razpoznavni znak, ki bi tako domačine, še zlasti pa

naše 'goste' – turiste opozarjal, da je vse, kar je pod tem zna-

kom, tako ali drugače pove- zano z občino Domžale.

Na osnovi razpisanega natečaja je bil na izvršnem svetu kot naj- primernejši izbran SLAMKO, s katerim se bomo velikokrat srečevali v povezavi s turiz- mom.

Tribuna o državni upravi in lokalni samo- upravi

(nadaljevanje
s prve strani)

se vse več govori, kakšne pristojnosti bodo imele nove občine, kakšne okraji in kakšne republika. Več je bilo vprašanj, bolj je bilo jasno, da je o bodoči organiziranosti še veliko nejasnosti.

Predstavnik iz Šentgotarda je nakazal potrebo, naj bi se o pripadnosti občinam in okrajem odločali ljudje in ne njihovi poslanci. Dejal je, da njihovo območje ne spada k Štajerski in ne v okraj Trbovlje, saj je nastal šele po drugi svetovni vojni iz povsem političnih razlogov. Opozoril je, naj bi oblast mlade slovenske države rasla od spodaj navzgor in ne obratno.

Gostje so kar nekajkrat zatrčili, da bosta nova državna uprava in lokalna samouprava, če bo že dražja od sedanje, zato bolj uspešni in bolj postrežljivi. O tem je govoril tudi domžalski župan mag. Ervin Anton Schwarzbartl. Med drugim je v razpravi dejal, da se

mu v vseh letih županovanja ni posrečilo približati občine občanom. Profesor Paisler, ki se je kar nekajkrat oglašal, je med drugim povedal, da v Nemčiji občan dobi gradbeno dovoljenje v treh mesecih od datuma vložitve.

Med udeleženci tribune v dvorani je bilo tudi več poslancev in županov okoliških občin, iz Ljubljane in celo iz Grosuplje. V razpravi je sodeloval poslanec Tone Peršak. Župan Občine Grosuplje si je prizadeval za pošteno razdelitev sedežev okrajev.

Predstavnik Krajevne skupnosti Cerklje na Gorenjskem je posebej grajal poslance v državnem zboru in dejal: »Dihate sami zase brez ljudi, ki so vas izvolili. Nikjer vas ni med ljudmi, o vsem sami odločate.« Pri tem je izbral samo poslanca Toneta Peršaka iz Trzina, ker se kar precej pojavlja med volivci.

Poslanec Peršak se je gospodu Kepicu zahvalil za priznanje in priložnost izkoristil za kratko poročilo o svojem dosežanju poslanskega dela.

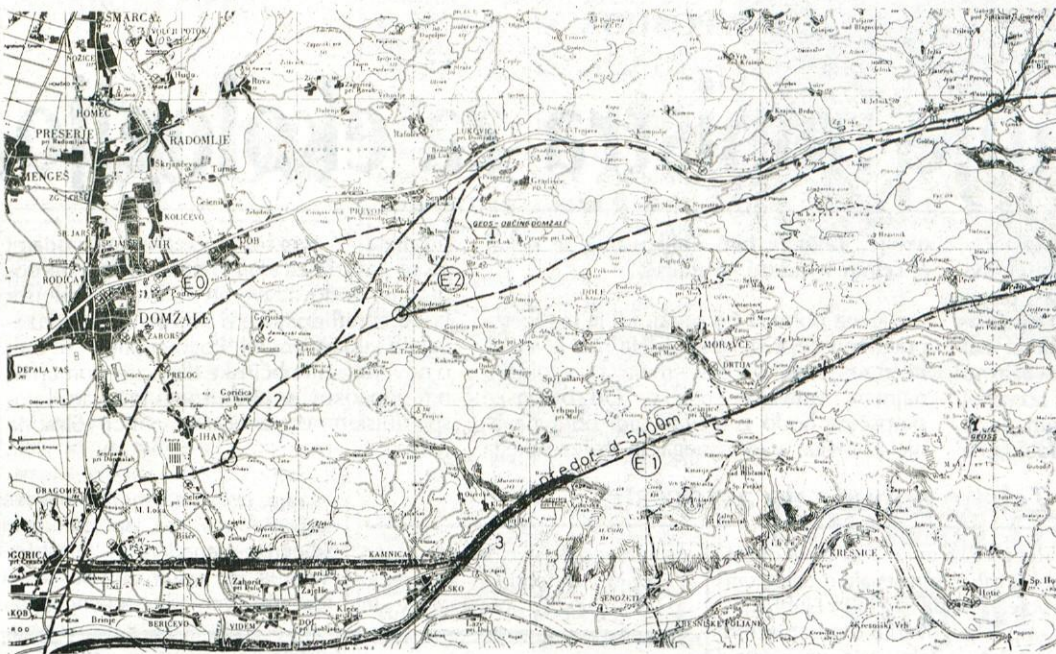
Gospod Franci Juhant, ki je v Občini Domžale zadolžen za razvoj krajevne samouprave, je gostom zastavil vprašanje, kje bo sedež bodočega okraja v Domžalah ali v Kamniku. Gospod Stane Vlaj je še povedal, da bo komisija za državno upravo in lokalno samoupravo utemeljeno pritožbo Občine Domžale skrbno preučila.

V več kot triurni razpravi, ki jo je vodil predsednik Izvršnega sveta občine Domžale mag. Tomaž Štebe, se je zvrstilo veliko govornikov in še več vprašanj o bodoči ureditvi, saj je vse udeležence živo zanimala. Vsebolj se je izoblikovalo mnenje, da z novo ureditvijo ne kaže prehitovati.

STRAŽAR

Udeleženci javne tribune v Mengšu, mikrofon pa je imel Matjaž Vovk

Poleg osnovne trase avtoceste so predlagane še nove smeri

SKUPŠČINA OBČINE DOMŽALE

Izredna seja o Lokaciji avtoceste

Prva izredna seja delegatov Skupščine občine Domžale je bila namenjena obravnavi koridorja avtoceste Ljubljana-Celje skozi občino Domžale. Ob delegatih se je seje udeležilo več predstavnikov Republiške uprave za ceste, Ministrstva za varstvo okolja, Društva za varstvo okolja Domžale-Kamnik ter nekaj zainteresiranih občanov.

Informacija večini ni bila znana, saj je predlagani koridor avtoceste skozi našo občino z manjšimi popravki znan že več kot desetletje. Stališča Izvršnega sveta je posredoval njegov predsednik mag. Tomaž Štebe; opozoril je tudi na rezultate dveh študij o vplivih avtoceste na okolje in prostor, ki sta bili izdelani na zahtevo Izvršnega sveta. Presoji sta upoštevali vse tri osnovne variante (ob njih je bilo obravnavanih še enajst variant) in sta v razpravi doživeli tako potrditev kot zavračanje. Predlagatelji so vztrajali na osnovni varianti, dopuščali pa so manjše korekcije – tako na odseku avtoceste Vransko-Blagovica (13,5 km) kot na 21,5 km dolgi odsek med Blagovico in Šentjakobom. Predlagatelji so povedali: gradnja se bo pričela sredi leta 1995 in bo končana do konca 1997.

Precejšnje pozornosti je bil deležen nastop Jožeta Nemca; ta je v imenu Društva za varstvo okolja predstavil ekološko varianto, katero je z nekaterih vidikov analiziral tudi Franc Zajc (zaščita podtalnice). V razpravi so sodelo-

vali: Marko Vresk (zaščita lokalnih interesov, ustanovitev posebne komisije), Janez Cerar (premik trase avtoceste južneje od Gradišča), Jelka Habjan (vpliv avtoceste na naravo in življenje ob njej), Milan Pirman (vpliv avtoceste na lokalni promet), Stane Stražar (ekonomičnost gradnje in nadomestitev poslabšanih pogojev), Stane Oražem (odmik avtoceste od urbanih okolij), Janez Učakar (zaščita vodnih virov), Jože Razpotnik (zaščita Moravške doline), Karel Grad (pomankljivost gradiva glede hidroloških podatkov), Karol Svetlin (poštena ocena posledic avtoceste), Zdravko Prašnikar (zahteva po zaščiti kmetov, ki bodo izgubili zemljo), Luka Mivšek (posledice avtoceste za KS Dragomelj-Pšata), Karel Strehar (možnost podnivojskih cest), Janez Škrlep (prizadevanja za vsakega prizadetega posameznika), Peter Pavli (vpliv avtoceste na lokalni promet) ter Ciril Smrkolj, ki je večkrat zahteval zaščito dela KS Trojane ob izgradnji predora. Delegati pa so bili seznanjeni tudi z zahtevo po »zaščiti« Gostišča Konšek na Trojanah. Po nekaterih zapletih so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Skupščina občine Domžale podpira določitev za potek avtoceste na območju občine Domžale, ki naj bo ekonomična, toda razvojno in okoljevarstveno sprejemljiva za občino Domžale.

2. Skupščina občine Domžale predlaga tunelski prehod skozi Trojane med D 2 in Ločico. Po

podrobni proučitvi v fazi priprave lokacijske dokumentacije, se predlože variante tunelov v obravnavo in sprejem.

3. Skupščina občine Domžale predlaga premik trase E O med Šentjakobom in Blagovico bolj južno v smeri proti koridorju E 2 (bolj južno od Krumperke, bolj južno od Ihana ter bolj južno od Gradišča pri Lukovici). Takoj naj se izdela podrobna strokovna proučitev na kartah 1:5000, točno določi najprimernejši koridor in predloži Skupščini občine v obravnavo in sprejem.

4. Avtocesta se v okviru izbrane koridorja načrtuje in pril-

gaja prostoru predvsem po naslednjih kriterijih:

– Avtocesta se v optimalni meri izkoristi za prevzemanje domžalskega regionalnega prometa, zato se:

– najmanj na odseku med Ljubljano, Domžalami in Blagovico do Trojan ne načrtuje cestninske postaje;

– izboljša dostopnost na avtocesto z naslednjimi dodatnimi priključki: Domžale-jug, Krtina ter Lukovica po dodatni proučitvi;

– za Trojane ter Ločico pri Vranskem pa se zagotovi dodatna javna obravnava.

5. Trasa avtoceste naj se prilagodi tako, da bodo:

– v stiku z naselji in posameznimi objekti v največji meri ohranjeni oz. zavarovani sedanji pogoji bivanja

– varovana območja in druge vrednote v prostoru ostale v največji meri nedotaknjene

– upoštevane obstoječe strukture in tipologija prostora

– v okviru možnega za avtocesto uporabljena relativno slabša kmetijska in gozdna zemljišča.

6. Skupščina občine Domžale ustanovi začasno komisijo, ki bo spremljala izvajanje dejavnosti pri izgradnji avtoceste in koordinirala odločitve Izvršnega sveta s Skupščino. Pri tem naj izhaja iz zahtev, ki so bile naložene investitorju rekonstrukcije magistralne ceste M – 10 na odseku Črnuče-Depala vas (točke 4. a/, b/, c/).

Namesto Orehkove hiše ob Ljubljanski cesti v Domžalah je na Bernikovi ulici na severni strani magistralne ceste nastala nova hiša z delavnico.

RAZMIŠLJANJE

Lokalni samoupravi ob rob

Lokalna samouprava. Ime se že lepo sliši, kaj pa prinaša, pa je še precej nedorečeno in negotovo. Približno trideset let smo se že šli nekako samoupravljanje, pa se je izkazalo, da je bilo to pravzaprav upravljanje partije in lokalnih partijskih veljakov nad našim življenjem in razvojem. Pri tem bi bilo krivično, če bi trdili, da je bilo v preteklem obdobju vse zanič. Nekateri od partijskih voditeljev so včasih le znali prisluhniti zahtevam baze in da so opravičili svojo oblast in pokazali razvojno usmerjenost, so odpirali nove šole, vrtce, ceste in vodovode. Vsaj delno so se čutili odgovorne ljudem. Obstajal je nekakšen moralni dolg do ljudi. Da so onemogočali zasebno pobudo in drugače misleče, je druga zgodba, nas pa zanima, kako se bo nova samouprava razlikovala od prejšnje.

Uvedli smo večstrankarski sistem in na mesta prejšnjih veljakov so večinoma stopili novi ali pa tisti, ki so še pravočasno spremenili barvo. Njihove metode dela so pogosto neverjetno podobne tistim, ki smo jih že poznali, le da nekateri skušajo ob tem na lasten račun nadomestiti tudi tisto, za kar so bili kot drugače misleči v socializmu prikrajšani. Razmer ne poznam zadosti, zato upam, da v domžalski občini le ni tako hudo, vendar pa na splošno za Slovenijo velja, da pomanjkljivost nove zakonodaje pohlepno izkoriščajo razni spretneži in brezobzirneži, ki kra-dejo prejšnjo »družbeno« lastnino. Ko stare norme ne veljajo več, novih pa še ni, je lov za lopove odprt. Razlike med bogatimi in revnimi se zelo hitro večajo in kapitalizem za zdaj spoznavamo v njegovi najrjši, prvinski obliki. Množice brezposelnih so vse večje. Delavci so povsem

nemočni in prepuščeni volji oblastnikov. Kazen za slabo managersko delo in napačne odločitve plačajo delavci, saj jih po hitrem postopku razglasijo za tehnološki višek.

Sedanji ukrepi še ne kažejo, da se bo zmanjšal tudi preštevilen in neproduktiven sloj birokratov. Državna uprava je vse večja in dražja, to pa krepko draži tudi naše delo. Bruto dohodki delavcev so relativno visoki, pri neto plačah pa je stvar drugačna. Na razvitem Zahodu, kamor bi radi prišli, so delavci precej bolj zaščiteni, kot so trenutno pri nas, poleg tega pa tamkajšnja uspešna podjetja vodi precej manjši, a učinkovitejši aparat kot v naših podjetjih. Breme birokracije iz socializma nosimo še naprej.

Prav v tem pa je tudi dilema lokalne samouprave. Od vsega, kar se pripravlja na tem področju, je še najbolj gotovo, da bomo kmalu začeli pripravljati volitve. Pri tem ni posebnih problemov, saj kandidatov za dobro plačana funkcionarska mesta ne bo kar tako zmanjkalo, volilnega cirkusa smo še tudi vajeni; zaradi množice strank pa bo celo bolj živahno. Bolj je vprašljivo, kaj bodo volitve poleg zamenjave stolčkov prinesle. Zmagala bo tista stranka, ki bo volivcem ponujala več, uresničevanje volilnih obljub pa je vedno tam, o kateri se da razpravljati.

V rajni Jugoslaviji naj bi se lokalni interesi prenašali na republiško raven in tam usklajevali prek zbora občin. Stvar je bila kar dobro zamišljena, kako je delovala, pa je drugo vprašanje. Zdajšnje razmere so precej manj jasne. Sedanji sistem naj bi bil dvodomen. Očitki parlamentarcev, da vlada dostikrat dela mimo njih, so vredni

razmisleka. Vendar naj bi parlament le imel sredstva za discipliniranje vlade. Kako pa je z lokalnimi interesi na republiški ravni? V državnem svetu imamo celo zastopnike lokalnih interesov. Če so strankarsko opredeljeni, niti ni toliko pomembno. Drži pa, da delovanje državnega sveta poteka bolj ali manj na akademski ravni. Vse pomisleke in odločilne vete državnih svetnikov v državnem zboru gladko preglašujejo. V državnem zboru pa je vsaj za zdaj najvažnejši dejavnik strankarska pripadnost. Poslanci dostikrat glasujejo tako in nič drugače zato, ker je to politika njihove stranke in ker njihovi nasprotniki navijajo za nasprotna stališča. Kar premalokrat zasledimo usklajevanje in tekmo za prevlado najboljših idej med dobrimi. Vsa glasovanja imajo že svojo predzgodovino in tekmo, kdo bo koga.

Ta obrazec je viden tudi v komisiji državnega zbora za lokalno samoupravo. Posamezna občina lahko v tej komisiji največ pridobi, če v komisiji sploh ima predstavnika in če je hkrati član najmočnejše stranke ali pa vsaj stranke iz vladne koalicije. Biti mora tudi zadosti spreten govorec, da zna republiško vodstvo svoje stranke prepričati, da gre pri zastopanju posameznih interesov njegove občine za dobro naložbo v volivce. Če ti pogoji niso izpolnjeni, mora pomen občinske problematike segati krepko čez občinske meje, da to vprašanje sploh pride na dnevni red državnega zbora.

So sicer še druge poti za predstavitev in spodbuditev reševanja problemov občine na republiški ravni, vendar se pogosto zgodi, da se iz ljubljanske perspektive vidijo gozdovi, ne vidijo pa se drevesa v njih. V republiškem vodstvu pač

gledajo na stvari splošno, globalno in se ne ukvarjajo s podrobnostmi, ki jih pa v občinah in mogoče celo v krajevnih skupnostih dobro poznajo in bi mogoče tudi spremenile potek dogodkov. Tu je sicer prostor za lokalno samoupravo, vendar pa so občine pogosto prešibke, da bi vso problematiko reševale same. Na primer: v domžalski občini imamo drugačne izkušnje in poglede na obrtništvo kot v precejšnjem delu drugih občin. Ko se problematika ureja na republiški ravni, lahko prevladajo večinska stališča tistih, ki stvari gledajo še tako, kot je za domžalske obrtnike že preteklost.

Zdaj se pojavljajo predlogi za razcepitev obstoječih občin na več manjših. Za tiste dele občin, ki so gospodarsko močnejši in imajo večje možnosti samofinanciranja, so to kar mamljive ideje, vprašljive pa so za območja z manj industrije in podjetništva. Ali to ne pomeni tudi novih funkcionarskih – birokratskih delovnih mest?! Če pride do drobitve občin, o čemer že tečejo pogovori na republiški ravni, bodo te občine nujno šibkejšje kot zdaj in vsa moč se bo še bolj skoncentrirala v Ljubljani. Kako se bodo potem posamezni interesi prenašali na državne nivoje. Spet smo pri problemu videnja gozda. Kdo bo skrbel za drevesa? Se bomo odločili za obdelovanje vsak svojega vrčička – drevesa, in pustili, da življenje teče dalje in naj tisti zgoraj delajo, kakor vedo in znajo. Se bomo že znašli in prilagodili?!

Za naše območje se pojavlja ideja o oblikovanju Domžalsko-Kamniškega okraja, kar je v marsikaterem pogledu pozitivno, je pa tudi nekaj resnih pomislekov. Predvsem bi bilo treba stvari dobro opredeliti in razmisliti. Nikakor se ne smemo zaletavati in po nepotrebnem trošiti denarja, da ne bi na koncu spoznali, da ni bilo treba zidati povsem na novo in da bi lahko izbrali, kar je bilo dobrega pri že vpeljanem sistemu in bi samo popravili tisto, kar ni delovalo, ali je bilo celo škodljivo. Tudi od zgodovine se da učiti.

MIRO ŠTEBE

ZELENA POBUDA

Zasliševanje ministra za ekologijo

Sredi prejšnjega meseca se je sestala Zelena pobuda, da bi obravnavala potek avtoceste v naši občini, problematiko površinskih in talnih vod v občini ter o možnostih za ekološko fotografsko razstavo. Žal Republiška uprava za ceste ni pravočasno poslala gradiva in je sestanek bolj izzvenel kot razgovor s Stanetom Oražmom, ki je v domžalskem Izvršnem svetu zadolžen za

okolje. Tako je bilo oblikovanih le nekaj načelnih vprašanj ali stališč.

Zelena pobuda bo sedaj, ko je avtocesta praktično dejstvo, bolj bedela nad izvedbo in gradnjo ter se zavzemala za ekološko najmanj vprašljive rešitve. Od občinske skupščine bodo zahtevali tudi obravnavanje javnega avtobusnega in železniškega

prometa. V zvezi z onesnaženimi vodami so se zavzeli za boljšo zakonodajo na področju vodovarstvenih pasov. Poskusili bodo zbrati podatke o največjih onesnaževalcih voda v občini. Pogovarjali so se tudi o novi lokaciji občinske deponije komunalnih odpadkov in poskusnem ločevanju gospodinjstev odpadkov v ulici Simona Jenka.

Stališča Zelene pobude do avtoceste

a) Slovenija naj se odloči, kakšen tip in vrsto prometa bo gojila: I) tranzitnega, ki je predvsem v interesu tujcev; II) za svoje potrebe.

Dokler ni jasna ta strategija, je nespametno načrtovati pospešeno gradnjo. Če bomo avtocesto gradili predvsem za tranzit, naj jih financira tuji kapital, temu pa je treba postaviti najstrožje ekološke kriterije.

b) V Domžalah smo se pre-slabo pripravili, organizirali in podkovali, da bi lahko enakovredno razpravljali z Republiško upravo za ceste, ki se je pogovorov z (nepovezanimi, neuskkljenimi in kadrovsko šibkimi) občinami lotila po preizkušeni metodi: z vsako posebej – in jih lomila kot člene zarjavele verige.

Republiška uprava za ceste občin ob trasi ni spraševala o celotnem poteku med Celjem in Ljubljano, ampak je govorila o posameznih odsekih: v Žalcu Arja vas – Vransko, v Domžalah Vransko – Šantjakob, v Mostah Šentjakob – Malence.

Zato bomo, kot kaže, morali sprejeti dolinsko varianto avtoceste skozi Črni graben. Na pogovorih in predstavah je videti, da so s predstavniki Republiške uprave za ceste pripravljene zgolj na mikrolokacijske spremembe, ne pa na odločnejše premike v prid ekologiji. Če sta na relaciji Blagovica–Krtina možni le dve varianti: a) ob sedanji cesti ali b) po Moravski dolini, smo načelno proti »moravski« varianti. Če je, kot kaže, avtocesta v naši občini

že sprejeto dejstvo, bi veljalo vso energijo usmeriti v konkretno zaščito naselij, prebivalcev in

okolja. c) V medijih in politiki se ustvarja vtis, da so avtoceste ključna gospodarska infrastruktura, katere gradnja bo pomenila nov ekonomski in socialni vzpon

LJUDSKA STRANKA PODRUŽNICA DOMŽALE

O državni upravi in avtocesti

Podružnica Slovenske ljudske stranke Domžale je pripravila okroglo mizo, namenjeno obravnavi predlaganih zakonskih rešitev na področju državne uprave in lokalne samouprave ter problematiki gradnje avtoceste.

Ciril Smrkolj, predsednik podružnice, je k razpravi ob vodstvih podružnic SLS povabil vse poslance Državnega zbora in svetnike Državnega sveta z območja treh občin: Kamnik, Litija in Domžale. Žal obisk iz občin Kamnik in Litija ni bil najboljši, razprava pa kljub temu pestra in koristna.

Po kratkem poročilu o dejavnostih na tem področju v občini Domžale, kjer je bistvo prizadevanje za samostojni upravni okraj s sedežem v Domžalah, je poslanec SLS Janez Podobnik predstavil dosedanje delo parlamenta na tem področju. V razpravi je bila zlasti poudarjena koristnost takih sestankov, saj je to ena izmed redkih oblik, ko poslanci lahko zaznajo utrip terena, in zahteva, da se s sprejetjem zakonodaje in njenim uveljavljanjem ne hiti preveč.

Prvi del je bil sklenjen z napotilom poslancem, naj v parlamentu naredijo vse, da bo zakonodaja s področja državne uprave in lokalne samouprave kvalitetna. Uvod v drugi del je podal poslanec Žare Pegelj, predsednik odbora za komunalno infrastrukturo; v razpravi

je predstavil pristope pri obravnavi načrtovanja in gradnje avtoceste. V razpravi so ob predstavnikih SLS sodelovali predstavniki različnih ekoloških zvez in društev; vsi so terjali iskanje takšnih možnosti pri lokacijah avtoceste, ki bodo upoštevale potrebnost ohranjanja kmetijskih površin in normalnega življenja ob avtocestah, obenem pa tudi opozarjali na slabe prometne razmere na vseh cestah. Posebej temeljit je bil Jože Nemec, predstavnik Društva za varstvo okolja Domžale–Kamnik; ta je predstavil ekološko varianto in opozoril na očitne posledice uradne variante, katere trasa je potegnena izrazito po kmetijskih zemljiščih (80 odstotkov), ob tem pa je naštel tudi vrsto spornih vidikov. Zahteval je sodelovanje poštenih, neodvisnih strokovnjakov. Enakega mnenja je bil tudi Alojz Jagodic, ki je zahteval, da se avtocesta izogne dragocenim kmetijskim zemljiščem, kar bi dosegli z viadukti in predori.

Razpravo je s pozivom, da se čimprej razrešijo problemi sedanje magistralne ceste Ljubljana–Maribor na območju KS v Črnem grabnu in tako zagotovi večja prometna varnost, sklenil Ciril Smrkolj, ki je obenem pozval vse prisotne poslance Državnega zbora, da dogovore okrogle mize v čimvečji meri uveljavijo v slovenskem parlamentu.

Slovenije. Pri tem so drugačna (odklonilna) mnenja redka ali odrinjena na rob. Nekateri zagovorniki avtocestnega programa govorijo celo o New dealu (in pri tem pozabljajo, da je od takrat minilo dobrih 60 let). Sprašujemo se, zakaj (v naravnem smislu) podobni državi Švica in Avstrija omejujejo avtocestni in zlasti tranzitni promet.

Nekateri bližino avtoceste predstavljajo kot nujno za gospodarski in siceršnji razvoj kraja. Pri utemeljevanju si celo pomagajo z Mengšom, ki je (zaradi slabše prometne povezanosti) »zaostal« za Domžalami. Prostorsko in prebivalstveno je Mengeš resda manjši, kar pa ima tudi prednosti. Častilci bližine avtoceste tudi pozabljajo, da nismo več v času industrijske revolucije (ko je bil promet eden odločujočih razvojnih dejavnikov), po drugi strani pa spregledujejo, da se Postojna (ker že 20 let ima avtocesto) gospodarsko ni nič bolj razvila od Domžal ali Kamnika.

č) Mediji in politiki vztrajno zamenjujejo pojme avtocesta,

(mestna) obvoznica, (mestna) vpadnica. Dajejo vtis, da gre za povsem iste reči. Tudi predstavniki RUC izjavljajo, da bodo z avtocestami reševali probleme lokalnega prometa; posredno morda res, neposredno pa ne, ker so avtocestni priključki zelo redki. Da pa se kombinacija, ko na isto cesto potegnemo lokalni in tranzitni promet ter obenem rešujemo še problem mestne obvoznice, ne obnese, kaže primer Maribora in njegovega mostu čez Dravo.

d) V sedanjih razmerah potrebujejo Domžale štiripasovno povezavo z Ljubljano, čeprav je tudi ta sprta z logiko, naj bi ljudje uporabljali javen prevoz. Ljudje se bodo namreč zaradi sprotne nega trzinskega zamaška še raje vozili v Ljubljano z avtom, zamašek se bo prenesel drugam (mogoče na Črnuče), Ljubljana pa bo še bolj zatrpna s pločvino. Vlagali bomo velika sredstva v cestno infrastrukturo in obenem podpirali železnico in avtobusne prevoznike, ker bodo vozili še bolj prazni.

Igor Lipovšek

Kolodvorska ulica je postala ob uradnih dneh na občini in še predvsem v sredah pravi prometni zamašek. Prometni kaos ustvarjajo predvsem »nepismeni« vozniki, ki se ne spoznajo niti na oznake na vozišču, še predvsem pri izhodu na Ljubljansko cesto.

Zdi se pa, da nekateri ogani pri nas še kar naprej stavkajo! S. B.

Za čisto okolje sta se z nečistočo spoprijela naša občana mesar Miha Habjan iz Ulice talcev in Mustafa Veladžić, ki je prišel na pomoč z nasprotnega brega Mlinščice iz Slamnikarske ulice. V 80 metrih struge med zapornicami in mostom sta nabrala za dva mala kontejnerja starih gum, železja, posode in druge nesnage, med katero je bilo tudi kolo. Potoček zdaj bolj tiho, a veselo žubori pa manj »diši« in še sosedje iz bloka z več zavesti do narave raje polnijo smetnjak.

Omenjena prostovoljca sta že prislunila glasu vesti in se držala naravnega zakona, kot je v prejšnji št. Slamnika rekel naš župan g. E. A. Schwarzbarl. Dokazala sta, da je lepo, če vsak pomete pred svojim pragom in most prijateljstva gradi na čisti reki.

Besede mičejo, a zgledi vlečejo!?

S. B.

KOLIKO, KAKO, KAM, ZAKAJ...

Skoraj vse o naših smeteh

(nadaljevanje s prve strani)

Vrsta posegov, ki potekajo kontinuirano in so vidni prav vsakemu obiskovalcu deponije, je prispevala k dobri urejenosti sanitarne deponije v Dobu. Sprejem in vodenje evidence vseh pripeljanih odpadkov, vsakodnevno planiranje in kompaktiranje (stiskanje) odpadkov, redno dnevno izvajanje prekrivke nad pripeljanimi odpadki, urejanje transportnih poti po deponiji, stalno izvajanje deratizacije, dezinfekcije in dezinsekcije, 24-urno dežurstvo in redno spremljanje analiz izcednih vod, ki so po kanalizaciji speljane v čistilno napravo, je prispevek k varnosti in urejenosti deponije in bližnje okolice.

Bistveni varnostni pogoji so torej zagotovljeni. Pomeni, da ni potrebno, da smo zaskrbljeni? Kaj pa primerjave s tujino?

Menim, da ne. Sedanja urejenost in preglednost nad odpadki, ki se odlagajo, je do neke mere zagotovljena. Res pa je, da dokler ne bo določenega mesta za odlaganje posebnih odpadkov – nevarnih odpad-

kov, ki se nabirajo ne le v tovarnah, pač pa tudi v gospodinjstvih, obstaja možnost, da se ti odpadki, sicer v manjših količinah »pritihočajo« na to ločeno deponijo. Glede tujine pa: v letošnjem letu smo si ogledali odlagališče na Koroskem z namenom, da bi pravzaprav videli, kakšna je urejena deponija. Ob tej priliki se nisem sramoval naše deponije v Dobu, lahko bi rekel še kaj več. Pa vendar bi želel to oceno prepustiti predstavnikom občine in KS, ki so se ogleda udeležili. Povedati moram, da je vsaka primerjava med odlagališčema nerealna, ker ne izhajamo iz enakih osnov. Drži, da je cena za odlaganje odpadkov v tujini tako visoka in je nesmiselno s podatkom vznemirjati naše uporabnike. Pri nas odpadke lahko v jamo odložijo zastoj, seveda v količini, ki jo premore avtomobilska prikolica, in to vsak dan razen nedelj in praznikov (delavnik od 6. do 20. ure, sobota od 6. do 14. ure) odložiš zastoj, v tujini je to drago.

Več kot 80 odstotkov prebivalcev je vključenih v redno pobiranje odpadkov. Se lahko vključijo tudi drugi?

Edino mesto za naše, vaše, moje... odpadke – deponija v Dobu.

Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki na območju občine Domžale v 4. členu navaja, kje se uvede redno odvajanje komunalnih odpadkov. Na območjih, kjer se ne uvede odvajanje komunalnih odpadkov, pa je to glede na izvor in količino odpadkov potrebno, se redno odvajanje uvede s sklepom Izvršnega sveta Skupščine občine Domžale na podlagi zahteve pristojne KS. Res pa je, da problemi pri odvozu odpadkov v hribovitih naseljih, kjer je prevoz s komunalnimi vozili ob vremenskih neprilikah nevaren ali celo nemogoč. Če pa obstajajo resnične želje občanov po odvozu odpadkov, skupaj poiščemo ustrezno rešitev.

Dvakrat letno odvažate tudi kosovne odpadke. Jih je bilo veliko?

V oktobru smo jih zbrali blizu 700 m³; to pomeni skoraj 100 kamionskih voženj. Ko-

sovni odvoz je namenjen predvsem odvozu gospodinjstev odpadkov. Srečali pa smo se tudi s kupi odpadnega gradbenega materiala in odpadkov, ki so produkt obrtne dejavnosti. Naše uporabnike tudi ob tej priliki naprošamo, naj upoštevajo naše navodilo, da bo v spomladanski akciji čimmanj težav.

Selektivno zbiranje odpadkov naj bi v prihodnosti prineslo manj zadržev tako pri iskanju deponij kot pri uporabi zbranih odpadkov kot surovin. Kje smo v občini?

V naši občini smo se v letošnjem letu odločili, da pričnemo načrtno zbirati in gospodarno ravnanje s gospodinjstvi odpadki. Tako smo uvedli na dveh lokacijah poizkusno polje, kjer spremljamo učinek te akcije. V prihodnjem letu bomo rezultate akcije zbrali, ocenili in sprejeli odločitev, kako naprej. Seveda je treba doreči, kako bo dokončno ure-

jeno zbiranje odpadkov in vrnitev teh v predelavo. Sedaj se namreč dogaja, da zbrana odpadnega papirja in steklovine nihče ne mara, oziroma moramo npr. DINOSU odvoz plačati, čeprav razpolaga z zbrano surovino. Ob tem pa se postavlja vprašanje, kje je meja v smotrnosti zbiranja odpadkov, ki je do neke meje pogojena tudi s samo gospodarstvom. Odgovor bo moral pripraviti Inštitut za ekološki inženiring Maribor, saj bo ob zaključku pilotnega poizkusa izdelal analize oz. tehnološki elaborat. Komunalci sedaj odpadke le odvažamo in jih količinsko spremljamo.

Razmišljate o reorganizaciji, nekateri celo predlagajo, da se te dejavnosti opravljajo v obliki koncesij, morda celo koncesionarjev iz tujine?

Zbiranje, odvajanje in deponiranje odpadkov ni naloga, ki ji ne bi bili kos. Prav gotovo se je potrebno opredeliti, kakšen

standard na tem področju hočemo in temu ustrezno opredeliti naloge in zakonodajo. Nikakor pa ne vidim rešitve v tujini, ki jim je glavni namen doseči čimveč dobička. Moram povedati, da ustanovitelj (občina) nadzira naše delo, spremlja cene, pregleduje poslovanje in daje soglasje k poslovanju, določa višino naših plač, potrjuje plane del in nenazadnje lahko deli tudi dobiček, če bi seveda bil ustvarjen. Najti je treba skupno rešitev, v kateri bodo upoštevali ekonomiko, ekologijo, racionalnost in dobro opravljanje dela, za katerega smo zadolženi. Ustanovitelj ima možnost – nalogo, da našo dejavnost kontinuirano spremlja, usmerja, nadzira in preverja in ima na poslovanje neposreden vpliv, ne vidim razloga za pretirano bojazen za prihodnost. Določene naloge bo potrebno še dodelati, z organizirano nastojbo in racionalnostjo pa potrditi, da smo konkurenčni za opravljanje »naše« dejavnosti. Menim, da ni v interesu občine, da s prihodom tujcev kar tako odpišejo komunalce. Drži, da tu ne gre le za delavce, temveč tudi vozniki park, posode za smeti ali bolj tehnološko, ki jo bo s seboj pripeljal tujec.

Za zaključek še številka za uporabnike, ki imajo predloge ali pripombe za vaše delo?

Če pripombe in predlogi so, prosimo, pokličite 721-344, 712-097 g. Kamina, ki se bo pogovoril z Vami.

Hvala!

V.

PREDAVANJE G. KARLA SMOLLEJA IN MAG. MARJANA PIPPA:
NEODVISNO SODSTVO

Koroški obisk v Dobu

Pričelo se je že tretje leto predavanj v Dobu, ki potekajo redno vsak tretji petek v mesecu z različnimi temami; te so zanimive, poučne in aktualne. Predavanja organizirana KO SKD Dob in Kulturno društvo Dob. Udeležba je tradicionalno dobra še zlasti tokrat, ker je bilo to predavanje dvajseto po vrsti in je bilo jubilejno, zato so Dobljani po predavanju pripravili skromno zakusko za vse udeležence.

Tokrat sta prišla kar dva gosta s Koroške iz Avstrije. Najprej se je predstavil g. Karel Smolle in povedal o svoji življenjski poti zavednega Slovenca, kako se mu je ob vseh stiskah krepila želja pomagati ljudem ob iskanju enakovrednega položaja v deželi, kjer živi. Pripovedoval je o svoji politični poti, ko je prišel po sedemdesetih letih kot koroški Slovenec ponovno v avstrijski državni zbor. Podobno je orisal svojo življenjsko pot mag. Marjan Pipp, ki je predstavnik mlajše

generacije koroških politikov. Povedal je o krepitvi njegove slovenske zavesti, ker je bil kot otrok velikokrat tepen samo zato, ker se je z vrstniki pogovarjal slovensko.

Po tem uvodu je g. Karel Smolle nadaljeval s predavanjem o neodvisnem sodstvu. Povedal je, da je občutek pravičnosti, pravnosti in spoštovanja napisanih in nenapisanih zakonov v nas globoko prirojen. Zato je pomembno, da družbeni red pazi, da se krivice ne dogajajo in ne postanejo del določenega sistema. Krivice, da imajo nekateri večje pravice, kot drugi, se ne da popravljati, ampak samo odpraviti. Ne moremo reči, da bomo sedaj manj krivični, ostaja samo dilema: smo krivični ali pravični? Do sedaj človeštvo še ni iznašlo nič boljšega kot demokracijo, ki dovoljuje, da različni ljudje različno mislijo. to je izhodišče, da mora družba urejevati svoje odnose tako, da imajo različna mnenja možnost oblikovati

družbo. Vsak poskus umetno izrivati določeno skupino zaradi drugačnega mnenja na rob, škoduje medsebojnemu človeškemu odnosu.

Če se torej ljudje dogovorimo za kakšen sistem pravil teh odnosov, ki ga tudi prelijemo v pisмено obliko v zakon, potem je osnova tega, da ta zakon ne privilegira nikogar, ampak so pred zakonom vsi enaki, vsak ima enako možnost. Nujno se je potrebno dogovoriti, kdo bo nadziral neodvisno izvajanje zakonov in izvajanje tega nadzora. Neodvisno sodstvo je eden osnovnih temeljev pravne države. Najvažnejši zakon je tisti, ki opredeljuje sodstvo, da je čim bolj oddaljeno od vseh drugih oblasti v kakšni državi, da lahko to sodstvo pri svojem delu čim bolj nemoteno dela. Če sodstvo ne dela dobro, potem ni pravne varnosti. Pravna varnost se seveda prične pri jasnih zakonih. Nekdo pa mora biti, ki skrbi in preverja, kakšen je zakon in kako se uporablja. Pod sistemom realnega socializma oz. komunizma smo doživljali vse prej kot pravno varnost, zato ker je bilo definirano, kot socialistično pravo, ki se mora kot tako še enkrat podrediti kakšnemu vrednostnemu sisemu.

V Sloveniji niso izvajali zakonskih določil. To kažejo afere, kot npr. Elan, Hit, mariborsko orožje in še druge, pri katerih je šlo v glavnem za zavlačevanje. To je znak, da to sodstvo ni bilo neodvisno, ampak da sodniki niso upoštevali zakonov, ki so že prej obstajali. V totalitarnih sistemih ni bil zakon centralna zadeva, ampak je bilo glavno, da so ljudje bili siti. Poleg tega so bili vsi zakoni v totalitarnih sistemih nepregledno dolgi.

Sodnik je neodvisen v svojih odločbah, v svojih preverjanjih

dokazov, v svojem sprejemanju ali odklanjanju dokazov in v svoji odločitvi. Prvi osnovni pogoj neodvisnosti so dobri zakoni, ki so čitljivi, razumljivi in s tem tudi prepričljivi, in tisti, ki preverja zakon in uporabnika zakona, ne sme biti podložen nobenemu drugemu razen zakonu samemu.

G. Karel Smolle je povedal tudi odmeve na naše afere v Avstriji. Te afere zelo pozorno spremlja avstrijska javnost, ki se čudi ravnanju našega sodstva, da pušča na svobodi ljudi, ki so osumljeni takega zlodejstva, kot npr. orožje, ki je tako dolgo ležalo v Mariboru kot humanitarna pomoč. Prav osumljivo se jim zdi, da so bili ti ljudje po tako kratkem času puščeni na svobodo, ko še nič ni bilo razčiščeno. Take drže naših sodnikov mečejo slabo luč na naše sodstvo in na državo. Tudi sodniki so podvrženi kritiki. Če sodnik po svoje odloči, potem mora tudi za svojo odločitvijo stati in biti pripravljen sprejeti kritike. Zato je tudi javnost prisiljena, primorana in upravičena, da svojo kritiko izreče tudi nad neodvisnim sodstvom.

V drugem delu je mag. Marjan Pipp povedal, da je bistvo neodvisnega sodstva v tem, da je strogo ločeno od zakonodajne in tudi od izvršne oblasti. Ta neodvisnost sodstva mora biti institucionalno zajamčena. Ker so tudi sodniki samo ljudje, podvrženi raznim vplivom okolice, se morajo taki direktni vplivi na te ljudi zmanjšati na najmanjšo možno mero. Bistvo vsake pravne države je preglednost pravnega sistema. Samo malo se spomnimo nazaj, kako nenormalno dolge in nepregledne zakone smo imeli.

Po obeh izvajanih predavanjih se je razvil zanimiv pogovor med poslušalci in predavatelji, kar postaja že ustaljena navada po predavanjih.

PEREGRIN STEGNAR

Po sklepu uredniškega odbora v glasilu Slamnik ne bomo objavljali nepodpisanih in s pomanjkljivimi naslovi opremljenih prispevkov.

Udeleženci so prisluhnili analizi in rezultatom počitniškega terapevtskega programa

OKROGLA MIZA:

Položaj mladih v občini in težave, s katerimi se srečujemo

Center za socialno delo Domžale je v torek, 26. oktobra, organiziral okroglo mizo o položaju mladih v naši občini. Izhodišče za pogovor je bila predstavitev počitniškega terapevtskega programa, ki ga je s skupino mladostnikov od 14. do 18. leta izvedel center v mesecu juliju in avgustu. Nositelke akcije in projekta so bile socialne delavke Alenka Savnik, Maksimiljana Mali, Anka Zdovc in Marija Vrhovnik, temeljil pa je na aktivnem preživljanju počitniških vikendov.

Okrogle mize so se udeležili šolski svetovalci, ravnatelj osnovnih šol, predstavniki Zdravstvenega doma in Knjižnice, predstavniki društev in klubov, ki združujejo mlade, predstavniki Policijske postaje in Oddelka za mladinski kriminal, pa tudi predsednik Izvršnega sveta g. Tomaž Štebe in predstavnici Sekretariata za družbene dejavnosti. Vsi po vrsti so pohvalili akcijo centra in predvsem hrabrost in pogum delavk, ki so neposredno pomagale mladim pri organiziranem preživljanju prostega časa. Seveda je iluzorno pričakovati takojšen učinek in spremembo, saj je psihodinamično delo dolgotrajen proces. Prav na osnovi izkušenj tega projekta pa je potrebno načrtovati tudi delo v prihodnje.

Na okrogli mizi so prisotni ugotovili, da je problem preživljanja prostega časa v občini velik, saj je zanj malo možnosti, obenem pa je tudi bivalni prostor močno deformiran – ni pravega prostora in možnosti zanj, premalo je igrišč, parkov, odprtih telovadnic, pa tudi celotna arhitektura našega mesta je izrazito razosebljena in razčlovečena (SPB npr.). Zato si je tudi izvršni svet zastavil nalogo, da poskuša spremeniti stanje in najti tudi finančna sredstva za to. V pripravi je odprtje prostorov za Mladinski klub, v proračunu pa namenjena sredstva za delo z mladimi. Seveda pa se je kot bistveno pri tem pokazalo, kako pripraviti program delovanja takšnega kluba, mentorstvo in vodenje dejavnosti, da ne bi bili kasneje prehitro razočarani.

Veliko kritičnih besed je bilo namenjenih tudi zaprtosti društev s področja športa in kulture, saj se premočno usmerjajo v tekmovalnost in zaslužkarstvo. Seveda pa je krivda za to predvsem v premajhnih sredstvih za njihovo delovanje v širšem pomenu.

Razprave na okrogli mizi so pokazale, da ne bi smelo vse ostati le pri ugotavljanju stanja, izrazila pa se je tudi raznolikost pogledov na razreševanje. Upamo, da je bil to le uvod v razreševanje stanja, ki je iz dneva v dan bolj problematično.

Besedilo in foto: CVETA Z. ORAŽEM

ZDRUŽENA LISTA SOCIALNIH DEMOKRATOV

Priprave na letni zbor in upravno delitev države

Na redni seji se je sestalo predsedstvo domžalskega območnega odbora. Največ časa so namenili delovanju poslancev v občinski skupščini, pripravi na redni letni zbor stranke in novo upravno delitev Republike Slovenije.

Člani predsedstva so opozorili, da se v javnosti in med politiki pojavljajo različna tolmačenja o vlogi upravnih okrajev. Načelno je upravni okraj le izpostava najrazličnejših državnih organov, ministrstev in služb, kamor državljani hodijo v zvezi z matičnimi zadevami, dobijo osebne izkaznice; registrirajo avto, orožje, podjetje; oddajo davčno napoved in podobno. Upravni okraj ni isto kot okraj (ali pokrajina) s svojim voljenim parlamentom, ki bi bil organ lokalne oblasti in bi bil protiutež republiškemu centralizmu ter bi samostojno odločal o posameznih zadevah. Upravni okraj je le oblika organiziranosti državne uprave, da bi dosegli neki kompromis: za državo bi bilo najcenejše, če bi imela vse službe edino in samo v Ljubljani, za državljane pa najbolje, če bi lahko dobili npr. gradbeno in druga (»državna«) dovoljenja kar v svoji vasi. Ta

prosta. Dovolj bi bilo pogledati prometne povezave, prebivalce pa imamo po naseljih že preštete. Vse drugo je stvar izračuna, ker naj bi bil upravni okraj čimbolj prometno dostopen za čimveč ljudi. Vendar: sedež upravnega okraja bo določil parlament in bodo, glede na razvnete medobčinske spore, odločitve sprejete politično (z lobiranjem poslancev in strank, pritiski, javnimi shodi, osebnimi prijateljstvi...) in ne strokovno. Zavedati se namreč moramo, da sedež upravnega okraja vendarle pomeni nekaj novih delovnih mest, posredno pa tudi dobiček trgovcev, oštirjev, obrtnikov; mogoče je, da se bo na upravno okrajno razdelitev naslonila tudi kasnejša politična lokalno-pokrajinska razdelitev. Kljub vsemu se predsedstvo domžalske ZLSD zavzema za strokovno in ne politično določitev sedežev okrajev.

Predsedstvo ZLSD bo poskusilo v Domžale pripeljati kulturnega ministra Peljhana, da bi se v javni razpravi z njim pogovorili o policentričnem kulturnem razvoju Slovenije in konkretnih domžalskih problemih (glasbena šola, kulturni dom, ljubiteljska kultura...). Odločili so se, da bo letni zbor članov stranke v začetku decembra, v občinski komisiji so predlagali Dušana Grošlja in Staneta Oražma ter podprli izdajo 4. številke Levega čara.

Tekst in foto: IGOR LIPOVŠEK

kompromis so verjetno izbira 22 (ali manj) mest v Sloveniji, ki bodo postala sedeži upravnega okraja. Če bi izhajali iz temeljne postavke: PRIBLIŽATI ČIM CENEJE DRŽAVNE SLUŽBE DRŽAVLJANOM, bi bila odločitev o tem, kje bo sedež upravnega okraja, pre-

teljska kultura...). Odločili so se, da bo letni zbor članov stranke v začetku decembra, v občinski komisiji so predlagali Dušana Grošlja in Staneta Oražma ter podprli izdajo 4. številke Levega čara.

Tekst in foto: IGOR LIPOVŠEK

JOŽEF PAJNIČ

Poštenost in doslednost veljata

Jožef Pajnič je prijeten sogovornik; z njim najprej prehodi njegovo življenjsko pot. Rojen je 1945. leta in je kot elektrotehnik zaposlen na Fakulteti za strojništvo. Je oče dveh sinov, eden je kuhar, drugi pridno študira na Fakulteti za šport. Ž ženo sta že 1974. leta v Mengšu kupila parcelo in se 1981 preselila tja. V Mengšu je sedaj predsednik Krajevnega odbora SKD, pa tudi podpredsednik občinskega odbora SKD.

Tako pravzaprav ni rojen Mengšan, sem je prišel iz Ljubljane, še prej pa pošteno prekriziral Slovenijo podolgem in počez. Mengšani so ga sprejeli medse. »Najbrž tudi zaradi pripravljenosti, da z ljudmi sodelujem,« je prepričan. V KS Mengeš se dobro počuti, najbolj pa ga navdušuje, da vsaka dobra ideja najde plodna tla, da Mengšani vedno znajo in hočejo stopiti skupaj, ko je treba.

Od dejavnosti pridnih članov Krajevnega odbora SKD Mengeš, ki je bil ustanovljen 31. 5. 1991, kot zadnja organizacija v bivši Jugoslaviji, se pošali, se najraje spominja, kako so s cerkvenih zidov »spravili« miklavževanje v kulturni dom, kamor po njegovem mnenju edino spada, in prav nestrpnost že pričakuje, kako bodo v letu 1994 že tretjič pripravili slovesnost ob materinskem dnevu. Tako je s konkretnimi dejanji stopil v »politiko«, kjer se včasih ni mogel uveljaviti, ker so prevladovali čisto določeni vzorci. Zanj je politika predvsem druženje, sodelovanje, tudi možnost za izkazovanje posameznikovega talenta. Zanj delo v SKD predstavlja predvsem možnost uveljavitve z lastnim delom, možnost vplivanja na mnenje in možnost sodelovanja v različnih akcijah, ki jih niti v SKD niti v KS ni malo. SKD pa se uspešno vključuje tudi v delo in življenje občine Domžale. Njihova pot je od danes uspešna, predvsem pa je to pot do človeka in zanj. Take so tudi njihove ideje, od katerih je bilo že kar pre-

cej realiziranih. Tako je bilo ustanovljeno Kulturno društvo Franc Jelovšek, ki se je že večkrat uspešno predstavilo, ob miklavževanju in materinskem dnevu. Posebej pa je ponosen na zelo odmevno akcijo KAPELA NA KREDARICI, v kateri je sodelovalo 260 nastopajočih. Tedaj so Mengšani opravili resnično veliko delo, ki je že rodilo sadove. Dobro delo odmeva tudi na zunaj, saj se kar precej njihovih članov uspešno vključuje v delo skupščine ter KS. Od sogovornikov, tudi političnih nasprotnikov, pričakuje korektnost pri dogovarjanju. Vsakomur so pripravljeni prisluhniti, vendar enako pričakujejo tudi od drugih.

Predlagana krajevna samouprava gre po njegovem prehitro, preveč evforično. Mengeš ima vse pogoje za samostojno občino, ob tem pa se boji, da to ne velja za vse predlagane majhne občine zlasti na manj razvitih območjih. Občine ne smejo biti premajhne, ne sme jih biti preveč, saj se še predobro spominja posledice ustanovitve vrste majhnih in veli-

kih SISOV, ki so bili zaradi svoje množičnosti in razdrobljenosti neučinkoviti, podobno je bilo tudi ob ustanavljanju okrajev. Moti ga, ker ni znana podrobnejša organiziranost, cene, potrebnih kadrov in še česa.

Hitra osamosvojitve, v kateri smo stopili je po njegovem prinesla enkratno priložnost, da ostanemo skupaj, ne pa da z razhajanjem in razprtijami, o katerih govori v svojih delih tudi g. Trstenjak, dobimo moči. Tudi na področju integracije tujcev bomo morali najti pravo pot sožitja. Je proti sovražnosti med ljudmi. Vsak mora najti svoje mesto med ljudmi, pri tem pa ne pozabiti, da toliko, kot daš, veljaš in da moraš znati ceniti tisto, kar daš in kar vzameš. Najbolj pogreša spremembe v šolskih sistemih, kjer ga najbolj moti pomanjkanje spoštovanja. Ob tem mimogrede opozori še na pomanjkanje praktičnih znanj v strokovnih šolah in prostovoljnega dela, ki človeka vzhaja in mu občutek zanj ostane tudi, ko doraste. Pričakuje tudi več spoštovanja in doslednosti pri najbolj preprostih prepovedih, kot je: ne hodi po travi, kar bi nas še bolj približalo tujini.

G. Jožef Pajnič je optimist, saj v svoje poglede na življenje in razmišljanje vpleta tudi misli g. Trstenjaka. Narod se ni pokvaril čez noč, zato vse, kar doživljamo sedaj, ni kratkotrajni proces, temveč zahteva daljše obdobje, v katerem bomo dobili tudi »nove« starše s pravimi vrednotami, nove vrtnice in šole, za enega izmed njih t.j. vrtec KARITAS si je prizadeval tudi g. Pajnič. Pričakuje tudi več poštenosti in individualne odgovornosti, saj je kolektivna odgovornost ljudi pokvarila.

Ob koncu izrazi prepričanje, da bodo sedanje razprtije in nesporazumi slej kot prej postali del nove zgodovine, ljudem pa bo ostal nov zagon, s katerim bodo trdneje stopali na poti življenja. V.

Iz podjetij

Novo vodstvo v podjetju Obrtnik Mengeš

Po petih mesecih je v Obrtniku Mengeš delo zopet normalno steklo. Delavci OBRTNIKA so konec oktobra letos sprejeli ponudbo uspešnega obrtnika Skočaja iz Vira pri Domžalah, da podjetje zagotovi iz lastnih sredstev posojilo za ponoven zagon delovnega procesa in za pokritje okoliškov plač. Vodenje podjetja pa prevzame Matjaž Skočaj.

Na osnovi dogovora med vodstvom podjetja in Skočajem bodo vsi delavci obdržali zaposlitev. V Obrtniku upajo, da bo posojilo in vodenje podjetja z novimi močmi omogočilo ohranitev dosedanjih delovnih mest in pridobivanje novih poslov ter strank, ki so jih že imeli.

V Heliosu že opravili volitve v svete delavcev

Prvi v občini Domžale in med prvimi v republiki Sloveniji so se v Heliosu organizirali po Zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Zadnji delovni dan v mesecu novembru so imeli volitve v svete delavcev. Tako so v skladu z zakonom izvolili v štirih podjetjih Heliosa člane za svete delavcev, v sestavljenem podjetju za kapitalne naložbe in razvoj pa delavskega zaupnika. To dejanje lahko označimo kot spoznanje, da se v Heliosu zave-

dajo, da je vpliv delavcev na upravljanje upravičen, potreben in koristen. V prvi vrsti za delavce, toda hkrati tudi za vodstvo podjetja, kot delodajalca in demokratsko podobo Heliosa.

Induplati – uresničitev vizije razvoja podjetja bo brez poplačanih terjatev do Iraka težka

V Induplatih Jarše intenzivno poteka uresničevanje ukrepov za izboljšanje poslovanja. Opravljena je bila finančna konsolidacija, kadrovska reorganizacija, tečejo priprave na lastniško preoblikovanje, pridobili so precej novih poslov. Vodstvu Induplatija nudi svetovno pomoč tudi svetovno znana organizacija T.A.M., ki deluje v okviru programa OZN, plačuje pa jo Evropska banka.

Prizadevanja vodstva za uspešno izboljšanje poslovanja so velika. Žal pa včasih ne dajo rezultatov, ki ga pričakujejo. Eno takih prizadevanj je tudi poplačilo terjatev do Iraka. Induplati ima do Iraka približno 1,5 mio dolarjev. Zakon je Induplatiju in drugim podjetjem, ki imajo terjatve do Iraka, obljubil 70-odstotno pokritje terjatev v obliki obveznic. Sklanih je bilo že veliko sestanov, napisanih veliko pisem pristojnim ministrstvom in vladi. Tudi sindikat podjetja in vodstvo ROS sta se vključila v ta prizadevanja. Ministru Gaspariju je bila posredovana zahteva, naj pojasni vzroke in razloge zavlačevanja tega problema. V imenu RS naj sklene pogodbo o odkupu terjatev minister za finance. Ta naj tudi izda podrobnejši predpis o načinu obračunavanja terjatev, izdaji in vročanju obveznic.

Čas teče in kdor hitro da, dvakrat da, še posebej, če hoče pomagati. Kako pa lahko razumemo ravnanje naše vlade?

JUSTI ARNUŠ

Uh, ta vročina

Povišana telesna temperatura je eden od bolezenskih znakov, ki bolnika, predvsem otroka, najhitreje pripelje k zdravniku. Zdravila za zniževanje povišane telesne temperature so najpogostejše predpisovana in kupovana zdravila v otroškem obdobju, zato sem se odločil, da ta bolezenski znak v našem časniku podrobneje predstavim, posebej še zato, ker prihaja obdobje prehladnih obolenj in gripe in ker tako široka uporaba teh zdravil ni brez nevarnosti.

Povišana telesna temperatura je eden od bolezenskih znakov, ki po svoji naravi spada med obrambne reakcije organizma in kot tak organizmu med boleznijo celo koristi. Vsako toplokrvno bitje najbolje deluje v svojem ozko določenem temperaturnem območju. Za človeka je to območje pri temperaturi 37°C, za ptice, nekatere glodalce npr. žuželke 40°C. Da to najprimernejše temp. območje preveč ne niha, ima vsako toplokrvno bitje v možganih nekakšen termostat, ki uravnava telesno temperaturo podobno kot uravnavajo temperaturo termostati v bojlerjih, pečicah, likalnikih, hladilnih napravah in podobno.

Ta tako imenovani termo regulacijski center uravnava telesno temperaturo na ravno pravo območje, odvečno toploto, ki jo telo proizvaja med svojo dejavnostjo, pa pretežno preko kože in dihal odvajamo v okolico.

Če pa pride do motenj v delovanju tega centra, se proizvodnja toplote v telesu poveča.

Motnje v delovanju centra povzročijo predvsem bolezenske klice bakterije in virusi, njihovi presnovki in tudi nekatera zdravila. V takih primerih bolnika lahko mrazi, se slabo počuti, boli ga glava, je utrujen, lahko je tudi razdražljiv, zmeden ali celo odsoten. V takih primerih nas prevzamejo najmanj nelagodje, strah ali celo panika in že drvim k zdravniku, otroci pa ponavadi celo zelo povišano telesno temperaturo presenetljivo dobro prenašajo, veliko bolj kot odrasli.

V otroškem obdobju je uravnavanje telesne temperature še nestabilno. Čim mlajši je otrok, tem

bolj neznačilen znak je temperatura. Novorojenček ali dojenček do 6. meseca je lahko resno bolan ob normalni tel. temperaturi, otrok do 5. ali 6. leta pa lahko ob najmanjšem prehladnem obolenju »zakuha« čez 40°C, šele po 8. letu začnemo opaziti podoben temperaturni odgovor kot pri odraslih.

Vročina sama po sebi ni nevarna

Večina strokovnjakov, ki se poglabljeno ukvarjajo s problemom vročine pri otroku, je mnenja, da sicer zdravi otroci brez škode prenesejo tudi zelo visoko vročino 40° do 41°C.

Vročina naj v nas ne zbudi preplaha. Vročina je le eden od bolezenskih znakov, veliko pomembnejše je, da je hkrati važna obrambna reakcija organizma, ki zavre razmnoževanje, zmanjša njihovo strupenost in poveča učinkovitost zdravil predvsem antibiotikov, ki jih predpisujemo pri nekaterih boleznih. Iz te zelo poenostavljene razlage lahko razberete, da je vročina prej koristna kot škodljiva.

Seveda ni pravila brez izjeme; to še posebej velja v medicini. Vročina je lahko nevarna srčnim bolnikom, bolnikom v dihalni stiski, komplikacija, s katero pa se najpogostejše srečujemo, so tudi nemedicinskim ljudem znani vročinski krči. Statistike kažejo, da je v obdobju 6. meseca 5. leta 5% otrok podvrženih vročinskim krčem.

Hvala Bogu je večina teh krčev kratkotrajnih in otroka ne ogrožajo. Ponavadi pride do napada krčev takrat, ko vročina narašča. Če se krči razvijejo, ko je vročina že visoka in že nekaj časa traja, pomeni to, da je vročina le sprožilec. Otroci, ki so podvrženi vroč. krčem, ne smete puščati samih, kadar imajo vročino, tudi neogroženi imajo ob vročini radi mamico v bližini.

Pri otroku z vročino opazujte njegovo obnašanje, prizadetost, med spanjem, ali bruha, kašlja. Opazujte odvajanje blata in vode, kožo, njeno vlažnost, luščenje kože in morebiten izpuš-

čaj. Če bruha ali ima drisko ali oboje, opazujte predvsem napetost kože, predvsem na trebuhu. Ponuditi mu je treba dovolj tekočine, tudi zato, ker otrok z vročino običajno rima teka. Prijali mu bodo čaji, kompoti ali pa čisto navadna pitna voda. V strokovni literaturi sem celo zasledil, da otrokom, ki so vročni in imajo drisko, ponudijo koka kolo, s tem, da predhodno izločijo mehurčke ogljikovega dioksida. Tudi sam sem nasvet že večkrat posredoval in uporabil pri svojih pacientih. Prijajo bolj hladni kot topli napitki, odklanjajo bo ponavadi gosto ali preveč oslaskano hrano.

Otrok naj bo le lahko oblečen v perilo iz naravnih materialov, ker le ti bolj vpijajo pot. Ne pretiravajmo z odevanjem in kurjenjem. V prostoru z bivalno temperaturo 20 do 22 stopinj bo dovolj le rjuha ali tanka odeja. Zdaj pa k ohlajanju oz. po domače k zbijanju vročine. Najmanj škodljivo in zelo učinkovito je hlajenje z vodno kopeljo ali z obkladki. Malčka z vročino posadimo v mlačno kopel 36 do 37 stopinj, postopoma prilivamo hladno vodo. V približno 20 minutah bo temperatura padla na znosno nivo za malega bolnika in za njegove starše. Kopeli ali ovitke lahko po potrebi ponavljamo.

Zelo so v rabi, lahko bi govoril celo o zlorabi, različna zdravila za zniževanje povišane telesne temperature. Pred nekaj leti je bil najpogostejši v rabi aminopirin, ki smo ga zaradi škodljivih stranskih učinkov opustili. Tudi pri aspirinu smo postali previdnejši posebno pri noricah, po domače vodenih kozah, ga ne dajamo. Aspirin je kljub temu še vedno nepogrešljiv pri celi vrsti bolezni. Sedaj uporabljamo zdravilo paracetamol, pri nas je najbolj znan s tovarniškim imenom Panadol. Tudi tu velja previdnost in nikakor ne smemo prekoračevati predpisane doze.

V zadnjem času za zniževanje pov. tel. temperature precej uporabljamo zdravilo Naprosyn, ki je sicer zdravilo proti revmatičnim obolenjem, se je pa s svojim protivnetnim in protibolečinskim učinkom uveljavil tudi v otroškem zdravstvu.

Vročina, ki jo ne spremljajo dodatni vznemirjujoči bolezenski znaki, lahko traja 3 do 5 dni.

V tem času namreč minejo prehladna obolenja, viroze, in če pridete k zdravniku že nekaj ur po nastanku vročine, boste pogosto slišali, da gre pri otroku za vročinsko stanje ali bolj učeno status febrilis, kar pomeni, da nismo odkril vzroka vročine, da kljub pregledu nisem opazil nič značilnega za kakšno bolezen.

Če pa se pojavijo dodatni bolezenski znaki, npr. mrzlica, močan glavobol, očitne spremembe barve seča, motnje v izločanju in podobno, je včasih poleg pregleda treba opraviti še laboratorijske preiskave in če nimate babice, bo treba vzeti bolniški stalež za nego bolnega otroka.

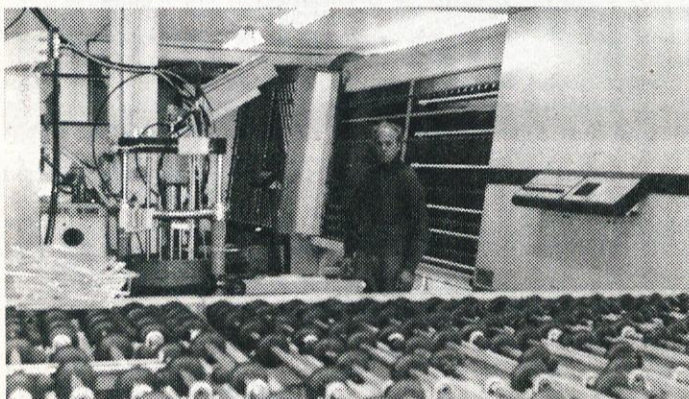
Ko kot zdravnik začnem obravnavati vročinskega bolnika, je za moj diagnostični in zdraviški postopek odločilno vprašanje, ali bolezen traja kratek čas ali že dalj časa. Infektologi, specialisti, ki se z vročino in njenimi vzroki poglabljeno ukvarjajo, razlikujejo in obravnavajo posebej vročine, ki trajajo do 14 dni in vročino nad 14 dni in ugotavljajo, ali je bolnikovo stanje tako, da zahteva takojšnje ukrepanje.

Če določeno bolnikovo stanje ne zahteva drugače, zavzamem pri zdravljenju zadržano stališče, saj bo zdravljenje tembolj uspešno, čimbolj bomo spoznali vzrok. Nekritično in prenapetostno dajanje antibiotikov, posebno brez zdravnikovega navodila, se rado maščuje. Zdravnik ob pregledu upošteva tudi gibanje nalezljivih bolezni na njegovem področju. Ta podatek mnogokrat navaja na pravilno diagnozo, še preden bolnika vidiš, lahko pa te tudi zavede, zato ga je treba vselej vestno pregledati in obravnavati. Da pa bi to lahko dosegli, je potrebno prebivalstvo izobraževati in vzgajati, da bodo znali približno oceniti položaj. Vsi ti ukrepi niso potrebni, če se otrok normalno obnaša, čeprav ima 39 ali več stopinj vročine in to stanje ne traja dlje kot tri do pet dni.

Dr. JANEZ VASLE

Telefon: 727-818

V steklarstvu Volčini – VITRAM na Viru so v petek, 12. novembra, predstavili najbolj sodoben steklarski stroj – steklarsko linijo za izdelovanje termopan stekla. Napravo so uvozili iz Italije

Sporočilo Slovenske nacionalne stranke – območni odbor Domžale

Predsedstvo OO SNS Domžale se je sestalo na svoji redni seji 8. novembra t.l. Obravnavali smo tekočo problematiko,

katera je vedno bolj vprašljiva glede politike naše stranke.

Zaradi dilem o delovanju in pripadnosti stranke v slovenski

državi, ki jih razpihujejo in pišejo različni mediji in strankarski nasprotniki, sporočamo:

Slovenska nacionalna stranka še vedno temelji na statutarnih osnovah izpred parlamentarnih volitev. Kljub nekaterim odstopom, izgubam političnih poslancev z SNS v parlamentu, svoje delo oslabljeni nadaljujemo, čeprav odločujoče v državnem zboru manj uspešno.

Vse Slovenke in Slovence, ki se počutijo zavedne in so enako misleči našim načelom, vabimo, da se nam pridružijo. V številčno večji množici bomo aktivno laže uresničevali svoj slovenski nacionalni program. Spodbujamo vse zainteresirane kandidate, da izpolnijo pristopno izjavo in jo pošljejo na poštni predal 142 v Domžalah.

Obveščamo tudi, da je SNS izdala neodvisno slovensko revijo Prijatelj, katero lahko kupite v kioskih ali pa naročite na naslov: Revija Prijatelj, Topniška 62, 61000 Ljubljana.

Vse Slovenke in Slovence, ki so nam nacionalno naklonjeni, lepo pozdravljamo.

Slovenska nacionalna stranka, območni odbor Domžale

LASTNINJENJE

Čemu je namenjen in kam vložiti lastniški certifikat?

Pa smo jih le dočakali! Lastniške certifikate, namreč! Zdaj, ko jih imamo, se postavlja pred nas vprašanje, kam z njimi.

Uporaba lastniškega certifikata je vezana na programe lastniškega preoblikovanja podjetij. Zato jih je mogoče uporabiti le v postopku pri izvedbi preoblikovanja podjetij v skladu z odobrenim programom.

V naši občini nobeno podjetje še ni dobilo odobritev programa od Agencije za prestrukturiranje in privatizacijo. Tečejo pa v večini podjetij potrebne aktivnosti za pripravo programa lastniškega preoblikovanja. Med drugim so bile skoraj v večini podjetij izvedene ankete med delavci o njihovem mnenju in načrtih, kam s certifikati.

Te ankete kažejo, da je zaupanje v lastno podjetje veliko. Vsekakor je za podjetje dobro in spodbudno, če vanj vložijo svoje certifikate njihovi delavci, ki si to želijo.

Žal pa prihaja predvsem zaradi nevednosti tudi do različnih zlorab in celo prisile od vodstev na delavce, naj certifikate vložijo v svoje podjetje, ker bodo sicer izgubili delo. Zato ne preseneča, da je največji razlog, zakaj bodo delavci vložili v podjetje, kjer so zaposleni, prav ohranitev delovnega mesta. Že sedaj pa vas moramo opozoriti, da je to pričakovanje nerealno in lažno.

V nobenem zakonu namreč ne piše, da ima lastnik podjetja prednost pri ohranitvi ali pridobi-

tvi delovnega mesta. Če delavec ima ali pa nima delnice podjetja, v katerem je zaposlen, je po zakonu enakovreden vsem drugim zaposlenim.

Po drugi strani pa prav tako ni nobene zakonske obveze, da bi moral delavec certifikat obvezno vložiti v podjetje, v katerem je zaposlen. Zakon o lastniškem preoblikovanju podjetij izrecno pravi, da je odločitev državljana o naložbi svojega certifikata popolnoma svobodna, seveda v okviru možnosti, ki jih ponuja zakon.

In kaj storiti, če vas vodstvo sili v naložbo certifikata v lastno podjetje? V takih primerih naj delavci poiščejo zaščito pri sindikatu.

JUSTI ARNUŠ

DRUŠTVO NEKADILCEV DOMŽALE

Nove akcije

Društvo nekadilcev Domžale v svojem programu načrtuje različne dejavnosti, s katerimi bi preventivno delovalo na področju, ki ga pokriva. Temu je bil namenjen tudi razgovor Antona Dolenca, predsednika društva, z dr. Voljčcem, ministrom za zdravstvo. Temu je sledil tudi razgovor z mag. Ervinom Antonom Schwarzbartlom, predsednikom Skupščine občine Domžale.

Na osnovi njunega soglasja naj bi Društvo nekadilcev Domžale v bližnji prihodnosti izvedlo večjo anketo med prebivalci naše občine, ki bo pokazala, kakšno je naše znanje o nevarnostih kajenja in nenazadnje tudi pripravljenost kadilcev, da se pod strokovnim vodstvom odvadajo te zasvojenosti.

Ob tej akciji pa si Društvo tudi prizadeva, da bi v sodelovanju z gostinci iz naše občine zagotovili v njihovih lokalih prostore, ki bi bili namenjeni le nekadilcem in jih zato tudi primerno stimulirali. V decembru pa bo naše društvo gostitelj sestanka Zveze društev nekadilcev iz cele Slovenije. Dobrodošli!

V.

PRISTOPNA IZJAVA V SNS

Podpisani _____ sprejemam program in statut SNS in pristopam v SNS.

V _____ dne _____ 199__

Podpis:

osebni podatki:

ime in priimek _____
rojstni datum _____
stalno prebivališče _____
kraj s pošto številko _____
ulica _____
občina in krajevna skupnost _____
telefon _____
zaposlitev: _____
ustanova ali podjetje _____
naslov _____
funkcija _____
telefon _____

Sv. Peter na Pšati 1393 – Šentjakob, avgusta 1993

Osmega avgusta je cerkev na Pšati praznovala šeststoletnico. V spomin na to slovesnost je župni urad v Šentjakobu (župnik Lojze Gajšek) izdal brošuro. V njej pripoveduje, da je že 1393. leta na mestu sedanje cerkve stala kapela sv. Petra in do 1787 spadala v mengeško pražupnijo. Leta 1398 je dal Viljem Avstrijski dovoljenje za gradnjo cerkve. Valvasor jo omenja kot osmo podružnico mengeške fare. Pozneje so gotško cerkev prezidali v baročno. Okrog nje je pokopališče. V pročelju na zahodu stojita

26m visok zvonik in lopa z vhodom. Ladja je pravokotna. Leseni poslikani strop pod korom podpirata dva lesena stebra. Ladja pa ima pilastrne stebre. V kupoli in presbiteriju je 1930. naslikal domačin F. Mrčun sedečega Kristusa s križem in Boga Očeta na oblakih. Glavni oltar je posvečen sv. Petru. Najbolj znamenit je stranski lev oltar zaradi Jelovškove slike Brezmadežne. V desnem stranskem oltarju vidimo Jobov relief.

Pšačani so se dolgo, temeljito in z velikimi žrtvami pri-

pravljali na praznovanje šeststoletnice 8. avgusta. Ta dan je bil res praznik, da kaj takega ne pomnijo niti najstarejši. Prišlo je veliko ljudi od vseh strani, narodne noše, govori, maša pod milim nebom, vreme naklonjeno. Na koncu so vse navzoče pogostili. Maševal je beograjski nadškof dr. France Perko, z njim je somaševalo še sedem duhovnikov. O vsem tem je v Slamniku že poročal urednik.

Brošura prinaša nadškofov govor v celoti. Za opisom slavnosti sledi poglavje Življenje

Pšačanov nekoč in danes. V njem zvezo o raznih dejavnostih: o delu, obrti, rokodelstvu, kulturnem delovanju. Poglavje je napisala Alenka Grčar. Nato sledi Pšata v luči imen in števil; marsikaj zvezo o rasti in upadu prebivalstva. Rodovnik prinaša podatke za vse vaščane. Brošuro poživljajo številne slike. Nekaj jih je v barvah: naslovna stran (cerkev) in v besedilu notranjost cerkve, slika pod korom, somaševanje, prinašanje darov, verniki v Mrčunovem sadovnjaku, narodne noše na slovesnosti. Fotografije so delo Ivana Marinka, ena Petra Kovača (panorama Pšate), druga Zvoneta Bolta (blagoslov freske sv. Florjana na domu gasilcev).

Knjižica ima toliko bogastva, da bodo po njej radi segali tudi prebivalci sosednjih vasi.

A. P.

Nove knjige katehetskega centra

Pri založbi Katehetski center – Knjižice Ljubljana je izšlo v zadnjem času nekaj zanimivih knjižic. V kratkem bi prikazali tri novosti.

Prvo je napisal Imre Jerebic, nosi pa naslov Karitas – luč sočloveku. Pisec opravlja posle tajnika slovenske Karitas v Ljubljani.

Avtor pravi, da je s knjižico Karitas – luč sočloveku hotel prikazati ljudem, kaj v tej dobrodelni organizaciji delajo. Takole je nadaljeval: »Da sem začel pisati knjigo o Karitas, gre zahvala salezijancem, zlasti g. Francetu dr. Škrablu. Nekaj mesecev je trajalo, da sem zbral potrebno gradivo, čeprav sem imel že precej materiala pripravljenega. Knjižico sem pisal dobra dva meseca. Precej časa sem razmišljal, kako bi poimenoval svoje delo. Posvetoval sem se s sodelavci in skupaj smo našli ustrezen naslov, ki prav lepo ponazarja naše delo.«

V knjižici je zlasti poudarjeno, da Karitas izpolnjuje eno izmed treh dimenzij krščanske življenja, to je služenje. Če bi se Karitas ne bogatila z božjo besedo oziroma z kramentalnim življenjem, bi prej ali slej postala navadna socialna ustanova. Tudi drugi dve razsežnosti – oznanjevanje in bogoslužje – se morata izkazati v služenju.

Drugo knjižico je napisal Tone Ciglar, nosi pa naslov Dr. Janez Janež – utrinek božje dobrote.

Knjiga govori o življenjski poti slovenskega laiškega misionarja dr. Janeza Janeža, ki je deloval kot kirurg na Kitajskem in na Tajvanu skoraj 30 let. Maja 1945, ko je bil zaposlen

kot kirurg v ljubljanski bolnišnici, je po zaupnih kanalih zvedel, da je zapisan pri komunistih na seznamu za likvidacijo. Odšel je čez Karavanke. Prišel je v Vetrinj pri Celovcu. Tam je bil določen med prvimi za transport, ki je vozil v mučeniško smrt. Ušel je. Z lazaristom Janezom Kopačem, ki ga je po naključju srečal na Koroškem, sta odšla preko gora v Rim. Od tod je po raznih zapletljajih odpotoval v Buenos Aires, kjer je delal kot zdravnik v ambulanti ministrstva javnih del. Spoznali so, da je odličen zdravnik.

Maja 1948 je odšel na pot, vendar ne kot begunec, temveč kot poslani, ne v smrt, ampak reševati. Z misijonskim križem je odšel na Kitajsko v mesto Čaotung. Zbral je okoli sebe zdravniško in pomožno osebje. Uspehi so se kmalu pokazali. O njem so govorili, da je čudežni zdravnik.

Decembra 1949 so zasedli Čaotung komunisti. Januarja 1950 je bil od tod izgnan. S skupino svojih ljudi se je napotil na Tajvan v mesto Loatung. Tu je ustanovil majhno zasebno bolnišnico z dvanajstimi posteljami. Do leta 1990 je zrastle ta bolnišnica po njegovi zaslugi in zaslugi tamkajšnjih kamilcev v enajst nadstropno dobrodelno ustanovo. Med ljudstvom je dr. Janež postal legenda. V svojem življenju je opravil okoli 70.000 kirurških posegov (večjih ali srednjih, manjših ne štejemo). Umrli je 11. oktobra 1990 v Loatungu na Tajvanu, kjer je tudi pokopan.

Tretjo knjižico, Družina vzgaja za vrednote, je napisala Angelca Žirovnik, profesorica defektologije. Zaposlena je na Pedagoškem inštitutu pri Univerzi v Ljubljani.

Naj navedemo nekaj misli iz te knjižice: »Da bi vzgajali za vrednote, je potreben ustrezen posrednik. Prvi in prvenstveni posredniki vrednot so starši, za njimi širša družinska skupnost, seveda pa tudi soseska in župnijska skupnost. Vse vrednote, za katere se človek zavzema, se udejanijo le tedaj, kadar spreminijo človekovo duševnost, njegove ideale ter vzore.«

Avtorica v uvodni besedi knjige pravi: »Pravega nadomestila za družino ni, zato bi družina morala biti posredovalka in varuhinja temeljnih vrednot in nositeljica božje ljubezni.«

MILOŠ LIKAR

DR. STANKO PELC:

Predstavitev raziskave o občini Domžale

Na začetku letošnjega pol leta je v okviru zbirke Geografska Slovenica kot njen 25. zvezek izšlo diplomsko delo dr. Stanka Pelca Občina Domžale – primer spreminjanja obmestne pokrajine v okolici Ljubljane. Knjiga je bila 10. novembra v Knjižnici Domžale predstavljena tudi Domžalčanom.

nom, še posebej zato, ker znansstveno obravnava temo razvoja naše občine.

Dr. Stanko Pelc živi v naši občini na Prevojah. Študiral je na ljubljanski univerzi geografijo, magistriral pa s področja urbanističnega planiranja. Delal je na Geografskem inštitutu v Ljubljani, trenutno pa ima status samostojnega raziskovalca. Posebna pozornost njegovih raziskav je dana območju, kjer so spremembe največje – obmestju, pri čemer je naša občina zelo tipičen primer. Ugotovitve takšnih raziskav zelo koristno uporabimo lahko za predvidevanje prihodnjega razvoja in ob tem za vplivanje in spreminjanje procesov, ki jih lahko obračamo sebi in razvoju v prid.

Na predstavitvi smo lahko izvedeli tudi nekatere koristne napotke, ki zadevajo našo prihodnost in možnosti razvoja. Trenutek je zaradi številnih sprememb v organizaciji delovanja države in lokalne samou-

Pogovor z dr. Stankom Pelcem o njegovi knjigi je vodil prof. Igor Lipovšek

prave lahko zelo pomemben. Ker si želimo imeti svoj okraj in v njem čimbolj pomembno vlogo, moramo znati predstaviti naše prednosti, ki so zlasti v ugodni prometni legi, saj smo na pomembnem križišču, blizu središča države ter prednosti, ki smo jih v preteklosti dosegli pri razvoju obrti in podjetništva. Seveda pa prav na zadnje občine ne bodo imele več možnosti vplivanja, zato je potrebno odkriti nove prednostne naloge, ki lahko vplivajo na razvoj. Vse dosežene prednosti se lahko zelo hitro izničijo. Dr. Stanko Pelc je menil, da moramo pozornost nameniti razvoju infrastrukture (PTT, ceste, informacijske povezave) in tako pritegniti vlagatelje. Med razvojno zanimi-

vejši sektorje je uvrstil gostilništvo v povezavi s turističnim razvojem, pa tudi kulturo in znanost, kajti industrija v postmoderni družbi ni več nosilka razvoja.

Vprašanja, ki smo mu jih postavljali poslušalci, so se dotikala tudi trase nove ceste. Pri tem je njegovo mnenje, da moramo doseči: če že cesta tukaj je in bo, potem naj v čim večji meri služi prebivalstvu, ki živi ob njej. Treba je poskrbeti za čim več priključkov (v korist dnevnim migracijam), uveljaviti na trasi brezcestni sistem ter seveda dosledno zahtevati upoštevanje ekoloških standardov (hrup, videz, čimmanj ustavljanja...).

BESEDILO IN FOTO: Cveta Z. Oražem

RAFOLČAN JOŽE IGLIČ JE NAPISAL KNJIGO KRONIKA RAFOLČ

Ni treba biti velik, da imaš vaško kroniko

V SLAMNIKU je bilo predstavljenih že nekaj kronik iz naše občine, Jožetu Igliču pa se moramo zahvaliti, da je »prišla na svitlo« še ena z dokaj majhnega in ne dosti poznanege območja domžalske občine. Naš sovaščan, sedaj živeč v Ljubljani, je v samozaložbi izdal 184 strani debelo knjigo z naslovom KRONIKA RAFOLČ; opremljeno s 65 slikami. Med njimi sta dve stari nad 100 let, in sicer skupinska slika s pisateljem Jankom Kersnikom v družbi ljubljanskih rodoljubov na čelu z Josipom Jurčičem, na drugi pa je pisatelj Jernej Andrejka iz Dolenj.

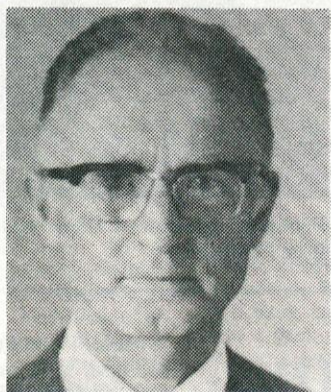
Avtor je z veliko volje in potrpežljivosti nabiral podatke v Škofjskem arhivu v Ljubljani, v Arhivu Slovenije, v Župnijskem uradu na Brdu, v Narodni univerzitetni knjižnici in drugod, kakor tudi z obiski pri vaščanih in njihovih sorodnikih ter znanih.

V knjigi izvedemo, da so Rafolčje prvič pisno omenjene že

leta 1332. Počasi so se širile, bolj intenzivno pa po drugi svetovni vojni, ko je naraslo število novozgrajenih hiš od 30 do 50. Napeljan je bil novi vodovod, cesta asfaltirana, dobili so nekaj telefonskih priključkov in drugo. Gostilno in trgovino pri Martinčku so imeli že pred prvo svetovno vojno, bife in novo trgovino pa so dobili po drugi. Izvedemo o najstarejših priimkih v Rafolčah, delno tudi v sosednjih vaseh kakor tudi o domačih hišnih imenih, gospodarjih in zemljiških posestih. Zanimivo je branje o kmetih, polkmetih in kočarjih in o življenjskih razmerah v preteklosti. Posebno je zanimiva pustna slika vaškega godca Anžicevega Jaka. V Rafolčah je bilo med obema vojnoma mnogo zidarjev in jih je tudi sedaj še nekaj. Struktura poklicev se je po drugi vojni precej spremenila, tako da imamo vaščane s poklicnimi, srednjimi, višjimi vse do visokih šol. Lepo je opisana podružnična baročna cerkev

sv. Katarine. V zvoniku je mali zvon z letnico 1861 (baje je starejši), ki naj bi ga menda podarila celjska grofica. V knjigi so tudi fotografije z vaškimi igralci, ki so nastopali v nekdanjem Društvem domu na Brdu, kakor tudi slika domačih gasilcev.

Najbolj zaslužen Rafolčan je pedagog in mladinski pisatelj Andrej Rape, ki se je rodil v številni družini. Žal še ni našel mesta v šolskih učbenikih, če-

Jože Iglič

prav je napisal mladinski povestni UKANA MATJAJEVEGA GROJE IN DANE, ki sta prevedeni v češčino. Za mladino je priredil pravljico TISOČ IN ENA NOČ, pisal pa je tudi šolske knjige in strokovne ter leposlovne spise. Sedaj se s kulturo ukvarja urednica revije MASKE Rafolčanka Maja Breznik, ome-

njena v knjigi pa je tudi ravnateljica brdske osnovne šole Stana Stopar. Zaslužni mož med našimi rojaki je Janez Petek, župnik v Argentini. Iz Rafolč izhajajo predniki jezikoslovca prof. dr. Antona Breznika, gledališkega igralca Janeza Albrehta in operne pevke Jelke Iglič-Cimerman. Tako so vaščani Rafolč lahko ponosni z bolj ali manj znanimi imeni.

Knjiga je po uvodnih poglavjih razdeljena po priimkih in hišnih imenih ter po hišnih številkah s podrobnim opisom rodov od 1606. leta do današnjih dni. Knjigi sta priložena zanimiva katastrska načrta Rafolč iz leta 1826 in 1880 z oznakami hiš, gospodarskih poslopij in zemljiških parcel.

Na koncu je še nekaj fotografij starinskih zapisov, med katerimi je zlasti zanimivo notarsko pismo, ki ga je sestavil Janko Kersnik Rafolčanu Lovrencu

Igliču. Mnenje o književnem delu je napisal prof. Jože Šifrer. V knjigi je tudi nekaj besed o avtorju Jožetu Igliču (Bičevje 1, Ljubljana, tel. 061 266-408), ki povedo, da se je rodil leta 1921 v Rafolčah pri Boštjanu. Od petega do osemnajstega leta je živel na očetovem domu pri Alešu v Rafolčah. Leta 1939 se je zaposlil v Št. Vidu nad Ljubljano. Služboval je še v Kranju, Celovcu, Salzburgu, Mariboru, Celju in nato 23 let v ljubljanski banki v Ljubljani. Novo knjigo bodo radi prebrali prebivalci Rafolč in bližnje okolice, kakor tudi sorodniki in znanci v oddaljenih krajih ali v tujini. Napisana je dovolj strokovno, da bo prišla prav tudi zgodovinarjem, sociologom in kulturnikom. Avtorju želimo še veliko zdravja, da bi mogoče napisal še kaj več o krajevni skupnosti Rafolčje.

VIKTOR JEMEC

ZLATKA LEVSTEK

Solza

Solza, drobna slana kapljica se je, naveličana tesnega in dolgočasnega očesnega okolja, odpravila po licu.

Polzela je po mehkem jarku ob navihanem nosku in pristala ob robu svežih ustnic, v pričakovanju nečesa velikega...

Zagotovo pa ni pričakovala, da se bo, kot harpuna sprožil do nje hrapav jeziček, in jo preprosto polizal...

Smehljaj

Skodrani oblaki veselja skačejo na glavo v hčerinih svetlih očeh, ko me zagleda na vratih vrtca.

Neustavljiv hudournik besed mi pridrvi do srca, kjer blagohotno požene smehljaj.

Obiskovalci so si lahko ogledali tudi razstavo vseh doslej napisanih knjig Staneta Stražarja. Pogovor je vodila gospa Ema Novak

foto: Cveta Z. Oražem

POGOVOR S STANETOM STRAŽARJEM V DOMŽALSKI KNJIŽNICI

Domžale včeraj in danes ter vizija za jutri

Domžalski klub Govornik je v sredo, 3. novembra, ob 19^h, v prostorih knjižnice pripravil srečanje s Stanetom Stražarjem. Našega gosta poznajo vsi občani in verjetno ni zaselka v vsej občini, kamor ne bi prišel, kakor skoraj ne bo dogodka, ki ga ne bi bil opisal. Doslej je Stane Stražar napisal deset knjig, trenutno pa piše knjigo o preteklosti Domžal.

Je tudi urednik časopisa Slamnik, ki pod njegovim uredništvom postaja od številke do številke boljše, zanimivejši in bolj naš – domžalski. Ukvarja se še s celo vrsto dejavnosti od gasilstva, jamarstva, režije in še in še. Njegova zbirateljska žilica, vsa prežeta z zgodovinskimi dejstvi, je prisotna na vsakem koraku, pri vsakem delu. Vsakoletne gledališke uprizoritve Adama Ravbarja bi brez Stražarja ne bile realizirane, saj je zanje napisal že blizu 30 scenarijev.

Naš gost je torej naš občan, sosed, znanec s ceste, zanimiv sogovornik, mož, ki zbira in zapisuje dogodke iz preteklosti, da se bodo bodoči rodovi imeli na kaj opreti.

Upali smo, da bo obisk številnejši. Prisotni so brez dvoma doživeli lep večer, odsotni pa so zanimivo srečanje zamudili.

Gosta smo pozdravili z branjem odlomka iz njegove knjige, učenka Katarina je zai-grala na flavto, razstavljena pa so bila tudi avtorjeva dela. Potem so sledila vprašanja in od-

govori, skratka, izčrpen razgovor o avtorjevem raznolikem delu (o zbiranju podatkov, slikovnem materialu, sodelovanju z najrazličnejšimi strokovnjaki, o pisanju in o nastajajoči knjigi o Domžalah). Poslušalci so živahno sodelovali, prizadeto dopolnjevali, opozarjali na probleme, ki tarejo mesto Domžale. Z avtorjevim mnenjem, da Domžale imajo svojo zgodovino, »nimajo pa duše«, smo se vsi strinjali. Dejstvo smo sprejeli z grenkobo in trdno odločenostjo, da je treba narediti vse, da se mestu vdihne duša, da zaživi polno, kulturno in gospodarsko samostojno. Govorili smo o potrebi po ustreznem kulturnem domu, o prostorih za arhiv, o razširitvi knjižničnih prostorov, kjer bi bile stalne razstave, last mesta Domžale, o zavezitvi nepremišljenih gradenj, o odgovornosti za estetsko ureditev mesta. Prisotni, sodelujejo v občinskih organih, smo zadolžili, da te probleme in zahteve obrazložijo na ustreznih mestih.

To je vizija Domžal za jutrišnji dan, ki nas ne sme in ne more puščati neprizadete.

Ob sklenitvi pogovora smo gosta povprašali še o čisto osebnem odnosu do lastnega dela, o radostih in stiskah, ki ga spremljajo, o osebni disciplini, ki je med drugim potrebna, da lahko toliko dela. Spoštovali pa smo pravilo, da o nastajajočem delu ne smemo preveč spraševati, kajti delo nam bo kmalu samo spregovorilo. Z dobrimi željami za uspešno delo in že-

ljo, da bi se spet srečali ob promociji knjige o Domžalah, smo se gostu Stanetu Stražarju zahvalili za razgovor.

Predsednik kluba Dare Flis je pri sponzorjih dobil sadje, sokove in kekse ter nas ob zaključku pogostil. V sproščenem pogovoru so prisotni želeli še več takšnih srečanj, kjer bi se pogovarjali o problematiki in viziji Domžal, da bi čez določen čas mirno rekli, da naše mesto ima dušo.

EMA NOVAK

Prometni znak pred Občino sicer prepoveduje parkiranje. Ali za pločnik prepoved ne velja? Foto: Igor Lipovšek

Ivan Loboda

Domžalčani in tudi številni bralci Slamnika vas posebej poznamo kot dolgoletnega godbenika ter zborovskega pevcu in solista, malo pa vemo o vašem policijskem delu in mladeniških letih. Prosim, povejte najprej nekaj o tem.

Kdaj ste bili rojeni in kje?
Rodil sem se 8. februarja 1905 pri Trobentarju v Študi.

Za kakšen poklic ste se odločili?

Po nekaj začasnih zaposlitvah sem se med leti 1920 in 1923 v podjetju Bistra, kovinski in lesni industriji v Domžalah, izučil za strojnega ključavničarja. Potem sem dve leti in pol delal v strojno-gradbeni delavnici pri inž. Rudolfu Wilmanu, nato pa od avgusta 1925 do odhoda k vojakom v marcu 1926 kot strojnik in vzdrževalec v tovarni slamninkov Peter Ladstatter in sinovi v Domžalah, kjer je bilo pozneje podjetje Alko, sedaj pa je parkirišče.

Upokojili ste se kot električar in ne kot strojni ključavničar, kako pa je s tem?

Po vrnitvi od vojakov me je Stanko Skok, ki je pred tem doštudiral za inženirja strojništva v Zagrebu, povabil, naj bi se kot strojnik pri lokomobilni zaposil v elektrarni njegovega očeta Antona Skoka v Domžalah. Ker tedaj električarjev ni bilo, saj so morali starši preveč plačevati mojstrom za učenje, sem skupaj z mojstrom Lovrencem Majnikom opravljal razna montera dela od napeljevanja istosmernega omrežja do hišnih priključkov. Zaradi nevarnega in odgovornega dela sem po dogovoru z lastnikom elektrarne Skokom obiskoval elektrotehniški tečaj na Srednji tehnični šoli v Ljubljani in

v septembru 1931 opravil izpit. To je bil menda prvi tak tečaj za električarje po prvi svetovni vojni.

Kolikšno zmogljivost je imela Skokova elektrarna in kako je obratovala?

Prvotno je imela vgrajeni dve dinami za istosmerni tok 15 in 5 kW. Spominjam se, da je nekega svetega večera, ker je bil strojnik »pod paro« naprave preveč obremenil in je 15 kW dinama pregorela. Domžale so bile potem več noči v temi.

Pozneje je Skok pri Oberwalderju kupil dve dinami po 22 kW in ju vgradil v svojo elektrarno. Odplačal pa ju je z dobavo električne energije za tovarno. Skok je v strugo Mlinščice vgradil Francisovo turbino in postavil lokomobil. Ker ni nihče usklajeval porabe električne energije z zmogljivostjo elektrarne, so se razmere hitro slabšale. Podnevi je bilo elektrike dovolj, zvečer, ko se je poraba povečala, pa so žarnice včasih komaj brlele.

In kdaj ste se zaposlili pri Kranjskih deželnih elektrarnah?

Zaradi vse slabših elektroenergetskih razmer so po dogovoru z občino Domžale in lastnikom elektrarne Antonom Skokom v začetku leta 1932 oskrbo Domžal z elektriko prevzele Kranjske deželne elektrarne. Skok je elektrarno opustil, jaz pa sem se 9. januarja 1932 zaposlil pri KDE in delal v domžalskem rajonu, ki ga je vodil glavni monter Franc Žnidar. Leta 1934 sem nastopil službo strojnika, sedaj pravimo stikalničarja, v 60/20kV razdelilni transformatorski postaji na Črnučah. To dokaj nevarno delo sem opravljal 12 let, to je do marca 1946, ko sem prevzel službo rajonskega monterja v Domžalah.

Ivan Loboda

Kakšne so bile tedaj energetske razmere na domžalskem območju?

Na tem območju je bilo 17 transformatorskih postaj s skupno zmogljivostjo 2800 kVA; to je gotovo nekaj desetkrat manj kot so sedanje potrebe. Vodil sem vzdrževanje in gradnje novih elektroenergetskih 20 kV naprav in na nizkonapetostnem omrežju.

Kolikor vem, ste v pokoj odšli iz RTP Črnuče. Zakaj ste iz Domžal spet odšli v službo na Črnuče?

Pravzaprav nisem šel prostovoljno. Tedanji domžalski politiki so se me na vsak način hoteli znebiti in so me povsem onemogočali. O imenih ne bom rekel nobene.

Ali je res, da je nekdo med kinopredstavo odklopil elektriko zato, da so vas ožigalski kot nasprotnika tedanje ureditve?

Če je bilo to res, se ne spominjam. Dobro pa se spominjam dogodka, ko so se ob nekem prazniku med hudo nevihto med kinopredstavo na Kulturnem domu zastave zapletle med žice in je nastal kratak stik. Filma je bilo za tisti večer konec. »Glavni krivec« pa sem bil seveda jaz, posebej zato, ker sem rekel, zakaj obešajo zastave med žice. Po-vedal bi lahko še nekaj neprijetnih prijetij, pa jih ne bom.

Ko se mi je ponudila prilžnost, sem se zlahka odločil spet za službo stikalničarja v RTP Črnuče, kjer sem v miru dočakal upokojitev.

Poznamo vas tudi kot dolgoletnega godbenika in pevcu pri moškem zboru Janez Cerar Domžale. Kdaj ste začeli igrati in peti?

Z dvajsetimi leti sem začel peti pri tedanjem Pevskem društvu Domžale, pred tem sem občasno pel tudi s pevci Pridavke ali Zabarji, kot smo jim tedaj rekli. Veliko smo včasih peli na vasi. Ko sem bil še fant, smo šli študlanski fantje na lhan okoli v Domžale in nazaj v Študo. Vso pot smo peli.

Nekako v tem času sem začel tudi igrati pri godbi. Tedaj je bil kapelnik Vinko Riedl. Ko je bil nekaj časa v Ameriki, ga je nadomestil Miha Svetlin-Dimčev z Vira, ki se je preselil v Domžale. Tedaj smo skoraj vsako nedeljo igrali na veselicah. Ljubljanske godbe so bile precej dražje od naše. Igrali smo seveda tudi na raznih slovesnostih, manj na pogrebih, več pa je bilo podobno ob godovih in drugih priložnostih.

Pogovarjal se je STRAŽAR

Naj pesem združuje

Mešani pevski zbor Svobode Mengeš, ki je bil gostitelj tržaških pevcev je nastopil v prvem delu koncerta

Mešani pevski zbor Svoboda iz Mengeš, ki je pred tem že bil v gosteh pri Moškem pevskem zboru Vasilij Mirk Prosek – Kontovel pri Trstu, je zbor povabil v Mengeš. Tako smo bili v soboto, 6. novembra, v dvorani Kulturnega doma v Mengešu priče prijetnega in doživetega petja.

Mengeški pevski zbor je v prvem delu koncerta zapel osem večinsko primorskih pesmi. Gostje so svoj program začeli s skladbo Antona Brucknerja Ave Maria, nadaljevali pa z deli Zorka Prelovca Bela breza, Pavla Šivica Ana pesemca s paše, Hrabroslava Volariča Zvečer, Franceta Marolta Barčica, Bepija de Marzija Signore delle cime, Rada Simonittija Ljubavne pesmi iz Režije, Volaričevo Izgubljeni cvet, Alojza Srebotnjaka Bori in Benjamina Ipavca Domovini. Navdušenje nad kakovostno zapeto slovensko pesmijo tržaških Slovencev se je stopnjevalo vse do zadnje Domovini. Domačini so nato goste obdarili s spominskimi darili, Slavko Pišek pa jim je v imenu Zveze kulturnih

organizacij Domžale podaril za spomin umetniško sliko. Za dodatek je Moški pevski zbor Vasilij Mirk Prosek – Kontovel, ki je leta 1987 praznoval že stoletnico ustanovitve; vodi ga Miran Žitko, zapel En starček je

živel in Zdravico. Tako gostitelji kot gostje so si ob slovesu zaželeli, da bi se večkrat srečavali ob lepi slovenski pesmi. Kar nekajkrat so govorniki dejali: »Če nas je meja ločila, naj nas pesem združi.«

ISTRAŽAR

Moški pevski zbor Vasilij Mirk Prosek – Kontovel pri Trstu med nastopom v mengoškem kulturnem domu

Iz naših krajevnih skupnosti

KRAJEVNA SKUPNOST DOB

Lepši, novi del Doba

V programu Krajevne skupnosti Dob je tudi modernizacija cest in ulic v novem delu Doba, ki se je v zadnjih letih zelo razširil. Podobno kot za vse druge dele te KS, je tudi za ta del Doba vodstvo KS pri vključevanju v program upoštevalo pripravljenost krajanov, da s svojimi prispevki sodelujejo pri razvoju krajevne skupnosti.

Pri tem je največ naredil gradbeni odbor za modernizacijo cest v novem naselju; ta je pod vodstvom ga. Neve Janežič v septembru tudi sklical delni zbor krajanov tega dela Doba z namenom, da sprejme odločitev o razpisu referenduma za samoprispevek, ki bo bistveno pospešil modernizacijo cest. Krajanji so se soglasno odločili za razpis referenduma.

V nedeljo, 10. oktobra 1993, je bilo v novem delu Doba glasovanje o uvedbi samoprispevka v višini nekaj več kot 1800 DEM v tolaški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije, ki ga bo potrebno plačati na gospodinjstvo v naslednjem letu in pol. Od skupaj 195 vpisanih po volilnem imeniku (vsi polnoletni krajanji vpisani v volilnem imeniku ter lastniki parcel na tem območju) se

je glasovanja udeležilo 156 krajanov, od tega pa jih je ZA uvedbo samoprispevka glasovalo 119, kar pomeni skoraj 63%.

V skladu s sklepom o uvedbi samoprispevka bodo do 30. maja 1995 dokončno urejene in asfaltirane Župančičeva, Kersnikova, Linhartova, Finžgarjeva, Vodnikova in Kajuhova ulica, tako da bo prijetno naselje še lepše. V.

Kmetija Boris Urbanija – Logaja iz Sp. Tustanja se že več kot 20 let ukvarja s konjerejo. Sedaj redi tri plemenske kobile in žrebice. Kobile uporablja tudi za delo na kmetiji in za jahanje. Gospodar Urbanija pravi, da se konjereja vse manj splača.

Na sliki sta gospodar Boris Urbanija in sin Darko.

Besedilo in slika: JOŽE NOVAK

V Dobu se modernizira še ena od ulic – tokrat je to Tavčarjeva.

ČEŠENIK IN TURNŠE Pri nas je prijetno

Čas, v katerem živimo, je predvsem čas nenehnega hitenja, dela in skrbi za jutri, v katerem le malokrat ostane kaj časa za pomenek s sosedom, za dogovor o tem, kako bi bila vas še lepša, prijetnejša. V Češeniku in Turnšah ni tako.

Že pred leti so zagnani posamezniki začeli z vaškim piknikom, ki se ga je »obvezno« moral udeležiti vsaj eden od hiše in s seboj prinesli kar najbolj domiselni dobitek. Najbolj »na udaru« pa so bile pridne gospodinje, te so tekmovaly v izdelavi najlepšega in najokusnejšega peciva. Prijetnim piknikom, kjer ni manjkalo različnih družabnih iger, so sledili izleti. V avtobusu si našel vse: od najstarejšega krajana oz. krajanke do dojenčkov. Ponekod kar verjeti niso mogli, da se lahko tako prijetno živi v dveh vaseh, kjer povrh vsega nikoli ne pozabijo, da je potrebno sosedu, prijatelju ali znancu iz njihovih vasi tudi ob zadnjem slovesu izreči nekaj poslovnih besed.

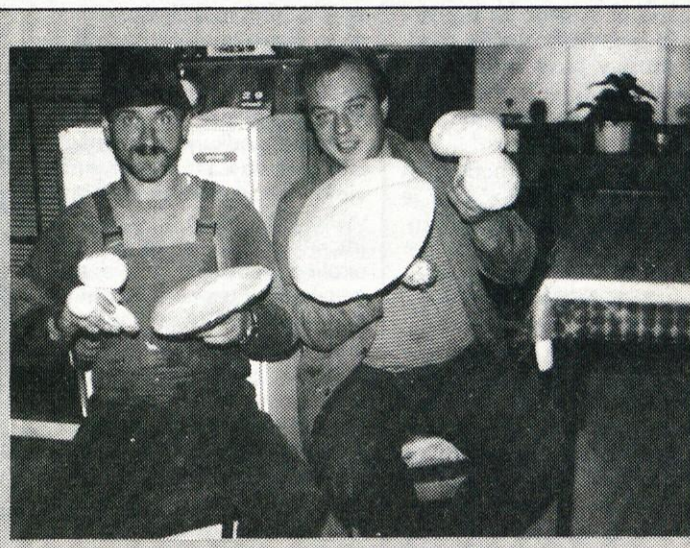
Letos ni bilo nič drugače. Le še

bolj prijetno, so lahko ugotovili vsi udeleženci, saj so se na prizorišče lahko pripeljali po asfaltni cesti do srede Hribarjevega hriba, ki je bila lansko leto »vzrok« za družabno srečanje. Letos bi to lahko bil že lani izglasovani samoprispevek za kanalizacijo. Krajanji upajo, da bo sta svoj del priložili še občina in KS!

Po vzroku prijetnega srečanja ni nihče spraševal. Pozno sobotno popoldne je privabilo na prireditveni prostor veliko krajanov, skoraj ni bilo hiše, iz katere ne bi prišel vsaj kdo. Najboljše pecivo je letos pripravila mlada gospodinja Branka, njeni jurčki niso bili le lepi, temveč tudi okusni; od družabnih iger omenimo le tradicionalno vlečenje vrvi, to so najboljše potegnili Češenci in za to dobili lepe majice, da bodo njih in vse organizatorje še dolgo spominjale na prijetno srečanje. Vsega je bilo dovolj: pijače in jedi, prijetne muzike in parov, ki niso omagali do zgodnjega jutra. Brez pokroviteljev ni šlo, hvala vsem, posebno pa PIVOVARNI UNION, in nasvidenje na izletu!

Stanko Birk je blizu domače hiše v Kraščah našel tele velike kukmake. Največji – z obsegom 1,15 m – je tehtal 1,3 kg, vsi skupaj pa 2,5 kg.

Na sliki z bogato gobovo letino v Kraščah sta Silvo Ribič in Jože Bergant mlajši.

DOBER DAN, PRESERJE PRI LUKOVICI

Mi vse delamo skupaj

Magistralna, pa tudi lokalna cesta, po kateri sva se mimo Lukovice in Gradišča, pripeljala do začetka vasi Preserje pri Lukovici (vas se prvič omenja že 1933. leta, izvor imena pa žal ni pojasnjen), sta bili že skoraj kopni, medtem ko so bile poti proti posameznim domačijam v Preserjah še zasnežene. Sneg je še rahlo pršil, ko sva zavila na dvorišče lepo urejene domačije Antona Cerarja. Kot zanimivost naj zapišem, da tudi na št. 1, 1a in 1b živijo Cerarjevi štirje bratje ob vhodu v Preserje.

Preserje pri Lukovici so ene izmed treh Preserij v naši občini. Prijetno urejena vasica, kjer ob starih kmečkih hišah rastejo novi domovi, v njih pa veliko mladeži, saj skoraj ni hiše, kjer ne bi imeli treh otrok. Preserje so vsak dan večje in lepše, se smejimo, ko seštevamo otroke in se nam pridruži Franc Zore, predsednik Sveta KS Lukovica; ta najde za Preserjane veliko pohvalnih besed. Električno imajo že od pred vojne, v letih 1987, 1988 so jo »spravili« v zemljo, od tedaj je tudi javna razsvetljava; njene svetilke so razvrščene od Gradišča do konca Preserij. Vodovodno omrežje je potegneno iz zajetja v Žirovšah oz. Gradišču in bo zahtevalo razširitev, saj zaradi premajhne cevi in velikega števila odjemnikov (Preserje se je v zadnjih

letih skoraj podvojilo) vode včasih zmanjka. O boljši povezavi so razmišljali že v letu 1984, ko je celotna Krajevna skupnost Lukovica izglasovala krajevni samoprispevek, iz katerega so Preserjani v letu 1989 dobili prvi kilometer asfalta. Vse drugo so postorili sami. Dogovorili so se, pri tem sploh ni nikoli težav, zatrjuje Anton Cerar, predsednik gradbenega odbora, da sami opravijo potrebna zemeljska dela. Za cesto so namenili tudi denar od prireditve, po katerih so znani po vsej Sloveniji in zlasti za KMEČKO OLIMPIADO si želijo, da bi postala mednarodna. Občina je dala za asfalt in nekaj več kot kilometer štiri meterske ceste do križišča na Bobovniku je asfaltirane. Pot v bližnjo Lukovico, zlasti pa v Domžale bo odslej lažja, morda tudi za šolski kombi, saj si želijo, da bi kljub le 3 km oddajenosti od Brda vozil otroke iz Preserij v šolo. V zvezi z asfaltom pa le še ena želja: boljše vzdrževanje muld in nabrežin vsaj dvakrat v letu. Največ krajanov hodi v službo v Mojco Lukovico, predvsem dekleta in žene, pa na Farmo lhan in v LIP Radomlje, približno dve tretjini jih ob službi dela na kmetijah. Tako ohranjajo stare kmečke domove, pa tudi preživetje je lažje. Ljudje so prijazni, med seboj se razumejo in skupaj delajo,

zato ni bojazni, da ne bi v prihodnje razširili javno razsvetljavo, izboljšali vodovod in ob njem uredili hidrante, razmišljajo o usposobitvi nekaterih opuščenih vodnjakov, manjše poti bi radi uredili, prireditveni prostor naj bi postal še prijetnejši, v načrtih pa je tudi ureditev bližnjih studencev, ki jih na tem koncu sploh ne manjka. Kdor Preserjane pozna, ve, da bodo vse to in še več tudi naredili.

Anton Cerar – vse akcije začnemo tako, da se zberemo in dogovorimo, kako bomo. Tega se potem tudi vsi držimo, zato nismo nikoli v skrbeh, da ne bi uspeli. Krajanji držimo skupaj, vemo, da samo to prinaša boljše življenje v naš konec. Krajevna skupnost nam pomaga, kolikor more. Ob tej priliki bi se zahvalil nekdanji predsednici Sveta KS g. Marini Urbanijevi, pa g. Jožetu Duhovniku, Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale in sedanemu predsedniku g. Francu Zoretu. Z njihovo pomočjo je bilo lažje.

Janez Nakrst – naša vas se v zadnjih letih zelo spreminja – na bolje. Delamo skupaj in urejamo vse tisto, kar je treba, tudi asfaltirano cesto, ki je bila dokončana v novembru. Na domačiji delamo predvsem zato, da jo obdržimo, da ostane. Dela je precej, za služka pa le toliko, da bi z delom na manjši kmetiji, kot je naša, skoraj ne mogli preživeti.

Stane Cerar – v Preserjah se imamo doslej »še kar«. Cesto smo si »naredili«, sedaj bi radi še telefon, saj v naši vasi nimamo niti enega telefonskega priključka. Obremenitve za posamezno domačijo niti niso bile prevelike, da jih ne bi mogli plačati, saj ljudje radi dajo, če vedo, da bo imela vsa vas od tega koristi.

Stane Cerar, ml. – prostega časa skoraj ni, saj ob zaposlitvi v podjetju pomagam doma na kmetiji, kjer je vedno dovolj dela. Mladi si pripravimo vaške piknike, se zapeljemo do Lukovice, pa tudi bližnjih krajev, saj, če imaš avto, ni težko. Počitnice pa tudi skoraj ni. Če je kaj več časa, pa grem v hribe.

Peter Hajdinjak – z novo zgrajeno hišo, ki še ni dokončana, se vračam v Preserje, kjer mi je všeč. Krajanji so me lepo sprejeli medse, grem tudi na njihove sestanke, kjer se dogovorimo, kako bomo izpeljali posamezne akcije. Najtežje čakam na telefon, razmišljam pa bi morali tudi o šolskem kombiju, saj je iz Preserij do Brda tri kilometre.

Vid Peterka – naša domačija je malce iz vasi, povezana s 200 metrov dolgo cesto, ki jo urejamo sami, pozimi tudi splužimo, če še ni nikogar, saj je treba v dolino, kamor tudi sicer hodimo po vse stvari, vsak dan v službo. Samo s kmetijo ne bi šlo. Zato bi nam še kako prav prišel telefon, pa malce boljše ceste, ki pelje tudi do rezervarja.

Franc Zore – Krajevna skupnost Lukovica s svojimi desetimi vasi in kraji predstavlja veliko različnih potreb in interesov, ki jih uspešno uresničujemo prav zaradi samoiniciative posameznih vasi in pripravljenosti krajanov, da s svojimi močmi komunalno, pa tudi drugače, urejajo svoje vasi in kraje. KS

jim skuša pomagati, del sredstev prispeva tudi občina in zato nam ni vseeno, kako bodo v prihodnje videti nove občine. Vse prelahko se zgodi, da se bodo centri in bogatejši deli občin skušali revnejših in manj razvitih »znebiti«, potem pa se znajdi, kakor se moreš. Upam, da bomo o tem pred sprejemom odločitev dobro premislili. V. V.

Franc Zore

Vid Peterka

Anton Cerar

Janez Nakrst

Stane Cerar

Stane Cerar (ml.)

Peter Hajdinjak

Marjan Ručigaj, predsednik sveta KS Jarše-Rodica pozdravlja prisotne ob odprtju Jelovškove.

G. Štefan Oražem: Želimo, da je grobeljska cerkev z okolico prijetno urejena in zaključena zgodovinsko kulturna celota – v ponos domačinom in občini.

PRAZNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI JARŠE RODICA

Jelovškova asfaltirana

Jesensko petkovo popoldne je zmotil pisk sirene in prav kmalu po njenem oglašanju so na parkirni prostor ob trgovini VISTRI pripeljala vozila gasilskih društev Jarše-Rodica, LEK in INDUPLATI ter izvedla gasilsko vajo na veliki trgovini.

Po vaji so odprli modernizirano Jelovškovo cesto. Vaja je bila namenjena obeležitvi oktobra – meseca varstva pred požari, pa tudi krajevni prazniku KS Jarše-Rodica. Slovesnost je pričel Marjan Ručigaj, predsednik Sveta KS Jarše-Rodica, ki je na kratko spregovoril o razvoju KS ter pri tem zlasti poudaril pomen sodelovanja in razumevanja vseh krajanov, saj le tako lahko tudi v prihodnje uresničujemo program krajevnega samoprispevka.

Po uvodnem pozdravu je v imenu iniciativnega odbora spregovoril Štefan Oražem; ta se je najprej ustavil ob spominu na tri domačine, ki so padli na Golčaju; tem so se poklonili že prejšnji dan s položitvijo venca na grobišču na Golčaju. »Tudi iz tega dogodka je potrebno črpati moč za čas, v katerem živimo,« je poudaril in se je vrnil v leto 1988, ko je bil oblikovan iniciativni odbor za ureditev okolice grobeljske cerkve; ta je z nekaj težavami v letošnjem letu uspešno uresničil del načrta. Izrazil je upanje, da se bodo akcije nadaljevale in bo grobeljska cerkev skupaj z okolico že kmalu predstavljala prijetno urejeno in zaključeno zgodovinsko kulturno celoto, ki bo ponos domačinom in občini.

Pri odprtju ceste, ki jo je blagoslovil domači g. župnik in

zaželel, da bi se po njej vsi vozili varno in srečno, so v kulturnem programu sodelovali pevci Osnovne šole Rodica in pevci Kulturnega društva Groblje, za katere je bil to prvi javni nastop. Slovesnost je bila sklenjena s prijetnim družabnim srečanjem.

Po gasilski vaji v mesecu požarne varnosti so pri cerkvi v Grobljah pripravili prijetno slovesnost in odprli asfaltirano cesto.

Velika Planina – jutri

Izvršni svet občine Kamnik je na svoji 41. seji, na osnovi naraščajoče izgube ter nespoštovanja majskih, junijskih in avgustovskih sklepov in priporočil o poslovanju podjetja Zaklad narave d.o.o., katerega je več kot 90-odstotni lastnik, sprejel nekatere ukrepe z namenom, da bi zmanjšali izgubo in zboljšali poslovanje podjetja. Izvršni svet je do začetka septembra pokrtil izgubo podjetja iz leta 1992 in stroške tekočega vzdrževanja v znesku 3.600.000,00 SIT, odplačal kredite v znesku 12.521.779,00 SIT in odpisal stroške najemnine poslovnih prostorov za leto 1992 v znesku 329.000,00 SIT. V začetku novembra pa bo moral Izvršni svet zagotoviti še dodatnih 5.000.000,00 SIT za odplačilo kredita.

Po sklepu Izvršnega sveta občine Kamnik bo Služba družbenega knjigovodstva Republike Slovenije opravila kontrolo po-

slovanja podjetja Velika planina – Zaklad narave d.o.o. in o rezultatih pregleda obvestila Izvršni svet. Izvršni svet občine Kamnik bo do skupščine podjetja pripravil predlog celovitih ukrepov o poslovanju Velike planine – Zaklad narave d.o.o. in vrnitve premoženja Hotela Šimnovca in Goščišča Zeleni rob s podjetja Stokamnik na občino Kamnik.

Izvršni svet je vodstvo podjetja zavezal k takojšnji preselitvi na Veliko planino, povečanju cen prevoza najmanj za 20 odstotkov (povišanje cen goriva in električne energije), prilagoditvi voznega reda. Hkrati je pozval vodstvo podjetja, da izrabi vse možnosti razpisov za ugodna posojila.

Upravni odbor in vodstvo po-

djetja pa žal večine predlogov Izvršnega sveta nista upoštevala in nista izpeljala vseh potrebnih aktivnosti za zmanjšanje izgube podjetja.

Izvršni svet bo pripravil tudi poročilo za obravnavo na seji občinske skupščine, ki bo odločala o nadaljnjih usmeritvah razvoja Velike planine in o porabi proračunskih sredstev, katerih delež za Veliko planino je že v letošnjem letu velik.

Izvršni svet
občine Kamnik

Novo šolsko leto tudi v vrtcu

Naloga vrtca ni le paziti na otroke, medtem ko so starši v službi, ampak je to v največji meri vzgajanje. Zato smo si vzgojiteljice iz vrtca GOBICA v Mengšu sestavile vzgojni program za letošnje šolsko leto, katerega glavni namen je čim bolj prijetno razvijati sposobnosti otrok na vseh področjih vzgojnega delovanja (na estetskem, intelektualnem, telesnem in moralnem področju). V okviru vzgojnega delovanja na omenjenih področjih bomo letos obiskali lutkovno gledališče v Ljubljani, odšli v živalski vrt, jeseni pekli kostanj s starši, ob novem letu »prodajali« rabljene igrače, povabili starše na novoletno čajanko, obiskali prirodoslovni muzej v Ljubljani, povabili v vrtec gledališče Jurija Pengova, obiskali knjižnico v Mengšu... Vsako prvo sredo v mesecu bomo izvajale pri otrocih zelo priljubljene JURČKOVE DNEVE, kjer se vedno dogaja nekaj imenitnega.

Poskusile se bomo vključiti v PROJEKT PROMOCIJE ZDRAVJA V VRTCIH – ZDRAV VRTEC – V OKVIRU EVROPSKE STRATEGIJE: ZDRAVJE ZA VSE DO LETA 2000. Veliko pozornosti bomo v tem okviru posvetile skrbnejši pripravi hrane, bolj zdravemu načinu življenja otrok, zaposlenih in staršev, in bivanja v bolj zdravem okolju z merjenjem zemeljskih tokov in v zvezi s tem ustrezno ukrepanje.

Veliko pozornosti bomo posvetile agresiji otrok in skušale napraviti tako razpoloženje v vrtcu, kjer se otroci ne bi tepli, grobo obračunavali med seboj in govorili neprimerne besede. Prav tu prosimo tudi starše iz našega vrtca za sodelovanje, ker bomo le s skupnimi močmi

uspeji. Čeprav imamo veliko otrok v skupinah, se staršem prav za vsakega posebej zahvaljujemo, da nam ga zaupate, in upamo, da bomo tudi letos s svojim delom naredile veliko dobrega za otroke.

MARIJA JERINA

Samovolja občana kinologa

V Domžalah je od leta 1978 ustanovljeno Kinološko društvo, ki pokriva območje občine Domžale.

Že 15 let društvo zelo uspešno deluje na področju šolanja psov športne in posebne namene, kot je šolanje psov reševalcev za reševanje poškodovanih ljudi izpod ruševin, snežnih plazov in iskanje pogrešanih oseb.

Za potrebe tovrstnega šolanja psov si je društvo pridobilo lastno zemljišče z vadbišči in vso potrebno opremo, ki se potrebuje pri šolanju.

Poleg tečajev za šolanje psov organizira društvo tudi malo šolo spomladani in jeseni namenjeno lastnikom mladih psov, da se seznanjajo s pravilno vzgojo, prehrano in preventivno svojega psa. V spomladanskem času je v društvu organizirano telesno ocenjevanje psov po programu Kinološke zveze Slovenije. V letu 1994 bomo pričeli z rekreativno dejavnostjo AGILITY, ta bo namenjena širšemu krogu občanov in mladini, ki imajo veselje in željo delati s svojimi štirinožnimi prijatelji.

Število članov se giblje med 220–240, vendar se v zadnjem času to število povečuje, kar dokazuje, da društvo uspešno deluje in nudi članom ustrezne usluge, nekaterim več drugim manj – odvisno

od njihove zainteresiranosti in aktivnosti.

V občini Domžale je delovalo še eno društvo, in sicer Kinološko društvo, ki se je ukvarjalo s šolanjem reševalnih psov. Delovanje tega društva, pod vodstvom g. Bojana Bešterja je bilo neuradno, saj ni bil član Kinološke zveze Slovenije, kar je pogoj za legalno delo društva. Da je delo v društvu potekalo pomankljivo dokazuje prestop nekaterih članov v KD Domžale, kjer uspešno šolajo svoje pse »reševalce«.

Iz neuradnih virov smo izvedeli, da se na pobudo g. Bojana Bešterja in nekaj njegovih somišljenikov ustanavlja novo kinološko društvo z imenom »ADAM RAVBAR«, ki naj bi bilo nadomestek za neuspešno kinološko reševalno društvo Domžale.

Menimo, da je v občini Domžale dovolj eno aktivno društvo, ki ima svoje prostore za šolanje in ustrezne strokovne kadre. Zato pričakujemo od pristojnih organov Občine Domžale, ki so pooblaščen za registracijo društev, da se bodo ob morebitni vlogi za registracijo kinološkega društva »ADAM RAVBAR« zamislili in preverili, kdo je pobudnik za ustanovitev tega društva in s kakšnim uspehom je delovalo Kinološko reševalno društvo Domžale, ustanovljeno pred dobrim letom.

Člane KD Domžale pa opozarjamo na morebitne dopise KD ADAM RAVBAR, s katerimi bi bili mogoče napačno informirani, sicer pa o morebitnem prestopu v to društvo prepuščamo v presojo posamezniku.

za KD Domžale
JANEZ HRIBAR

Krajevna skupnost
Dob

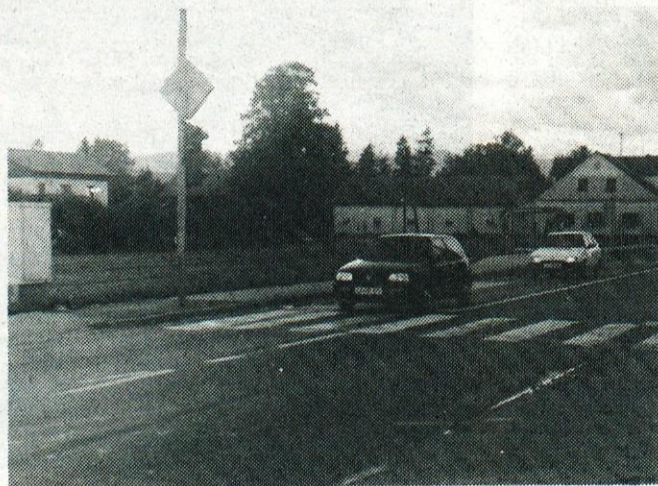
**Bolj
varno
skozi
Dob**

Prav v teh dneh potekajo zadnji dogovori z lastniki zemljišč ob magistralni cesti Ljubljana–Maribor skozi Dob, kjer naj bi končno pričeli z deli pri razširitvi ceste. Vodstvo krajevne skupnosti upa, da bodo soglasja z lastniki čimprej urejena, saj bo le tako mogoče z deli pričeti konec letošnjega oz. v začetku prihodnjega leta. V ko-

likor pa dogovorov o odškodnini za zemljišča ne bo mogoče skleniti v kratkem, se namreč lahko zgodi, da se bo rekonstrukcija ceste M-10 skozi Dob odložila in bo najprej urejeno križišče Želodnik.

Glede na prometno nevarnost magistralke skozi Dob in na vsakodnevno povečanje prometa, upamo, da bo dogovor z lastniki čimprej dosežen in tako omogočen pričetek del še v letu 1993.

V.

Bo magistralka varnejša

Likovno Razstavišče Domžale

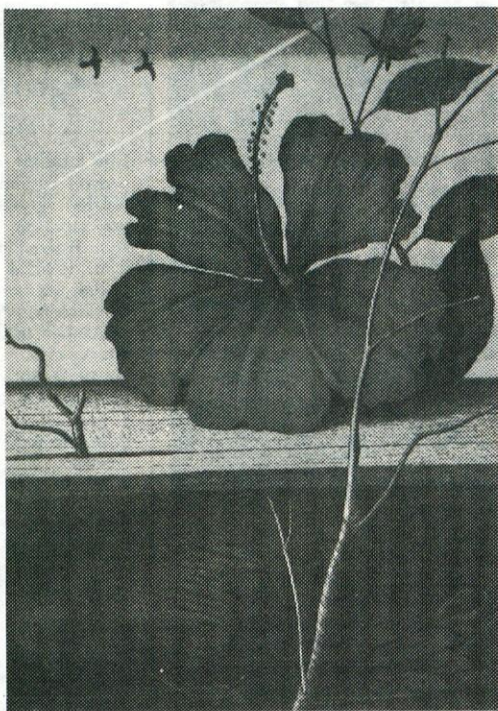
Barvne jedkanice Marjana Vojske

(nadaljevanje s prve strani)

Prejel je nekatera pomembna mednarodna priznanja, razstavljal po vsem svetu in njegova dela so

našla mesto v mnogih zbirkah moderne umetnosti (npr. v New Yorku, Bochumu). Grafične mape je delal po naročilih največjih nemških podjetij in bank, portretiral je pomembne poslovneže in politike

in tudi sam postal cenjena in velika osebnost, med drugim tudi dekan ene najpomembnejših nemških univerz v Münstru. Skratka, domžalski rojak, na katerega smo lahko upravičeno ponosni.

Na razstavi v Likovnem razstavišču Domžale se je predstavil z barvnimi jedkanicami, ki so pomenile nekakšen prerez skozi njegovo delo. Otvoritve se je na naše veliko veselje tudi osebno udeležil in prav za to priložnost prišel za nekaj dni v domovino. In na vse, ki smo se srečevali z njim, je napravil nepozaben vtis, vse nas je očaral s svojo preprostostjo, prodornostjo misli in idej. Nevsiljivo smo prejeli od njega tudi mnoge nasvete, še posebej pa je bilo prijetno tudi njegovo srečanje s slovenskimi poslovneži na gradu Strmol, ki ga je pripravilo podjetje Gallus Carniolus.

Naj končam zapis z mislimi Jožeta Hudečka, zapisanimi v katalogu, ki smo ga izdali ob otvoritvi razstave: Marjan Vojska je ostal, kar je bil, naš z dušo in svojim delom, hkrati pa postal svetovljan, kot vsi našega rodu, ki so – kot on – opravili v svetu pomembne naloge in dejanja, ki so njim in nam prinesla dobro ime.

G. Marjan Vojska je ob tej priložnosti podaril tudi grafiko za zbirko domžalskim likovnim umetnikom, ki počasi nastaja pod okriljem Kmijžnice Domžale, kjer si jo lahko tudi ogledate. Razstavo so z delom in finančnimi sredstvi omogočili Izvršni svet občine Domžale, Rotary club iz Ljubljane, podjetje Signa iz Trzina in Knjižnica Domžale.

CVETA Z. ORAŽEM

Ex-tempore Krašnja

Jesensko sezono likovnih razstav v domžalskem likovnem salonu je 30. septembra 1993 odprlo Kulturno društvo Fran Maselj-Podlimbarski iz Krašnje s svojo pregledno razstavo, ta je plod Ex-tempora Krašnja, ki traja že pet let, in sicer med leti 1989–1993.

Zamisel kulturnega društva, da bi ohranili podobo svojih vasi, polj in posameznih objektov na slikah, je izvirna, poštena, hvale ter posnemanja vredna. Organizatorji so se obrnili na Likovno društvo Petra Lobode iz Domžal s prošnjo, da njihovo zamisel realizirajo in res

se je v letu 1989 začel prvi poletni Ex-tempore v Krašnji.

Slikarji, organizatorji, šole in drugi domačini so se povezali, drug drugemu so postali potrebni. V šoli so se zbirale slike vasi, travnikov, gozdov, kozolcev, polj, kmetij in cerkve. Vaščani so bili navdušeni, svojo okolico so gledali in doživljali iz drugega zornega kota. Sredstva pa je prispevala tudi Zveza kulturnih organizacij. Urejena razstava se je vsako leto obogatila za nova dela. Izvirna zamisel, prijaznost krajanov in lepota pokrajine so na Ex-tempore v naslednjih letih privabila tudi slikarje iz drugih li-

kovnih društev. Za plodno sodelovanje gre priznanje vsem udeležencem in krajanom.

Krog ljubiteljev likovne umetnosti se je širil v kulturnem društvu v Krašnji so prišli še na eno imenitno zamisel. V svojem kulturnem društvu so želeli ustanoviti likovno šolo, ki bi pritegnila vse domače ljubitelje slik v aktivne sodelavce. Akademski slikar Danijel Fugger je prevzel strokovno skrb za likovno šolo, ki poteka že tretje leto.

V petih letih so likovniki poslikali vso okolico Krašnje in nabralo se je lepo število slik. Kulturno društvo jih je želelo predstaviti širši javno-

sti. Njihova razstava predstavlja Krašnjo z okolico, ujeto v barve, črte, svetlobo in sence. Predstavlja pa se tudi likovna šola, ki se sedaj izraža z risbo. Razstavljena so torej dela 12 članov likovnega društva in 9 učencev likovne šole.

Krajanji so pripravili bogat kulturni program, na katerem se je zbralo lepo število likovnikov in ljubiteljev slikanja. Posebej pa je treba omeniti dekoracijo salona, ki je zažarel v jesenskih barvah in pridelkih.

V Krašnji bodo bodočim rodovom zapustili svojo pokrajino na slikah tudi v jesenskih barvah, zato bo naslednji Ex-tempore jeseni leta 1994. Mentor Danijel Fugger je v predstavitvenem govoru rekel, da jih kličejo jesenski oblaki, megle, vetrovi, nebo in sonce. Kulturno poslanstvo se bo nadaljevalo.

EMA NOVAK

Domžalski komorni zbor v Italiji

V Italiji je od 1. do 3. oktobra 1993 potekal šesti pevski festival skupnosti Alpe-Adria. Kot vse doslej so se tudi tokrat srečali zbori iz Italije, Hrvaške, Madžarske, Avstrije in Slovenije, da bi kot predstavniki svojih držav pokazali kvaliteto zborovskega petja in si ob tem izmenjali pridobljene izkušnje.

Slovenijo je tokrat zastopal Domžalski komorni zbor. Udeleženci tridnevnega festivala smo nastopali v številnih krajih Julijske krajine, kot so: Trst, Čedad, Pordenone, Udine... Domžalski komorni zbor je bil gost zbora Coro del Rojale iz Reana del Rojale, kraja, ki je v bližini Udina. Ob prihodu so nas sprejeli župan in drugi občinski možje tega kraja ter nam zaželeli dobrodoščilo.

Zvečer smo imeli prvi koncert:

na njem smo italijanski publiki predstavili slovenske narodne pesmi. Prijetno razpoloženje, ki ga je bilo čutiti v dvorani, nam je povedalo, da smo publiko navdušili. Naslednji dan so nas gostitelji peljali na ogled Gemone, mesta, ki ga je v sedemdesetih letih močno prizadel potres, tako da je velik del sezidan na novo. Tudi cerkvi ni bilo prizaneseno, na kar obiskovalca opozarjajo fotografije ter še stoječi poševni stebri v notranjosti. Ti cerkvi pravzaprav dajejo poseben čar. S temeljito obnovo so temu kulturnemu spomeniku vrnili prvotno podobo, tako da je ohranil vso svojo mogočnost in dominantnost.

Nenavadno doživetje pa je bilo prijateljsko srečanje in kosilo z gostitelji, kjer smo lahko obogatili

Domžalski komorni zbor pred cerkvijo sv. Marka v Pordenoneju.

znanje o kulturni dediščini italijanske kuhinje in njihovih navadah.

Zvečer nas je pot vodila v Čaded: tu smo v poznih nočnih urah nastopili s pesmimi, ki so bile na tekmovalnem repertoarju slovenskega državnega tekmovanja Naša pesem 93. Tudi tukaj nas je publika navdušeno sprejela, tako da smo morali zapeti še dodatek. Naslednji dan smo odpotovali v Pordenone, kjer je bila v katedrali Sv. Marka v okviru maše zaključna slovesnost festivala, na kateri so se gostujoči zbori predstavili s sakralno glasbo.

V mestni hiši so nas sprejeli in pozdravili predstavniki lokalne oblasti ter organizatorji festivala in nam podelili priznanja in medalje.

Ob koncu smo se našim gostiteljem, zboru iz Reana del Rojale, zahvalili za gostoljubje in jim zaželeli nasvidenje. Veseli in zadovoljni, da smo uspešno zastopali Slovenijo in sebe, smo odhajali domov. Dnevi, ki smo jih preživeli, nam bodo ostali v spominu kot prijetno doživetje. Novi stiki, ki smo jih navezali, in nova prijateljstva pa so nam dokazali, da glasba lahko združuje in povezuje.

POLONA GORŠE

Sveti Miklavž – simbol dobrote

Blizu se 6. december, ko praznujemo god. Sv. Nikolaja ali po domače svetega Miklavža. Ljubezen do bližnjega in bratovska pomoč sta bila svetemu Miklavžu nekaj tako samo po sebi umevnega in tako pristna, da tudi danes prevzameta še tako trdo srce in ga pridobita za dobro.

Njegov oče Evfemij in mati Ana že skoraj nista več upala, da bosta imela otroke, pa se jima je po več letih zakona rodil sin, ki sta ga imenovala Nikolaj, kar pomeni »Zmaga ljudstva«. Starša, ki sta bila izredno usmiljena do revežev, sta ga vzgojila v bogaboječnosti. Se zelo mlad je živel zgledno, posvetil se je spoznavanju Boga in postal duhovnik. Po svojih starših je podedoval veliko premoženje, a je vsega razdelil med reveže. Ko je postal škof, se je posebej zavedal svoje velike odgovornosti za ljudi in je navadno rekel: »Če naj imajo moje besede moč, da bodo segle do srca, moram svojim ovčicam biti za zgled v vseh krepostih.« Bil je usmiljen in dobrotljiv, živel je čisto in veliko molil. To je le nekaj podatkov, ki jih najdemo v knjigi Leto svetnikov o sv. Miklavžu. O njem je napisanih in upodobljenih veliko legend, kako je pomagal ljudem v stiski.

Sveti Miklavž je med najbolj priljubljenimi svetniki ne le pri nas, ampak v večini evropskih dežel in v vsej vzhodni cerkvi. V Rusiji so ga sprejeli za narodnega patrona, mnogi njihovi carji in knezi so nosili njegovo ime.

Od svetega Miklavža se tudi mi lahko veliko naučimo. Naj nam bo svetel zgled, posnemajmo ga v vsakodnevem življenju. Pojdimo po njegovi poti ljubezni in dobrote.

Na večer pred njegovim godom, 5. 12. 1993, bo obiskal tudi naše mesto in v hali Komunalnega centra obdaril naše najmlajše predšolske otroke.

Župnijska Karitas Domžale
MARIJA BIZJAK
Schwarzbartl

Kužno znamenje na Rodici obnovljeno

Na slovesni blagoslovitvi kužnega znamenja ob Slomškovi cesti se je v nedeljo, 24. oktobra 1993, zbralo kar precej ljudi.

Slovensko ljudstvo je v svoji globoki vernosti že od nekdaj postavljalo krščanska znamenja. Kot so različna naša znamenja, ki bogatijo lepo slovensko krajino, so različni tudi nagibi, zaradi katerih so bila postavljena. Vsako znamenje ima svojo zgodovino, le da so pri nekaterih pravi razlogi že pozabljeni.

Znamenja nas spominjajo in opominjajo na hude nesreče posameznikov ali večji del vse domovine. Naši predniki so znamenja postavljali tudi po zaobljubah, bodisi za povrnjeno zdravje ali rešitev iz hudih stisk, ki so jih spremljale skozi vse življenje. Tako so nastajala hišna ali družinska, soseskna, občinska ali župnijska znamenja najrazličnejših oblik, od preprostih nabožnih podob na pročeljih kmečkih domov, lesenih križev, kamnitih stebrih in slopsto zidanih znamenj z nišami do skromnih in veličastnih kapel in kapelic z bogatimi freskami, dragocenimi kiparskimi in slikarskimi izdelki domačih ljudskih, izjemoma tudi tujih umetnikov.

Tedanji menški župnik Jurij Velan je 18. julija 1600 prosil škofa, naj mu dovoli v Grobljah blagosloviti pokopališče, ker od prejšnjega leta, ko je hudo pobirala kuga, leži tu mnogo mrtičev. Župnik Velan še dodaja, da je bila pot do župnijske

cerkve v Mengšu in druge kraje zaprta. Najbrž prav na to obdobje, ko je tod kosila črna smrt, kot so tedaj imenovali kugo, spominjajo značilna slopsto zidana znamenja na Mengeškem polju. Razpostavljena so bila v nekakšnem krogu okoli Grobelj od Domžal proti Depali vasi in Mengšu do Borčevega znamenja ob Mrzli cesti.

V ta venec znamenj okoli Grobelj sodi tudi to znamenje, ki tako po svoji slopsti zasnovi kot ustnem izročilu sodi v vrsto kužnih znamenj. Ker je stalo med Rodičarjevimi in Tomaškovi njiivami, so ga imenovali Rodičarjevo ali Tomaškovo kužno znamenje. Odkar si je Lojze Kralj pred drugo svetovno vojno pri znamenju zgradil hišo, je bilo to Kraljevo kužno znamenje.

Ko so poleti 1987 širili Slomškovo cesto, so to znamenje prestavili na novo lokacijo, kjer je s pogledom operto na goreniško stran in idilične Kamniške planine. Na Jeretinovi zemlji, v tem trikotu med novo Slomškovo cesto in železniško progo, je dobilo odlično prostoro.

Povsem zapuščen znamenje je bilo potrebno temeljite obnove. Na pobudo dveh vaščank so bila ob sodelovanju župnika Lojzeta Rajka in še nekaterih prebivalcev v Slomškovi ulici najprej opravljena zidarska dela. Domačin Franci Orehek ga je polepšal s slimi. V niši proti Slomškovi ulici je slika škofa Martina Slomška, proti severu Srce Jezusovo, proti Rodici sv. Florijana, proti Domžalam pa slika Marije. Letos je bila lepo urejena še okolica znamenja. Za čistočo pri tem dragocenem spomeniku krščanske kulture in naše vernosti pa skrbi sosedo Vida.

S. S.

Obnova Pepenkove kapele sv. Križa na Malem Jelniku

Ob poti na Malem Jelniku je stara, samo na sprednjo stran odprta kapelica s starimi slikarji. Na zadnji strani je Marija Pomočnica kristjanov z angelom ob straneh, spodaj pa so ljudje ob nesreči. Na južni strani je slika sv. Florijana in svetnik v duhovniški obleki. Na slavaloku sta naslikana že slabo vidna dva angela ali svetnika. Poslikana je tudi notranjost kapele. Na zadnji steni je bilo leseno 110 cm visoko razpelo, ob njem pa so še vidne štiri glave.

Na severni steni, ki je do avgusta letos kapelo zapirala s severne strani, je bila precej dobro ohranjena slika sv. Treh kraljev. Ko so as-

faltirali cesto na Malem Jelniku, se je nepreviden strojnik z valjarjem zaletel v kapelo in jo skoraj polovico podrl.

Že pred tem pa je Skupščina občine Domžale namenila potrebna denarna sredstva za obnovo fresk.

Domačini so o nesreči obvestili Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine v Kranju. Zastopnica zavoda Nika Leben je zidarsko obnovo kapele naročila za ta dela usposobljenemu mojstru gospodu Pelku. Mojster je dal kapelo takoj opreti, da se ne bi podrli, freske pa zavarovali pred nadaljnjim propadanjem. Dogovorjeni so bili, da bo zidarski del obnove končal v enem tednu.

Direktorica gospa Zupanova je medtem zahtevala statični izračun in načrt za utrditev kapele, kot da bi mojster, ki je pred propadom rešil že nešteto bolj zahtevnih stavb, tega problema ne znal sam rešiti. Tako kapela že nekaj mesecev čaka na popravilo. Domačini, ki za zaplete ob obnovi kapele ne vedo, pa se neupravičeno jeze na gospoda Pelka.

Mojster je nadaljnje delo pri kapeli najprej odklonil, po pogovoru pa pristal, da jo bo v kratkem vendarle obnovil. Za obnovo fresk pa letos gotovo ne bo primernega vremena.

S. S.

DOBRODELNI KONCERT V GROBELJSKI CERKVI

Mladost, skupnost in svoboda

V soboto, 13. novembra 1993, ob 19.30 je bil v grobeljski cerkvi prvovrsten glasbeni dogodek z naslovom MLADOST, SKUPNOST in SVOBODA, ki je razveselil predvsem ljubitelje zborovske glasbe. Namen koncerta je bil pomagati pri obnovi doma duhovnosti v Stržišču, kamor mladi v vedno večjem številu odhajajo, da najdejo prijatelje, odgovore na življenjsko pomembna vprašanja in mir v svojih srcih. Koncert je organizirala skupnost Pot v sodelovanju z župnijskim uradom Jarše ter v podpori nekaterih sponzorjev.

Izvajalci koncerta so bili: vokalna skupina ANTON in JANKO RAVNIK iz BOHINJA pod vodstvom Jurija Dobravca, komorni pevski zbor DE PROFUNDIS iz KRANJA, ki ga vodi Branka Potočnik, in vokalna skupina KRILA izpod ŠMARNE GORE, ki jo vodi Mojca Oblak. Program je bil pri vseh treh skupinah skrbno izbran, iz različnih časovnih obdobji, in dokaj zahteven. Slišali smo skladbe Gallusa, De Victorie, Schützja, Brucknerja, skladbe nekaterih slovenskih skladateljev (Kogoj, Kimovca, Mava...), večji del programa pa je bil namenjen črnskim

duhovnim pesmim. Najbolj je navdušila vokalna skupina Krila, ki je s svojim sproščenim nastopom in kakovostnim petjem našla izreden stik s poslušalci.

Večer je bil vsekakor enkratno doživetje za vse poslušalce, ki so napolnili cerkev v Grobljah in želeli bi, da bi bilo še več takih prireditvev. Svoj dar za obnovo doma duhovnosti v Stržišču pa še vedno lahko nakažete na ŽR št.:

51800-620-336-200-13-0000195/26 pri Krekovi banki v Ljubljani ali pa ga oddate osebno g. Vinku Kobalu v Godoviču. H. S.

Študentje Biotehniške fakultete na 36. svetovnem kongresu v Braziliji

IAAS je kratica za International Association of Agricultural Students in v Sloveniji združuje študente kmetijstva, živilstva in ekologije. Hrbtenica naše organizacije je izmenjalni program študentskih praks, ki ga za študente Biotehniške fakultete izvajamo že vrsto let. Poleg tega organiziramo razne seminarje, delovne tabore in izmenjalne tedne. Najpomembnejše pa je letno srečanje predstavnikov držav članic na generalni skupščini. Letos je potekala v južnobrazilskem mestu Curitiba v zvezni državi Parana. Curitiba, imenovana tudi Cidade verde ali zeleno mesto, je z ekološkimi projekti ozelenitve mesta in z izobraževalnimi programi od vrtcev do gospodinjstev postalo svetovno znano. O tem smo se prepričali tudi sami, saj je mesto s svojimi 16 velikimi parki povsem drugačno od drugih brazilskih mest, predvsem bolj čisto in urejeno.

Na generalni skupščini smo v delovnih skupinah in na plenarnih zasedanjih pregledali in ocenili delo minulega leta ter se dogovorili o nadaljnjih aktivnostih. Dvanajstčlanska slovenska delegacija se je dobro izkazala in še enkrat smo potrdili sloves delavnega in prizadevnega odbora. Prav zato nam je bila zaupana organizacija generalne skupščine za naslednje leto, ki bo tako prvič potekala v Sloveniji.

Po končani skupščini je sledil dvotedenski seminar z naslovom Mladi, razvoj in okolje. Potekal je v treh brazilskih univerzitetnih mestih: Jaboticabal, Piracicaba in Viosa. Namen

seminarja je bil teoretično in praktično spoznavanje njihovega kmetijstva in težave, s katerimi se srečujejo. Čeprav je Brazilija ena od največjih pridelovalk in izvoznic hrane, pa več kot polovica Brazilcev (okrog 70 milijonov) trpi hudo lakoto in več kot 30 milijonov je podhranjenih. Ob tem se Brazilija srečuje še z velikimi ekološkimi problemi in prenaseljenostjo v velenostih. Že takoj na začetku smo se spoznali z bliščem in bedo brazilskega vsakdana. Srečali smo se s predstavniki ene od favel; to so najrevnejši predeli mest in podeželja. Favelo, pravzaprav barakarsko naselje, v katerem živi okrog 500 družin, pa smo si tudi ogledali. Večina teh ljudi je najprej iskala zaslužek v mestu; ker jim ni uspelo, si v faveli s primitivnim kmetovanjem in samooskrbo zagotavljajo le golo preživetje. Ob vsem tem pa živijo v strahu, kdaj bodo pregnani z državne zemlje. V okolju, v katerem živimo sami, si težko predstavljamo, v kakšni revščini ljudje še (pre)živijo.

Seminar se je nadaljeval z ogledom polj sladkornega trsa v okolici Piracicabe. Sladkornemu trsu pred sekanjem požejo liste in s tem je delo sekačem precej olajšano. Ob zaporedni pridelavi trsa tako polja med sezono, od marca do oktobra, gorijo noč in dan. Pri tem gre seveda za velik ekološki problem in vse glasnejše so zahteve naravovarstvenikov, da bi požiganje z zakonom prepovedali. Zal pa so ekonomski interesi pred ekološkimi, saj je sekanje požigane trsa bistveno hitrejšo. Samo sekanje je izredno naporno, umazano

Po obisku tovarne za predelavo sladkornega trsa

in slabo plačano delo, a je zaradi obilice delovne sile še vedno cenejše kot strojno. Sladkorni trs gre potem v predelavo za sladkor in alkohol. Kot zanimivost naj povem, da več kot 80% avtomobilov v Braziliji za gorivo uporablja alkohol in ne bencina.

Tudi pridelava in predelava citrusov je v Braziliji pomembna kmetijska panoga. Na predavanjih so nam predstavili raziskave in možnosti razvoja. Zanimiv je bil ogled enega od nasadov pomaranč in na koncu pokušina prek 40 vrst in sort citrusov.

Da pa ne bi zanemarjali živinoreje, smo v Sertazinu obiskali govedorejsko selekcijsko postajo, kjer največ delajo z zebu govedom in križanci. Za testiranje uporabljajo performancetest, letno pa tudi pripravijo 120.000 doz semena.

Na koncu smo se še enkrat vrnili k ekološkemu problemu. Ena izmed rešitev je reciklaža odpadkov in tega so se zelo uspešno lotili v Piracicabi. Na smetišču dela sto ljudi, ki si s prebiranjem in ločevanjem odpadkov na kovino, plastiko, steklo in papir služijo svoj vsakdanji kruh. Ob ogromnih količinah odpadkov je to dobra in

zanimiva rešitev.

Med našim popotovanjem (julij-avgust) je bila v Braziliji zima, ki pa je celo v južnem delu bolj podobna našemu poletju. Nenazadnje naj še omenim, da se Brazilija srečuje z visoko inflacijo, več kot 3500% letno, kar še dodatno otežuje razvoj te največje latinsko-ameriške države.

Tako generalna skupščina kot seminar sta nam dala veliko novih spoznanj, znanja in izkušenj. Takšna srečanja pa so tudi enkratna priložnost, da spoznamo in izmenjamo mnenja s kolegi, bodočimi strokovnjaki z vsega sveta. Slovo je bilo težko, vendar nas je tolažila misel, da se drugo leto spet srečamo na 37. generalni skupščini v Sloveniji in na seminarju z naslovom Izzivi marginalnih območij, ki ga bomo pripravili skupaj s švicarskimi študenti.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo generalnemu sponzorju Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta, Občini Domžale, Vitalu iz Mestinj in vsem drugim sponzorjem, ki so finančno ali materialno podprli udeležbo na letošnjem kongresu.

GREGOR CERAR

Društvo SMO

je letošnje jesen pripravilo več odnemenih tečajev vožnje trakov-zapestnic prijateljstva. Trakovi imajo svoj izvor v Južni Ameriki, postali pa so priljubljena darila, ki jih mladi poklanjajo tistim, ki jih imajo radi. Ob zaključku tečaja, ki ga je vodila ga. Lili Jazdec, so v petek, 22. oktobra, pripravili tudi razstavo izdelkov, pogovor o prijateljstvu in zani-

mivo predavanje Saše Roškar o Egiptu. Vsi, ki vas zanima, kako se naredi trak prijateljstva, se oglasite na društvu SMO. Tečajev se je udeležilo že preko 40

mladih Domžalčanov različnih starosti. Prijetna so tudi družabna srečanja.

Tekst in slika: CVETA Z. ORAŽEM

Društvo Potohodec

v Nepalu, ki ga je pred dvema letoma vodil alpinist Silvo Karo. Pot jih je vodila od mesta

je pričelo svoje jesensko delovanje s predavanjem OLGE ŠRAJ iz Radomelj o trekingu

Namche Bazar po dolini vse do podnožja Mt. Everesta, kjer je bil cilj znani bazni tabor za vzpon na najvišjo goro sveta. G. Šraja je pokazala številne diapozitive, ki so nastali na poti, in nekatere zanimive predmete iz Nepala.

Društvu POTOHODEC je uspelo v letu dni pripraviti številna zanimiva predavanja, ki jih organizirajo v knjižnici Domžale. Tudi krog obiskovalcev, ki jih zanimajo dogodivščine s poti po daljnih deželah, je precej velik, zato je predsednik društva Aleš Sazonov napovedal, da tudi v prihodnje ne bodo razočarani.

tekst in slika: CVETA Z. ORAŽEM

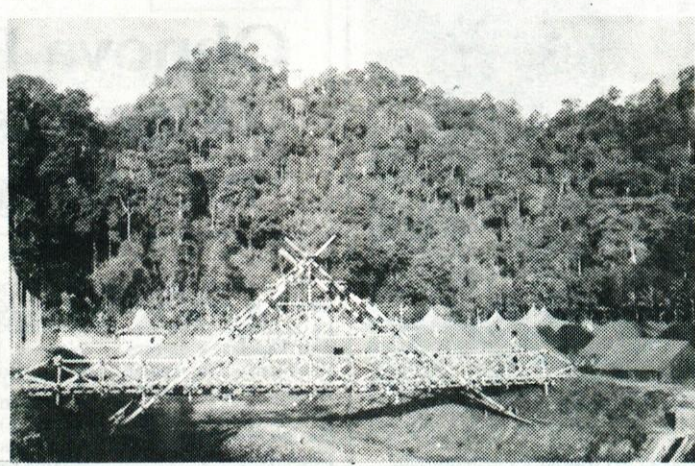
Indonezija – Comdeca '93

V prejšnji številki Slamnika sem vam na kratko predstavila program in potek srečanja skavtov in tabornikov v Indoneziji. V tem članku pa bom poskušala čim bolj približati dejavnosti in aktivnosti, ki smo se jih na tem taboru udeleževali. Vse dejavnosti so se delile na tri skupine, in sicer: fizične, nefizične in izbirne aktivnosti.

Vsaka skupina oz. vod skavtov ali tabornikov (kar tam sploh ni bilo pomembno, saj nas je družil isti namen – pomoč Indoneziji in njihovi družbi) se je morala udeležiti vsaj nekaj teh aktivnosti, ki so bile na programu. Obvezno so bile predvsem za indonezijske skavte, mi, ki smo bili tam kot gostje, pa smo katero lahko tudi izpustili.

Zelo hitro postanejo utrujeni, saj še niso znašli dobrega sistema organiziranja dela. Zato se nam je zgodilo tudi to, da smo nehoti zlomili kakšno lopato ali motiko. Kakorkoli že, cesta se je do zaključka tabora dogradila in vsi smo bili srečni in zadovoljni.

Med fizične aktivnosti so spadale še gradnja mostu, sanitarij, ribiškega naselja in drugih nujno potrebnih objektov. Most, ki ga vidite na fotografiji, sicer ni narejen tako kot pri nas, saj tam poznajo kot gradbeni material samo bambus, ki je trpežen in velikoma ga je.

Na pogled je morda videti nekoliko majavo, vendar vam lahko zagotovim, da je še kako trden.

Toliko o fizičnih aktivnostih.

Indonezijskih skavtov je bilo na srečanju kar 1200, in sicer je vsem stroške krila država. Naj povem, da so v Indoneziji skavti močno povezani z državo, ki jih podpira in jim pomaga tako organizacijsko kot finančno.

Njihovi skavti se ne ukvarjajo z več stvarmi hkrati, ampak se odločijo za eno dejavnost, pri kateri potem vztra-

jajo dalj časa. Vse svoje dejavnosti so nam predstavili v posebnih paviljonih, kjer smo si lahko ogledali njihove izdelke in pripomočke, zraven pa so nam tudi marsikaj razložili in pojasnili s svojo bolj ali manj povprečno angleščino.

Posebej smo bili povabljeni na predstavitev dejavnosti t.i. skavtov – marincev. V svojem paviljonu v obliki ladje so pripravili razstavo, kjer smo lahko občudovali razne fotografije, med drugimi tudi podvodne, potapljaško opremo in še mnogo drugega. Z njimi smo za dva dni odšli tudi na obalo, kjer so imeli postavljen priložnostni tabor. Spali smo v majhnih vasicah, kjer so njihovi prebivalci prvič videli človeka bele polti, kar je bilo za nas še posebno doživetje.

Zjutraj smo odšli na plažo; tu smo si najprej ogledali demonstracijo odstranjevanja naftnih madežev z morske gladine. Nato smo se s čolni odpeljali stran od obale, kjer so se bolj pogumni med nami potopili s potapljaško opremo. Popoldne smo si privoščili igranje odbojke na enem od štirih igrišč za odbojko na mivki. Seveda pa tista dva dneva tam nismo bili sami, ampak tudi okoli 30 indonezijskih skavtov z vsem potrebnim spremstvom, kot sta policija in zdravnik s svojo ekipo. Pri vsem tem se nam je še najbolj vtisnilo v spomin to, da so nas iz tabornega prostora do obale pripeljali v posebnih kombijih, katere sta spredaj in zadaj kolone spremljala dva policijska avtomobila.

Prihodnjič: druge aktivnosti in nočno življenje na taboru.

Z naravo k človeku!

GRETA GROŠELJ

90. praznik Frančiške Capudar

Frančiška Capudar, Aleševa mama iz Moravč, je dopolnila že 90 let. Rodila se je 13. 10. 1903 v Lukovem mlinu v Vinjah pri Moravčah. Njeni starši so imeli majhno kmetijo, mlin in žago. V družini je bilo 11 otrok, živa je le še Frančiška. Njen oče je bil

dober gospodar, nakupil je precej zemlje. Otroci so delali doma in tudi hodili pomagat sosedom, da so se preživeli. Bili so skromni in poznani daleč po Moravški dolini.

Leta 1930 se je Frančiška poročila z Alešem Capudrom,

organizmom iz Moravč. V zakonu se jima je rodilo osem otrok, pet deklet in trije fantje, eden je umrl. Mama sedaj živi pri najmlajšem sinu Miru, ki je mizar in vodi Mizarstvo obrtno delavnico v Moravčah.

Jubilantka Frančiška je bila dolga leta cerkvena pevka, še sedaj rada poje in je rada tudi vesela, med domačini je priljubljena in spoštovana. Aleševa mama je dolgo vdova, prejema možovo pokojnino, s katero je kar zadovoljna. Ker je članica Društva upokojencev Moravč, smo jo ob jubileju obiskali na njenem domu. Obiska je bila vesela in še dobro smo bili postreženi. Pristrčno smo se nasmejali, pa tudi Frančiška je bila dobre volje. Ima še veliko računov za vnaprej. Ob našem odhodu, ob stisk rok smo ji zaželeli na svidenje ob torti

Jubilantka Frančiška Capudar

z napisom: Frančiški za 100. rojstni dan.

Ob njenem visokem življenjskem prazniku so se je spomnili tudi Moravški pevski zbor, Moravska pihalna godba, sosedje, prijatelji in domači.

Vsi skupaj ji želimo še zdravja, sreče, da bi kljub starosti še vedno varovala dom, kadar domačih ni doma.

Čestitkam se pridružujemo tudi bralci Slamnika.

Besedilo in foto:

JOŽE NOVAK

Tako veselo je bilo na obisku pri gospe Frančiški

RAZSTAVA KNJIŽNIH ILUSTRACIJ

Miroslav Šuput – poglobljen odnos do Literarne podlage

Knjižnica Domžale je na Mladinskem oddelku v 1. nadstropju pripravila zanimivo razstavo knjižnih ilustracij akademskega slikarja Miroslava Šuputa.

Miroslav Šuput je diplomiral na ljubljanski ALU leta 1972 in spada med zanimivejše slovenske knjižne ilustratorje. Sodi v krog tistih, ki želijo znotraj ilustracije ohraniti avtonomnost slikarskega izraza, njegove ilustracije pa pomenijo nov odnos do knjige in izziv bralcem, o čemer se boste lahko prepričali tudi ob ogledu razstave.

Na ogled so originalne risbe nekaterih njegovih najbolj uspešnih ilustracij knjižnih del:

Kristina Brenkova: Kanglica kaše
Mate Dolenc: Morska dežela na železniški postaji
Tagore: Lačni kamni
Stevan Raičkovič: Mlin na veter
Aleksander Girn: Begavka na valovih
Michel Tournier: Sveti trije kralji
Argonavti
Miroslav Šuput se izraža predvsem z barvo, slikarsko in skuša literarno zgodbo čim bolj

adekvatno povezati s slikarsko govorico. Njegove ilustracije so polne krhkosti, močno estetske in nekako otožne. Razstava je zanimiva tudi zaradi dejstva, da se prav med slovenskim knjižnim sei-

mom ponovno in z vso resnostjo razmišlja po položaju in mestu knjižne ilustracije.

Razstava bo na ogled do 3. decembra 1993.

CVETA Z. ORAŽEM

Ilustracija Miroslava Šuputa v Gironi knjigi Begavka na valovih, Mladinska knjiga, 1989

SAM d.o.o.

Trgovina z gradbenim materialom
Krakovska 4b; 61230 Domžale
tel.: (061) 721-730

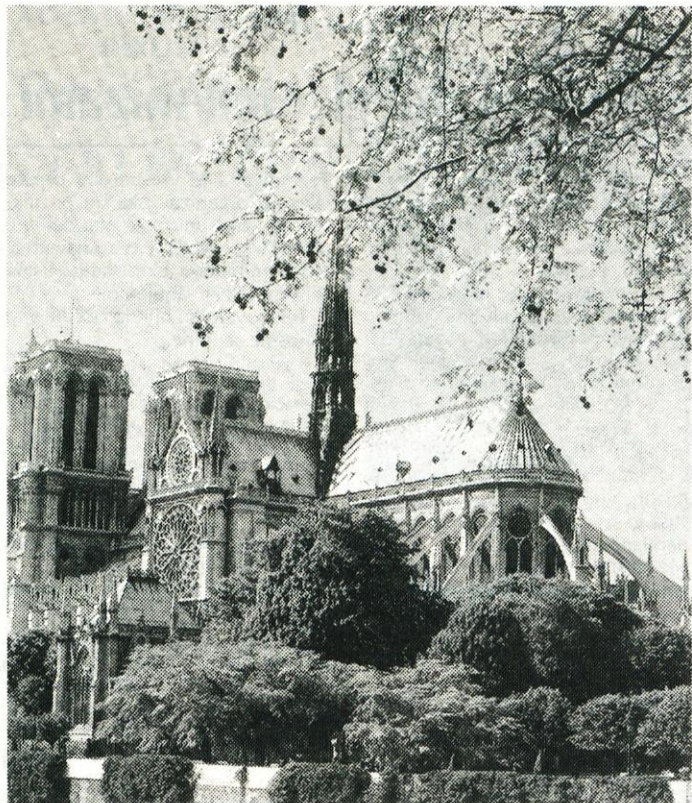
DELOVNI ČAS 7-19 h
7-13 h sobota

Gospodinjiski servis

»Deklica za vse«

Nuša DOLAR

Domžale, Kosovelova ul. 5
Telefon: 061/715-544

KNJIŽNICA DOMŽALE

Predavanje o Franciji

Letos poleti je v Franciji potekal mednarodni tečaj JEUNESSE & PATRIMOINE za mlade konzervatorje; udeležila se ga je tudi ga. HELENA STRAŽAR. Potekal je v Parizu in Saint Antoinu.

Vabimo vas na predavanje o znamenitostih Francije, s poudarkom na arhitekturnih znamenitostih in poteku tečaja, ki bo v četrtek, 2. decembra 1993 ob 18.30 uri v večnamenskem prostoru Knjižnice Domžale.

Zdrava šola

»ZDRAVA ŠOLA« ne skrbi za zdrav telesni in psihični razvoj otroka temveč širše, oblikuje zdrav odnos do vseh vrednot, ki pomenijo kvaliteto življenja. Koliko smo pri tem uspešni, je odvisno od kvalitete medsebojnih odnosov, ki morajo temeljiti na zaupanju in medsebojnem spoštovanju. Komunikolog dr. Brajša predpostavlja, da je osnova, ki omogoča tudi razvoj zdrave osebnosti s čvrsto identiteto: kvaliteta ljubezni. In kaj je ljubezen?

Kahlil Gibran v knjigi Prerok opisuje: »... Ljubezen daje samo sebe in jemlje samo sebe. Ljubezen ne jemlje v posest in noče postati posest. Zakaj ljubezen zadostuje ljubezni...« Že stari misleci so spoznali, da se ljubezen daje, ne da bi razmišljali o vračanju vloženega in poklonega. Z ljubeznijo lahko drugega osrečimo ali onesrečimo. Z ljubeznijo lahko drugemu naredimo dobro in zlo, drugemu pomagamo, da pride do svoje sreče, lahko pa je zaradi nje nesrečen. Ljubezen sama po sebi ni niti dobra

niti zla. Kar postane je odvisno od tega, kako ljubimo. Kvalitetno ljubiti pomeni, da nismo egoistični, ne postavljamo pogojev, ljubljeno osebo imamo radi takšno kot je in takšno kot postane. Radi jo imamo zaradi nje same. Svoje sreče, zadovoljstva, osebnega miru... ne uresničujemo preko ljubljene osebe. Tako tudi ne ohranjamo zakona preko svojih otrok. Res pa je, da je kvaliteta starševske ljubezni v direktni zvezi s kvaliteto ljubezni med partnerjema. Bolj ko se k rhta vez med partnerjema, bolj se le ti vežejo na otroke. S tem otežujejo otrokovo odrasčanje in osamosvajanje. Vsi starši pa si želimo, da otroci postanejo samostojni, odločni in srečni ljudje, da bi se tudi, ko odrastejo, vračali nazaj k družini. Vračali se bodo, če jim bomo stali ob strani, kadar bo to potrebno, ako jim bomo dovolili, da odrastejo in se jim tudi znali umakniti in dati prostor, da se razvijejo.

Vsi starši bi morali poznati Gibranove besede o otrocih:

Vaši otroci niso naši otroci.
Sinovi in hčere klica življenja k življenju so.
Po vas prihajajo, a ne od vas.
Čprav so z vami, niso vaša lastnina.
Lahko jim darujete svojo ljubezen, toda ne morete jim dati svojih misli, kajti oni imajo svoje misli.
Lahko sprejmete njihova telesa, ne pa njihovih duš,
kajti njihove duše že prebivajo v hiši jutrišnjega dne, ki je vi niti v svojih sanjah ne morete obiskati.
Lahko si prizadevate, da boste takšni

kot oni, toda ne trudite se, da bi oni ravnali kot vi.

Kajti življenje ne teče nazaj in se ne ustavlja ob tem, kar je bilo včeraj.

Vi ste lok, iz katerega so kot žive puščice izstreljeni vaši otroci.

Lokostrellec pa vidi cilj na poti neskončnosti in On s svojo močjo napenja lok, da bi Njegove puščice mogle leteti hitro in daleč.

Naj napetost, ki jo ustvarja v vas Lokostrelčeva roka, rodi veselje, kajti kakor ljubi puščico v letu, tako ljubi tudi lok, ki miruje.

Tudi v teh mislih lahko uzremo kvalitetno ljubezen. V vsakdanji situaciji pa to pomeni:

1. Otroka moramo tudi poslušati in mu ne samo govoriti!
2. Dobro je razmišljati o tem, kar otrok pripoveduje!
3. Otroku moramo povedati kaj razmišljamo med njegovim pripovedovanjem!
4. Sprejmemo, kar nam otrok pove in temu dodajmo svoje mnenje!
5. Spoštujemo edinstveno in originalno osebnost svojega otroka!
6. Pri otroku poskušamo iskati tudi pozitivno, ne samo negativno!
7. Ne igrjamo se vsevednega diagnostika!
8. Svoje predpostavke in mnenja o otroku preverjamo v skupnem razgovoru z njim!
9. Pogovarjamo se z otrokom tudi o sebi, ne samo o njem!
10. Vprašajmo otroka, ali je zadovoljen z našim načinom pogovarjanja z njim!
11. Kadar otrok govori, ga ne prekinjajmo!
12. Prenehajmo z žaljivimi, obtožujočimi in zaslišujočimi ti – sporočili!
13. Pogovarjamo se z otrokom, vendar ne ravno o njem ali namesto njega!
14. Z otrokom se pogovarjamo pošteno in iskreno!

(DR. BRAJŠA)

Tako se pogovarjamo ne le z otrokom, tudi s prijateljem, z zakoncem...

O starševski in zakonski ljubezni, uspešni komunikaciji ter vlogi učitelja se seznanjamo na intenzivnih mesečnih srečanjih z dr. Brajšo. Znotraj tega je zažvela »šola za starše«, kjer starši trenutno spoznavajo osnovne elemente komunikacije. Že ta mesec bomo naša sre-

čanja razširili in v pogovoru soočili učitelje in starše. Kasneje se nam bodo pridružili še otroci. V ta projekt so vključeni učitelji in učenci naše šole ter njihovi starši generacije petih razredov, ki so se prostovoljno odločili dati svoj prispevek našim prizadevanjem.

JULIJA PELC, dipl. psih.
OŠ Janko Kersnik Brdo

KARITAS – LJUBEZEN DO BLIŽNJEGA

Razmišljanje ob tednu Karitas

V dneh od 22. 11.–27. 11. 1993 bo TEDEN KARITAS, ko se bo naša javnost nekoliko bolje seznanila z delom Karitas v Sloveniji. Naravne katastrofe, nezaposlenost, osamljenosti, težke socialne razmere, vojna v sosednjih državah in s tem povezani številni begunci so nudile priložnost, da je Karitas na Slovenskem tako hitro zažvela.

Zapoved ljubezni do Boga in do bližnjega je osnovni temelj Karitas. Bližnjega ljubim v Bogu in Boga ljubim v bližnjem, tako sta obe ljubezni v tesni medsebojni povezavi. Iz ljubezni do Boga, zmoremo tudi ljubezen do bližnjega. Sveti Pavel piše Korinčanom: »... Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva, ni nevoščljiva, ljubezen se ne ponaša, se ne napihuje, ni brezobzirna; ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega. Ne veseli se krivice, veseli se pa resnice. Vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenese.« ... Tako velikodušno božja ljubezen naj bi vodila tudi sodelavce Karitas pri njihovem delu. Bolj ko se tej ljubezni približamo, srečnejši smo. Delo z ljudmi, posebno z ljudmi v stiski, nam je pomoč, da lahko ljubezen do bližnjega

uresničimo. Kakor telo potrebuje za normalno delovanje mnogo udov, tako tudi ljudje potrebujemo drug drugega. V vsakem trenutku svojega življenja smo povezani z vsem človeštvom in od njega tudi odvisni. Naj bodo naše vezi predvsem ljubezni. Ljubezen pa ne misli samo nase ampak predvsem na drugega. Več ko je v našem srcu ljubezni, več mislimo na druge. Skrbijo nas njihovi problemi, težave in ko jim skušamo pomagati, reševati, se velikokrat naši problemi, ki smo jih čutili kot hudo breme, razblinijo v nič. Če bi bilo med nami več ljubezni, bi bilo veliko manj problemov, izginili pa bi vsaj tisti mali, ki jih sami napravimo velike in dovolimo, da nas včasih celo popolnoma okupirajo ter nam onemogočijo, da bi lahko pomagali drugim. Tako nastane začaran krog, iz katerega se zelo težko rešimo in zato postajamo vedno bolj egoistični in zaverovani sami vase. »Vse premorem v Njem, ki mi daje moč«, pravi Pavel v svoji knjigi Moč pozitivnega mišljenja. Tudi mi imamo ta neizčrpen vir božje ljubezni, iz katere lahko črpamo ljubezen, ki nikoli ne mine. Vsi imamo torej možnost, da lahko v polnosti delujemo karitativno, vsi smo po-

klicani, da drug drugemu pomagamo, vsi imamo možnost, da se obračamo na Njega, ki nas nikoli ne zapusti. Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva. Koliko te ljubezni je v našem srcu? Ali smo dovolj potrpežljivi z ljudmi, s katerimi delamo, ali smo dovolj potrpežljivi in dobrotljivi v svoji lastni družini? Ljubezen ni nevoščljiva. Bodimo srečni in zadovoljni, da se sosedje lepo razumejo, da si med seboj pomagajo, da imajo lepo vzgojene otroke, da so veseli, ko se srečujejo, da so med njimi resnične prijateljske vezi, da so njihove družine urejene. Veselimo se tega in trudimo se, da bo tudi pri nas tako, da bo med nami pristen prijateljski odnos, da si bomo lahko zaupali in da naše zaupanje ne bo zlorabljeno. Prijateljsko se med seboj opozarjamo, bodimo pogumni, ko se je potrebno postaviti na stran resnice. Naše življenje naj bo naravnano tako, da bomo napravili čim več dobrega in čim manj hudega. Tukaj in v tem trenutku se moramo za to truditi in Bog nam bo pomagal.

ŽUPNIJSKA KARITAS DOMŽALE
MARIJA BIZJAK-SCHWARZBARTAL

NOVA BOŽIČNO-NOVOLETNA KASETA TANJE ZAJC ZUPAN

Ko pride polnoč

V eni izmed prejšnjih števil Slamnika smo zapisali: »Ker ima Tanja citre rada in ve, da jih imajo radi drugi, že pripravljala nov projekt, ki pa naj za zdaj ostane še skrivnost, da bo potem večje in prijetnejše presenečenje.«

Presenečenje je pred nami, prijetno je in marsikdo se ga bo razveselil. Tanja Zajc Zupan se je po uspešni prodaji prve kasete SANJARJENJE odločila za novo božično-novoletno kaseto, katere nežne in romantične pesmi bodo polepsale praznične dneve pred koncem letošnjega leta.

Čas praznikov, obdarovanj, pa tudi večerov tihe družinske sreče je pred nami. Dolgi zimski večeri bodo ob zvokih kasete KO PRIDE POLNOČ prijetnejši in krajši. Vaši najdražji in znanci bodo veselili kasete z božično-novoletnimi pesmimi, ki jih je prav za VAS v teh dneh na novi kaseti pripravila citarka TANJA ZAJC-ZUPAN (Nožice, Gostičeva 48a, 61235 Radomlje).

Zvoki pesmi Sveta noč, Silver bells, Blue Christmas, Tiho, tiho sneži, Glej zvezdice božje, Silvestrski poljub, Ave Marija, Rajske strune zadonite in še kakšne bodo v vašem domu zazveneli

izpod prstov Tanje Zajc Zupan, ki je kaseto posnela v Studio NAPOLEON v Kamniku, založila jo je ARIA Rekord, kupite pa jo lahko v vseh bolj založenih trgovinah. Naročila zbira tudi založnik MAK TRADE d.o.o., Ljubljana Vošnjakova 5, kot sponzorji pa so sodelovali trgovina KU-KU, neskončni tisk Herle in Kalcen Mengeš.

»Citre so glasbeni instrument, blizu slovenskemu človeku, so instrument, ki boža slovensko dušo, naredi pesem še lepšo, še prijetnejšo,« je prepričana Tanja, ki vsem skupaj želi, da bi vam tudi njena kasete KO PRIDE POLNOČ polepsala božično-novoletne praznične dni in se vam uresničila njeno voščilo, ki ga najdete na ovitku kasete:

Naj Vam zadnji decembrski večer odnese vse, kar bi želeli pozabiti, in naj Vam prvo januarsko jutro prinese le dve besedi: Bodite srečni!

Tanja Zajc-Zupan

Mladinski klub Domžale vabi študente k sodelovanju

Širom po Sloveniji najdemo mnogo mladinskih in študentskih organizacij, ki delujejo oz. želijo delovati v imenu mladosti. Tudi v Domžalah že nekaj časa obstaja Mladinski klub, ki se zavzema za interese dijakov in študentov. Delujemo že dalj časa, vendar opažamo, da mnogi našega imena še niste zasledili, kljub

temu da se je v Slamniku že večkrat pojavilo.

Prvič smo se v letošnjem letu predstavili na prireditvi, ki smo jo v dvorani Viru izpeljali skupaj s plesno šolo Mickey Mouse. Zelo uspešni smo bili tudi na področju ekologije, saj je za nami uspešno izveden in dobro ocenjen med-

narodni ekološki raziskovalni tabor. O tem našem projektu, katerega se je udeležilo poleg sedmih mentorjev tudi 13 mladih prostovoljcev, od tega 6 iz Slovenije in 7 iz tujine, si lahko več preberete v biltenu z naslovom Bistrica 93, ki je izšel prav v ta namen. Dobite ga lahko brezplačno na Mladinskem servisu ali knjižnici v Domžalah. Poleg tega skušamo tudi spodbujati športne in kulturne aktivnosti mladih.

V mesecu decembru se bodo v prostorih domačke knjižnice začela poto-pisna predavanja, ki ne bodo samo izredno zanimiva, ampak tudi poučna. Čakajo nas diapozitivi in filmi o vseh celinah sveta. Prvo takšno predavanje bo v ponedeljek 6. 12. 1993 ob 18. uri.

O Južni Ameriki nam bo predaval prof. filozofije in svetovni popotnik, čigar predavanja so zelo obiskana tudi v Cankarjevem domu, Janin Klemenčič. Vstopnine ne bo.

Sodelovati pa poskušamo tudi z drugimi podobnimi organizacijami, turističnimi agencijami, plesno šolo in s Študentsko Organizacijo Univerze v Ljubljani ter z Service Civil International Ljubljana.

Če ste pripravljeni sodelovati v okviru našega Mladinskega kluba, se nam s svojimi vprašanji, predlogi in mnenji oglašite na naslov Mladinski klub Domžale, p. p. 16, 61230 Domžale.

MLADINSKI KLUB DOMŽALE

KORENA NAD KRAŠNJO

85 let in 37 vnukov Plahutnikove mame

Na drugo oktobrsko soboto je bila pri Plahutnikovih na Korenu nad Krašnjo prisrčna slovesnost. Svojo staro mamo Justino STREHAR je obiskalo 33 od 37 vnukov in ji z nageljčkom ali vrtnico toplo čestitalo k visokem življenjskemu jubileju 85-letnici.

Čprav Plahutnikovi mami življenje na skromni kmetiji ni prizanašalo, saj jo je nemški okupator julija 1942 z družino s šestimi majhnimi otroci odgnal

v Nemčijo, domačijo pa požgal, je vendar v tej družini privekalo na svet 12 otrok. Tradiciji številne družine se niso izneverili tudi njeni otroci, o čemer priča tudi naša slika. Ti pa so ji svojo zahvalo in čestitke izrekli na rojstni dan v nedeljo 10. oktobra.

F. S.

Gospa Justina Strehar, Plahutnikova mama, ob visokem življenjskem jubileju (slika desno)

Sedemindeset vnukov nadaljuje izročilo Streharjeve družine

Plahutnikova mama v krogu svojih osmih hčera in štirih sinov

Spoštovani,

v mesecu juniju smo v Domžalah odprli
POSLOVNO PISARNO DRŽAVNEGA ZBORA.

Ker sem kot kandidat na volitvah obljubil, da bom veliko
svojega časa posvetil tudi lokalnim problemom, želim to
obljubo tudi uresničiti.

Vse, ki bi se želeli z menoj pogovoriti o problemih, in
vam jih lahko pomagam reševati, se oglašite v poslanski
pisarni.

Zelo bom vesel tudi vsakih sugestij in pripomb, ki jih
boste imeli v zvezi z delom v Državnem zboru.

Uradne ure bom imel vsak ČETRTEK med 15. in 17. uro,
razen v primeru zasedanja Državnega zbora. Poslanska
pisarna se nahaja na Ljubljanski 76 ob Razvojnem zavodu
in hranilnici Hypo. Če je mogoče, prosim svoj obisk pred-
hodno najavite po telefonu: 714786 (med 8.30 in 12.30
uro).

Lahko mi tudi pišete na naslov:

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Poslanska pisarna Domžale, Ljubljanska 76 p.p. 21

poslanec v Državnem zboru, JOŽE LENIČ

Društvo izgnancev Domžale

Najbrž ste že opazili, da se na
kratko oglašamo kar v vsaki šte-
vilki SLAMNIKA. Tako vas želimo
sprosti obveščati o naših dejavnostih.

V novembru se je sestalo vod-
stvo Društva izgnancev Domžale
in sklenilo, da sestanka pred no-
vim letom najbrž ne bo, ker od
Društva izgnancev Slovenije ni-

smo prejeli bistvenih novosti, pač
pa zagotovilo, da se trudijo, da bi
postopki čim hitreje stekli. Lahko
pa vsi člani našega društva pred
iztekem leta pričakujete pismo
izdanka, društva, v katerem vas
bomo seznanili z načrtovanimi
akcijami v letu 1994. Do tedaj
pa: lepo se imejte!

V.

Študentje občine Domžale

Namenili smo se spodbuditi
študente iz občine Domžale, da se
organizirajo in pojavijo v javnosti.
Skoraj tisoč študentov iz občine
Domžale na obeh slovenskih
univerzah je zelo pomemben umski
kapital. Želimo, da se čim boljše
vključijo v delo v naši občini in
prispevajo svoje sposobnosti in
znanje k dvigu tehnološkega in
profesionalnega nivoja – kakovosti
naših izdelkov in storitev. Samo
kakovost, inovativnost in
podjetnost nam lahko zagotovijo
uspešno prodajo in dobiček, ki

omogoča nadaljnji razvoj in
kvaliteto življenja. Občina
Domžale bo vključila študente
v priložnostna in strokovna dela
zaradi obojestranske koristi.

Za začetek delovanja smo se
odločili za skupno organizacijo
brucovanja v Hali komunalnega
centra v Domžalah. Z izvedbo
brucovanja si bodo študentje sami
zagotovili začetna sredstva za
organiziranje in delovanje. Za
pokritje dela stroškov reklamiranja,
izvedbe programa, glasbene
skupine na brucovanju in za
bodoče delovanje prosimo za
prispevek podpore, ki ga lahko
vplačate na žiro račun št. 50120-
678-55125 – Hala komunalnega
centra Domžale, Mestni trg 1,
61230 Domžale. Namen plačila:
Brucovanje/delovanje študentov
Občine Domžale.

Predsednik Izvršnega sveta
mag. Tomaž Štebe, dipl. ing.

VABIMO VAS NA
BRUCOVANJE ŠTUDENTOV
OBČINE DOMŽALE V HALI
KOMUNALNEGA CENTRA
V ČETRTEK, 2. DECEMBRA
1993, OB 20. URI.

S ŠTUDENTSKIM-
BRUCOVSKIM PROGRAMOM
BRUCOVANJA

VABLJENI NEKDANJI, NOVI
(OBVEZNO), SEDANJI,
BODOČI ŠTUDENTJE IN VSI,
KI SI ŽELITE PRIJETNE IN
KULTURNE ZABAVE.

JESENSKI KROS ZA POKALE DELA

Štiri medalje

Prijetno jesensko vreme je na
športne terene v Slovenski Bi-
strici privabilo več kot tisoč mla-
dih, ki so se pomerili za pokale
DELA. Različno dolge proge, naj-
krajša je merila kilometer, naj-
daljša pa pet, so bile speljane ob

robu nogometnega stadiona in
po mnenju vseh udeležencev
zelo lepo pripravljene.

Atletski klub Domžale je v so-
delovanju s Športno zvezo Dom-
žale v Slovensko Bistrico odpeljal
kompletno ekipo tekačev, ki so
bili najboljši na občinskem pr-
venstvu v Domžalah. Najbolj so
se izkazala dekleta, ki trenirajo
v Atletskem klubu Domžale, saj
sta BOJANA VOJSKA (srebrna
medalja) ter JASNA PALADIN
(bronasta medalja) ob kolajnah
osvojili tudi pokal za najbolje
uvrščeno ekipo med dekleti letnik
1979. Odlikovali sta se tudi
METKA POUNGERČAR, ki je
osvojila bronasto medaljo, enako
pa so podelili tudi DARJI KO-
KALJ. Vsi drugi so se trudili po
svojih močeh in vsi skupaj prispe-
vali, da atleti iz naše občine spa-
dajo med najboljše tekaške ko-
lektive v državi.

V.

ULIČNI TEK
V BREŽICAH

Bojana in Darja prvi

Atletski klub Brežice je ob zak-
ljučku letošnje atletske sezone pri-
pravil ulični tek, ki je štel tudi za
slovensko prvenstvo v uličnem
teku. Člani Atletskega kluba DOM-
žale tudi tokrat niso ostali praznih
rok, saj sta Bojana Vojska in Darja
Kokalj, vsaka med svojimi vrstni-
cami, osvojili prvi mesti in s tem
velika pokala, skupni uspeh pa je
s tretjim mestom dopolnila Jasna
Paladin.

Tudi ta uspeh mladih atletin iz
naše občine je pokazal, da je med
tekačicami na srednje proge ob-
etavna mlada generacija, od katere
lahko še veliko pričakujemo.

V.

PRIZNANJE ZA USPEŠEN NASTOP

Izjemna pripravljenost in uspešnost

Iskrenim čestitkam za uspešne nastope našim gasilcem na olimpiadi
v Berlinu se je pridružil tudi mag. Ervin Anton Schwarzbartl, dipl. inž.,
predsednik Skupščine občine Domžale, ki je za člane vseh ekip, vodstvo
Občinske gasilske zveze Domžale ter sponzorje v novem domu v Žejah
pripravil sprejem.

Vse olimpijce je najprej podpravljal Marijan Slatnar in na kratko povzel
njihove uspehe. Izmed 200 gasilskih enot se je iz naše republike na
olimpiado uvrstilo 14 ekip, med njimi kar 5 iz občine Domžale in vse so
v Berlinu tudi uspešno nastopile in se vrnile z medaljami. Poudaril je, da so
doseženi uspehi le člen v dolgi verigi prizadevnega dela gasilcev, v kate-
rem je veliko tekmovalnega duha, želje po strokovni usposobljenosti, ki
zagotavlja, da so kos še tako zahtevnim nalogam ter pripravljenosti poma-
gati, kjer je to potrebno. Obenem je čestital vsem mladim gasilcem, zlasti
pa ekipi iz OS Ihan, ki so uspešno sodelovali na tekmovanju Mladi gasilec.

Pred podelitvijo priznanj je vsem prisotnim spregovoril tudi župan.
Poudaril je, da je gasilstvo združevanje somišljenikov, resno in odgovorno
ponujanje pomoči in dokazovanje, da so za pozitivne vrednote ljudje
pripravljeni tudi marsikaj žrtvovati. Pohvalil je humanega tekmovalnega
duha, izjemno pripravljenost in nadpovprečno uspešnost, katerih rezultat
niso le tekmovalni uspehi, temveč rešena življenja in premoženja. Aleksan-
dru Rihtarju, Marijanu Slatnarju in Janezu Brečeljniku je za njihov prispe-
vek podelil posebna priznanja.

Predstavnica GD Loka pri Mengšu se je zahvalila za vso moralno in
materialno pomoč, vodstvo OGZ, ki je upravičeno ponosno na desetine iz

Častni predsednik Občinske gasilske zveze Aleksander Rihtar je ob spominskem darilu prejel tudi iskrene čestitke
sedanjega predsednika OGZ in častno diplomu. (Slika levo). Spominsko darilo je prejel tudi Marijan Slatnar,
predsednik OGZ. (Slika desno)

Janez Brečeljnik s spominskim dari-
lom, ki ga je prejel iz rok domžal-
skega župana.

Akademija ob mesecu požarne varnosti v Ihanu

Ob zaključku meseca požarne
varnosti v oktobru so ihanski gasilci
letos v Kulturnem domu organizi-
rali že 5. svečano akademijo. Sode-
lovali so ansambel bratov Poljan-
škov, skupina treh domačih harmo-
nikarjev s frajtonaricami, skupina
pionirjev, ki so se posebej odrezali
na tekmovanju v Kranjski gori, bili
so prvi. Nastopil je domači humo-
rist Andrej Zajc, ki je sodeloval že
na vseh petih akademijah v Ihanu.
Povedal je nekaj duhovitih domislic
na ihansko temo. Program je pri-
jetno povezoval in vodil Boris Kop-
itar. Akademijo so začeli in zaklju-
čili domžalski rogisti, ki so navdušili
številne poslušalce.

Ihanski gasilci so se ob tej prilo-
žnosti spomnili življenjskega jubileja
direktorja ihanske farne bekonov
gospoda Krivca. Za izdatno pomoč

farne Gasilskemu društvu Ihan mu
je predsednik gospod Starin izročil
priznanje. Boris Kopitar pa je z go-
spodom Krivcem na odru še malo
poplepetal.

Iz slavnostnega govora predse-
dnika občinske gasilske zveze Dom-
žale Marjana Slatnarja pa smo zve-
deli nekaj novih in zanimivih po-
datkov. Na občinskem gasilskem

tekmovanju v Ihanu in v Mengšu se
je zvrstilo 129 desetlin, skupaj okoli
1400 gasilcev od pionirjev do sta-
rejših članov društev.

Novost v domžalski občinski ga-
silski zvezi je bila letos gasilska vaja
v Zabjeh pri Ihanu; na njej je sode-
lovalo 59 slušateljev iz dveh teča-
jev za nižje gasilske častnike. Tako
so mladi nižji gasilski častniki svoje
znanje, ki so si ga pridobili na teča-
jih, tudi praktično preizkusili. Po-
kazalo se je, da je tako usposablja-
nje mladih gasilskih kadrov
uspešno.

Prijetno je bilo seveda tudi sreča-
nje gasilcev in nastopajočih po sve-
čani akademiji v prostorih Krajevne
skupnosti Ihan; to so prav tako pri-
pravili ihanski gasilci in njihove pri-
zadevne žene.

S. S.

Delovno predsedstvo na slovesnosti ob županovem sprejemu vseh olimpij-
ceev.

Doba, Domžal, Loke pri Mengšu, Topol in Papirnice Količevo, pa je vsem
podelilo gasilska priznanja. Priznanja so prejeli tudi predstavniki sponzor-
jev, posebej pa so se zahvalili tudi Aleksandru Rihtarju, častnemu predse-
dniku OGZ Domžale.

Pozabili niso niti na dr. Antona Berganta z Vira, saj so mu iskreno
čestitali ob doseženem doktoratu, občinsko gasilsko odlikovanje pa je
prejel tudi Milan Hribar iz Doba. G. Anton Klarič, predstavnik republiške

Ihanski pionirji med nastopom na domačem odru

KOTALKARSKI KLUB PIRUETA Prva Maruša in Matjaž

Državno prvenstvo v kotalkanju, ki je bilo na igrišču SVOBODE v Ljubljani, je bilo tudi za mlade kotalkarje KK PIRUETA iz Domžal lepa priložnost, da pokažejo, kaj vse so se naučili.

Matjaž Ivančič, Maruša Ravnikar, Špela Tavčar, Alenka Ivančič, Aleksandra Mohar, Andreja Ručman (v prejšnji številki smo pozabili napisati, da je bila na PIRUETI 93 sedma) ter Nina Grilj so s svojimi dobrimi nastopi osvojili 9 medalj in v skupnem seštevku pristali na drugem mestu – takoj za DKK Olimpija. Še zlasti odlično sta nastopala MARUŠA RAVNIKAR, ki je prejela zlato medaljo za nastop med cibankami, ter MATJAŽ IVANČIČ, ta je za najboljša nastopa prejel zlato medaljo med cibicami. Iskrene čestitke obema!

Medtem pa se je s priprav v tujini že vrnila tudi NINA GRILJ, ki je že pred pripravami PIRUETI priborila še eno lepo uvrstitev: v Wupertalu v Nemčiji je na EVROPSKEM PRVENSTVU med 20 tekmovalci, potem ko je bila v obveznih likih enajsta in v prostem programu osma, v skupni uvrstitvi osvojila deveto mesto.

Člani KK Pirueta Domžale, ki so na Pirueti '93, največjem mednarodnem tekmovanju v Sloveniji, zasedli odlično 2. mesto.

Kategorija	Tekmovalci	Obvezni liki	Prosti progr.	Skupaj mesto	Štev. udelež.
cicibani 85	Matjaž Ivančič	1	1	1	3
cicibanke 85	Maruša Ravnikar	1	1	1	11
	Špela Tavčar	5	7	7	11
pionirke 1982/83	Alenka Ivančič	1	5	3	12
	Aleksandra Mohar	3	3	2	12
	Andreja Ručman	6	11	10	12
kadetinje 1979/80	Nina Grilj	3	2	3	6

PRESERJE PRI LUKOVICI

II. kmečka olimpiada

Turistično društvo Gradišče pri Lukovici že vrsto let preseneča s svojimi izvirnimi domislicami, ki pomembno prispevajo k pestremu življenju tako območja Črna gabra kot občine Domžale v celoti. Z organizacijo različnih prireditev ohranjajo ljudska izročila, kmečke običaje in bogatijo turistično ponudbo tega konca.

V njegovem okviru je vaški odbor vasi Preserje pri Lukovici pod pokroviteljstvom KMEČKEGA GLASA pripravil II. KMEČKO OLIMPIADO, na kateri se je pomerilo dvanajst ekip od blizu in daleč. Te so zbranim obiskovalcem predstavile že pozabljena kmečka dela in jim skupaj z organizatorji pripravile prijetno nedeljo.

Trilanske ekipe so se pomerile v skladanju plohov, kjer so jih morali zložiti v skladovnico tako, da so trikrat latani (špenglani), komisija pa je ocenila čas skladanja in videz skladovnice. Zanimivo je bilo zaganje tramčka, kjer so meter dolg tramček razžagali na tri enake dele brez uporabe metrskih pripomočkov. Stroga komisija je pod vodstvom Staneta Jemca ocenjevala čas zaganja in natančnost med razžaganimi deli. Posebno zanimivo je bilo sestavljanje in razstavljanje kmečkega voza, kjer so več točk dobile ekipe, ki so delo opravile natančneje in hitreje. Po zložitvi kubičnega metra drv v križ, pri katerem so ocenjevali čas in videz skla-

dovnice, so se ekipe ob koncu pomerile še v spravljaju senu v kopice: razstlano seno je bilo treba spraviti v dve enaki kopici in pograbiti ter razstlati na označen prostor.

Organizatorji so poskrbeli za vse potrebne pripomočke, ob pomoči sponzorjev pa tudi privlačne nagrade. Za lačne in žejne je bilo poskrbljeno, enako tudi za tiste, ki se radi zavrtijo, saj so domačini povabili medse ansambel Borisa Razpotnika. Domače vino, domače kmečke jedi: pečenice, kmečki kruh, orehova potica, drobno pecivo in še marsikaj so pripravili prijazni domačini.

Zmagali so veterani iz Spodnjih Kosev: FRANC VESEL, MARIJAN VIDERGAR in CIRIL CAPUDER, ki jih leta ne motijo, takoj za njimi pa je bila ekipa iz Spodnje Javorčice, kateri sta sledili kar dve ekipi Turistično rekreativnega društva Konfin Sveta Trojica. Ti so imeli najboljševino spremljevalno ekipo. Peta je bila ekipa iz Gradišča, šesta pa Trebušakovi, ki so edini v ekipi imeli predstavnik ženskega spola. Trudili so se tudi bratje z Dvorja, mladi iz Imenij, največ aplavza so dobili bratje Nakrst, od najdlje pa je prišla ekipa iz Čemšenika.

»Zadovoljen sem z organizacijo prireditve, na kateri smo pokazali nekatera kmečka opravila, ki že tonejo v pozabo,« je ob koncu dejal predsednik organizacijskega odbora An-

ton Cerar; ni pa pozabil povedati, da bodo takoj začeli s pripravami na III. olimpiado, na kateri pričakujejo več ekip in še več lepih nagrad. Če vas mika, časa za prijavo je še dovolj, treninga pa vedno premalo, zato je prav zdaj pravi čas za zlaganje drv, kakšno seno boste še tudi pograbili, kmečki voz pa lahko sestavljate tudi pozimi. Zato veselo na delo in navsilenje na III. KMEČKO OLIMPIADO V PRESERJAH PRI LUKOVICI 1994.

VERA VOJSKA

Roman Jelen, državni prvak v motokrosu

Roman Jelen je novi zvezdnik slovenskega motokrosa. V letošnjem državnem prvenstvu je osvojil kar dva naslova in tako prispeval k že tako sijajni bilanci motokrosistov, vzgojenih v vrstah AMD Lukovica. Za Marjanom Avbljem, Bernardom Urbanijo, Janezom Juhantom in Romanom Cerarjem je simpatični 14-letni mladenič že peti, ki se je oklical z zvenečim naslovom državnega prvaka.

Nihče v letošnji sezoni ni mogel ustaviti njegovega zmagovitga pohoda na vrh v članski kategoriji v razredu do 80cm, kjer je prepričljivo postal dvojni prvak. Po osmih dirkah v klasičnem motokrosu je zbral 311 točk od 320 možnih, drugo uvrščeni pa je za njim zaostal kar za 104 točke. V superkrosu je naslov osvojil brez poraza. V naslednji sezoni bo prestopil v razred do 125cm, tam pa bo, kot sam pravi, dosti težje.

V razredu do 125cm sta brata Roman in Boris Cerar v enakovrednem medsebojnem dvoboju skozi celo sezono do-

kazala, da sta zanesljivo številki 2 in 3 v našem prvenstvu. Novi vice prvak je Roman, Boris pa je zaradi poškodbe na zadnji dirki zdrsnil na četrto mesto z zaostankom le štirih točk. V superkrosu dve tretji mesti: Roman je to uvrstitev dosegel v razredu do 125cm, Boris pa v super razredu (125 + 250cm). Vsekar vrhunske uvrstitve glede na to, da besede trening skoraj ne poznata.

V razredu do 250cm bi tudi Marjan Avbelj zagotovo bil v igri za naslov državnega prvaka, a kaj, ko nesreča nikoli ne počiva. Na enem izmed treningov v mesecu aprilu je pri skoku padel čez motor in si zlomil obe roki. Pol sezone je bilo izgubljene, v nadaljevanju, ko je še čutil bolečine, pa se je uvrščal na druga mesta, na predzadnji dirki v Sentvidu pri Stični je s samo njemu značilno borbenostjo celo zmagal.

Janez Juhant pa je v razredu do 250cm uspešno nastopal na dirkah nemškega državnega prvenstva, ki je

Roman Jelen

eno najmočnejših nacionalnih prvenstev na svetu, na mednarodnih dirkah pa tudi z nemško FIM licenco, v moštvi Husqvarna Deutschland, ki je pod okriljem firme Zupin, vodi pa jo naš nekdanji uspešni motokrosist Jože Zupin, je dobil dobre pogoje, v konkurenci odličnih dirkačev, nekaj tudi takih s točkami na svetovnem prvenstvu, pa se je izkazal s posameznimi uvrstitvami med deseteterico, najbolje na sedmo mesto.

MIRAN KOKALJ

Turnir mladih v odbojki

Mladi forum SDP Domžale je 16. oktobra v telovadnici OŠ Vencija Perka pripravil odbojarski turnir mladinskih organizacij. Nastopile so ekipe društev, ki združujejo mlade, in podmladki političnih strank. Tekme so bile zanimive, izkazalo pa se je, da so telesno najboljše pripravljene mladi gasilci. Rezultati na takšnih tekmovanjih niso pomembni, kljub temu pa navajamo vrstni red: Gasilci 1, Gasilci 2, Mladi Liberalni demokrati, Mladi forum SDP, Potohodec. Sodelujoči so izrazili željo, da bi do podobnih srečanj med mladimi še prihajali.

Naslednji teden so se v isti telovadnici pomerili še Mladi forumi (to so podmladki Združene liste socialnih demokratov) iz vse Slovenije.

Vrstni red: 1. Ljubljana, 2. Trbovlje, 3. Kranj, 4. Domžale (ki so edine premagale ljubljance), itd.

IGOR LIPOVŠEK

Zmagovalna ekipa domžalskih gasilcev

Pet dni v severni steni Huascarana

Huascarana Sur ali po naše južni Huascarana je s 6768 metri najvišji vrh Peruja in obenem četrty najvišji vrh obeh Amerik. V osrednjem delu severne stene sta bili do letošnjega leta preplezani dve smeri, ki potekata v glavnem po snežiščih in strmih lediščih. Izrazit steber v levem delu stene je predstavljal velik izživ. S člani odprave AO Matica sem 24. junija odpotoval v Peru. V Huarazu, ki je izhodišče za vzpone v gorah Cordillere Blance, se je Boštjanu in meni pridružil še Tomaž in tako je bila naša naveza kompletna. Po opravljenih aklimatizacijskih vzponih na Pisco Oeste (5752 m) in Artesonrahu (6025 m), smo se 16. julija z avtobusom od-

peljali v dolino Llanganuco, ki je izhodišče za vzpone v severni steni Huascarana.

Ko nas je voznik avtobusa odložil ob robu ceste, smo bili za naslednjih sedem dni prepuščeni sami sebi. Do začetka ledenika smo potrebovali dobre tri ure in nato na njegovem robu postavili šotor. Po večerji smo opravili še zadnji izbor opreme in hrane. V steno smo vzeli res le najnujnejše: sedem klinov, tri »friende«, pet lednih klinov, štiri zatiče, dve vrvi, spalne vreče, armafleke, vsak svoj par derez in dve ledni orodji ter nekaj hrane. Odločili smo se, da pod steno pustimo vso konzervirano hrano, rezervno obleko, plezalnike, precejšen del

Huascarana Sur (6768 m), severna stena. Naša smer Cesta v peklu je označena s polno črto

tehnične opreme in šotor.

Naslednji dan smo ob 10. uri na nadmorski višini 4900 pričeli plezati v severni steni Huascarana. Zahteven je bil že vstopni raztežaj, saj je nad vstopnim previsom led dosegel naklonilo 90 stopinj. Sledilo je nekoliko lažje plezanje na snežnem pobočju, ki smo ga vglavnem zmogli nenavazani. Prva večja skalna pregrada je zopet ponudila zahtevno kombinirano plezanje. Popoldne smo končno dosegli skalno pregrado, ki se je iz vznožja stene zdela težko preplezljiva. Sistem počti, ki je potekal preko gladkih plošč, sem dokaj hitro preplezal kar v supergah, saj smo plezalnike pustili pod steno. To je bil edini raztežaj v steni, ki ga je prvi v navezi plezal brez derez in tudi edini raztežaj, ki sta ga druga dva v navezi preplezala s pomočjo žimarjev. Do večera sta sledila še dva zahtevna raztežaja. Prvi bivak sta Tomaž in Boštjan prečepela na ozki polički, jaz pa sem zasilo povsem skrčeno ležal na drobnih polički.

18. julija smo počasi nadaljevali s plezanjem. Tomaž je že takoj po zajtrku preplezal najtežji raztežaj drugega dne. To je bila gladka plošča s tanko počjo, nad njo je bil krušljiv previs, raztežaj pa se je končal s tankim, mestoma navpičnim ledenim slapom. Nad tem je bilo nepregledno strmo snežišče, polno žlebov s prhkim snegom, naklonine od 60 do 85 stopinj. Plezanje prek tega snežišča nas je zelo zamudilo, zato smo imeli drugi bivak že na višini 5950 metrov, kar je bilo precej nižje, kot smo predvidevali. Drugi bivak je bil od vseh najbolj neudoben, saj smo celo noč prečepeli na ozkih poličkah, izkopanih v strmo ledeno pobočje.

19. julija smo navsezgodaj zjutraj preplezali izredno zahteven raztežaj v mestoma navpičnem sipkem snegu, ki nam je prejšnji večer preprečil prehod v vrhne snežišče. Po tem ledišču smo plezali dalje mimo seraka in našo novo smer, ki se imenuje Cesta v peklu, ob 14 uri priključili na greben na višini 6200 metrov. Za greben še vedno nimamo točnih podatkov, domnevamo pa, da so ga preplezali katalonski alpinisti.

Samo plezanje po grebenu je bilo

izredno zahtevno. Večinoma smo gazili prišč in sipek sneg z naklonom od 60 do 90 stopinj in večkrat tvegano prečili preko velikih ter mestoma skrajno nevarnih opasti, ali pod njimi. Ves čas plezanja na grebenu je bila potrebna popolna koncentracija, saj bi se minimalna napaka enega od članov naveze pomenila katastrofo za celotno navezo. Varovanje na grebenu je bilo minimalno, na vrh smo bili navezani zgolj zaradi boljšega občutka. 21. julija ob 12. uri 25 minut sva se s Tomažem, po štiri in pol dnevih plezanja, končno objela na vrhu 6768 metrov visokega severnega Huascarana. Boštjan je na vrh prišel tričetrt ure za nama. Z vrha smo sestopali preko južnih pobočij na sedlo Gargantha med južnim in severnim vrhom Huascarana. Na sedlu so nas prijazno sprejeli člani mednarodne raziskovalne odprave. Po petih dneh smo zopet pili vroč čaj.

Noč smo prespali v njihovem kuhinjskem šotoru, naslednje jutro pa smo nadaljevali s sestopom v dolino. To je bil že naš šesti dan na hribu. Boštjan je vedno bolj počasi sestopal, zato sem popoldne nosil še njegov nahrbtnik, saj je postal zanj pretežak. Ob devetih zvečer smo končno prišli do vasi Musho, kjer smo po dobri večerji in nekaj steklenicah Fante prespali noč na podstrešju trgovine prijaznega domačina. Zadnji, sedmi dan naše odisejaje smo se z avtobusom odpeljali v Huaraz, kjer so nas že nestrpno pričakovali zaskrbljeni prijatelji, katerih nismo videli že teden dni.

Zahvaljujem se članom PD Janez Trdina in AO Mengeš ter sponzorju Emona-Maximarket za finančno pomoč.

Prvenstvena smer v Huascarano, prvenstvena smer v vzhodni steni Chacaraha (6112 m), ki sta jo med 17. in 18. julijem preplezala Pavle Kozjek in Grega Kresal (oba AO Matica), sta letošnja doslej daleč najodmevnejša vzpona v Cordillere Blanci in brez dvoma sodita med najresnejše vzpone zadnjih let v Andih. Omenjena vzpona in še vrsta manj pomembnih vzponov uvrščata slovenski alpinizem v pejskih Andih na prvo mesto v tej sezoni.

MARIJAN KOVAČ

Orienta- cijski tek

Člani ŠRD Konfin s Sv. Trojice so se v soboto, 18. septembra 1993, udeležili državnega prvenstva štafet v orientacijskem teklu, ki ga je na območju Koseškega boršta v Ljubljani organizirala Orientacijska zveza Slovenije. Tekmovanja so se udeležili vsi, ki v tej športni panogi kaj pomenijo. Tako so bili v vseh kategorijah favorizirani domačini, člani OK Ti voli ter člani OK Azimut iz Cerknega pri Idriji, kjer z mladimi delajo najkvalitetneje. Dobre rezultate so dosegli še člani OK Brežice ter Korošci iz Slovenj Gradca.

Sedem članov ŠRD Konfin je tekmovalo v štirih kategorijah. Največji uspeh so dosegli v kategoriji OPEN B, kjer je Mitja Hančič osvojil zlato medaljo, takoj za njim pa je bila Petja Orehek s srebrno medaljo. V kategoriji OPEN A pa je na Sv. Trojico odšla še ena srebrna medalja, ki jo je v absolutni konkurenci pritekel Franc Ravnikar.

V članski štafeti M 19 sta Klemen Ravnikar in Radivoj Urošević tekla ob odlični pripravi tehničnih odlik OK Ti voli, Azimut Cerkno, ki se bodo kot predstavniki naše države udeležili Svetovnega prvenstva v orientacijskem teklu oktobra letos v New Yorku. Kljub slabši telesni pripravljenosti in tako rekoč brez drage opreme (posebni kompas) sta uspešno zastopata ekipi iz naše občine in sta končala tekmo po vseh najdenih 36 kontrolnih točkah na 11. mestu.

V soboto, 2. oktobra 1993, pa se je na območju Golovca pri Ljubljani odvijal Milovanovičev memorial '93, katerega se je udeležilo 5 članov ŠRD Konfin. Največ uspeha so imeli spet v kategoriji OPEN, kjer je Klemen Pompe zasedel 5. mesto, Franc Ravnikar pa 3. mesto in s tem bronasto medaljo. V svoji kategoriji M 16 se je odrezal tudi Rok Ravnikar in dosegel 7. mesto.

V letošnjem letu se nameravajo udeležiti še tekme za pokal Slovenj Gradca ter zaključka slovenske lige v orientacijskem teklu, ki se bo odvijal 6. novembra 1993, v Cerknem.

K. R.

Mladinski planinski tabor

Leto je bilo naokoli in mladinski odsek Planinskega društva Domžale je ponovno pripravil mladinski planinski tabor. Tokrat smo taborili v Logarski dolini. Vseh deset dni, tabor je namreč trajal od 12. do 22. avgusta, je imelo vseh 51 udeležencev tabora sončno in toplo vreme.

Prav to nam je omogočilo, da smo izvedli kar štiri planinske ture; začeli smo z izletom na Zabrložnico in Okrešelj, že naslednji dan pa na Krofčičo oz. Klemenčovo jamo. S tem smo se prepričali o sposobnostih otrok, ki smo jih že čez tri dni peljali v Robanov kot in naprej do Korošice ter naslednji dan na Ojstrico. Zadnji izlet do izvira Kisle vode je bil bolj turistične narave.

Prostega časa skoraj ni bilo. Ves čas so potekali krožki, tabor smo popestrili še s kolesarskim izletom, igrami brez meja, večernimi pravljicami in knjižnico, v kateri so si otroci sposodili knjige za ure počitka. Reševali smo tudi knjižni kviz KNJIGE GRADE MOSTOVE. Enega izmed večerov nam je obogatil tudi Robanov France s svojimi citrimi, ki so v njegovih rokah nekaterim privabile tudi solze v oči. Vrhunec samega dne je bil taborni ogenj. Se posebno zadnji večer, ko je bila opravljena svečana po-

Krst na vrhu Ojstrice

roka, krst novopečenih udeležencev ter nato bedenje ob ognju do jutra.

Tabor je uspel in želel bi se zahvaliti vsem, ki so kakorkoli pomagali pri njegovi pripravi in izvedbi.

Planinstvo in planinarjenje ima v Domžalah lepo tradicijo. Tudi sedanja mladina vedno raje zahaja v svet lepote in tišine iskat miru in prijateljstva.

ALEKSANDER BERGANT, vodja tabora

Alpinistične novice

Tabor MO PD J. Trdina Mengeš

Kot že vrsto let je tudi letos mladinski odsek organiziral planinski tabor. Tokrat so ga organizirali ob Planšarskem jezeru na Jezerskem, ki je trajal od 31. 7. do 8. 8. Vodja tabora je bil Miran Martinjak, tehnični pa Ana Benda. Organizirali so štiri planinske ture, plezalci pa so opravili kar nekaj lepih vzponov: Prvi vzpon sta opravila v Dolgem hrbtu Miran Martinjak in Rok Benda po smeri Saše Kamenjeve. V isti steni je bila preplezana smer Šimenc-Skarja (VI, A₁), plezala sta Martinjak in Ana Benda. Poleg teh dveh vzponov so preplezali še nekaj lažjih smeri.

Marjan Kovač uspešen v Andih

Marjan Kovač se je v začetku avgusta vrnil z uspešne odprave, v kateri je z dvema soplezalca iz Ljubljane preplezal izredno težavno smer. V severni steni Huascarana Sur (6768 m) so v petih dneh na alpski način preplezali prvenstveno smer: Pot v peklu z oceno (ED, VI+, A₁, 90) Vzpon Kovača je do sedaj najtežji vzpon mengeških alpinistov. Finančno so ga podprli alpinistični odsek, PD Janez Trdina in Maximarket.

Zadnji plezalni vzponi

V juliju so bili opravljeni štirje pomembnejši vzponi. Janez Kešner je prosto preplezal smer Krokodilčki v očeh (VIII-). M. Kovač v Andih novo Pekel v očeh. V Planjavi:

Smer zadnjega srečanja sta plezala Kešner in Tone Rakar, Desno smer v Ojstrici pa Kešner in A. Benda. V avgustu je bilo preplezanih več kvalitetnih vzponov. Kešner je preplezal Tri srca (VIII+), in Super sir (VIII). Varianto Aschenbrenerja v Travniku sta plezala M. Martinjak in Ivan Arnshek. Meč (VI+) v Mangartu sta plezala Kešner in Dušan Cerar (AO Domžale). Kešner in A. Benda sta preplezala tudi Severni raz v Mali Mojstrovki in Trmasti kamin Nad Šitam Glave.

V Vršičih sta D. Božič in T. Rakar preplezala Kamniško smer.

Prosto plezanje v previsni steni Foto: S. Božič

DARE BOŽIČ

Veliko število prisotnih na slovesnosti ob 15-letnici kluba je tudi potrdilo uspešnega dela.

SLOVESNO OB PETNAJSTLETNICI AK DOMŽALE

Najuspešnejša sezona doslej

Petnajst let je preteklo, odkar so se ljubitelji atletike v naši občini ponovno organizirali in stopili na naporno organizacijsko in tekmovalno stezo, ki je našo občino v atletiki z obrobja pripeljala med najboljše atletske klube v državi. Če je klub v letu 1989 osvojil na pomembnejših tekmovanjih osem medalj, je v letošnji, najuspešnejši tekmovalni sezoni to število naraslo na devetnajst.

Vse to in še marsikaj je iz zgodovine kluba povedal Marjan Gorza, dosedanj in prihodnji predsednik Atletskega kluba Domžale, ta je številnim obiskovalcem in gostom predstavil tudi dolgoročne cilje kluba. Ob predstavljanju tekmovalnih rezultatov je posebno pozornost namenil vsem državnim prvakom, ki so izšli iz kluba. To so: JANEZ BLAŽIČ, DAMJAN BARIČ, VESNA MALOVRH, JOŽE PIRNAT in BOŠTJAN BERNOT, ki je klubu prav v letošnjem letu prinesel najlepše darilo: državni rekord na 2000 m med mlajšimi mladinci. Jože Potrbina je orisal strokovno delo

kluba, ki je osnova za vse boljše rezultate, Ljiljana Horvat pa delo sodnikov, ki so sodelovali na 48 tekmovanjih, uspešno pa so sodili tudi na balkanskem prvenstvu.

Atletski stadion – do leta 2000?

Razprava je bila bogata in pestra. V njej smo slišali vrsto gostov, ki so vsi po vrsti poudarjali pomen popularizacije športa, kjer brez prostovoljnega dela ne gre, in iskreno čestitali klubu za uspešno petnajstletno delo. Posebne pozornosti so bili deležni vsi sponzorji, brez katerih tudi ne bi šlo, posebno priznanje kluba pa je prejela tudi URŠKA LAVRAČ. Ob vseh teh uspehih pa je bila kar grenka ugotovitev, da v naši občini ne premoremo primerne atletskega objekta, kjer bi mladi trenirali in tekmovali. Zato si bo klub v prihodnjih letih prizadeval za izgradnjo atletske steze, ki bo omogočila tudi organiziranje večjih atletskega tekmovanj. AK Domžale je namreč v državi že znan kot dober organizator različnih krosov in drugih tekov na-

ravi, medtem ko pravih atletskega tekmovanj zaradi nemogočih razmer ne more pripraviti. Skupaj z Nogometnim klubom, občino, pa tudi ob pomoči podjetij naj bi čimprej pričeli z obnovo stadiona in morda ob 20-letnici kluba v Domžalah že pripravili večjo atletskega prireditve.

Naj-atleti

Med atleti, ki jih prizadevno trenirata Damjan Berdnik in Tone Založnik, jih je kar sedem, ki spadajo v slovenski vrh. Razveseljuje pa je tudi to, da so posamezni atletskega krožki na osnovnih šolah, prav tu pa je po mnenju vodstva kluba še veliko več možnosti za sodelovanje.

Ob slovesnosti so razglasili tudi najboljše atlete kluba v posameznih kategorijah. V letošnji sezoni so bili tako najuspešnejši: JOŽE PIRNAT med člani, DAMJAN BARIČ in DARJA KOKALJ med mladinci ter BOŠTJAN BERNOT in BOJANA VOJSKA med pionirji. Čestitamo!

Kdor ne poizkuša doseči nemogočega, ne bo uspel je bila ena izmed misli, izrečenih ob petnajstletnici Atletskega kluba Domžale. Atletom, trenerjem, vodstvu kluba in vsem, ki imamo v občini Domžale atletiko radi, bo tudi v prihodnjih letih to moto, ki nas vodi ob vstopu v šestnajsto leto Atletskega kluba Domžale.

VERA VOJSKA

Predsednik Atletskega kluba Domžale MARJAN GORZA izroča priznanje predstavniku podjetja TOL KAMNIK Peteru Jermanu.

ZDRUŽENJE SLOVENSKE SKAVTOV IN SKAVTINJ

Se poznamo?

Se vam je že kdaj zgodilo, da se vam je za trenutek pogled ustavil na skupini nasmejanih, sproščenih mladih fantov in deklet, odkritih in sijočih obrazov? Ste morda tisti hip sami pri sebi pomislili, kako je vendar lépo in poživljajoče takole bežno srečanje in kako nehoti napolni človekovo praznino z novim upanjem: še so neke mladi, ki se znajo veseliti resničnega življenja in ne iščejo utehe v lažni sreči, ki jo ponuja današnja civilizacija in se ne predajajo brezizhodnemu življenju. Kajne, premnogokrat doživljamo na svoji poti skozi mestni labirint naših Domžal mračne, prazne, pogosto celo brezizrazne poglede mladih, ki svoj dragoceni čas izgubljajo v barih, bistrojih in kavarnah sedeč ob polnem kozarcu žgane pijače in s cigareto med porumenelimi prsti. Kako tu in tam najdemo vaše malčke v peskovniku, na igrišču ali v parku že uporabljeno in okrvavljeno injekcijsko iglo? Kaj ni to živo nasprotje žaru, ki ste ga videli sijati v očeh in nemiljivemu ognju, ki razvema srca zdravo mislečih in duhovno bogatih mladostnikov? Marsikdo ima doma enega, dva ali celo več doraščajočih otrok, ki počasi a vztrajno zapuščajo bolj ali manj varno okrilje doma in se spuščajo v nori cirkus naše današnje civilizacije.

Eni ostanejo zvesti svojim načelom, drugi pa... Koliko strahov vidimo v tem težavnem obdobju starši! Kako nas lahko pomirja dejstvo, da so se ravno naši otroci

znali v zdravem jedru – oazi sredi duhovno opustošene družbe!

In tako zdravo jedro že živi in diha sredi Domžal, le da nekateri zanj še ne vedo. Sestavljajo ga mladi domžalski skavti in skavtine, ki delujejo v okviru ZSKSS (Združenje slovenskih skavtinj in skavtov). Ta organizacija je nepolitična, nepridobitniška in se ne veže na nobeno politično stranko. Je povsem samostojno prostovoljno mladinsko vzgojno združenje, odprto za vse mlade ljudi. ZSKSS temelji na načelih, ki jih je leta 1907 zapisal ustanovitelj skavtizma Robert Baden Powell in jih je leta 1922 v Parizu potrdila Mednarodna skavtska konferenca. Osnovni namen ZSKSS je prispevati k polnemu fizičnemu, intelektualnemu, socialnemu in duhovnemu razvoju mladih ljudi. Tako bodo lahko postali trdne osebnosti, odgovorni državljani ter člani krajevnih, narodnih in mednarodnih in mednarodnih skupnosti. Pri tem se ZSKSS ravna po Baden Powellovi metodi prostovoljnega združevanja mladine. Ta temelji na vzgoji in samovzgoji, dejavni pomoči bližnjemu, spoštovanju in varovanju narave, življenju na prostem, krepitvi telesnih, duševnih in duhovnih sposobnosti ter po skavtski obljubi in skavtskih zakonih.

ZSKSS ima tudi svoj statut in pravilnike združenja, ki se jasno opredeljujejo glede članstva, kroja in oznak, organiziranosti na krajevni, regijski in republiški ravni ter posameznih organih v okviru teh in določa še marsikaj, o čemer bi se dalo še in še govoriti.

ZSKSS je član svetovne skavtske organizacije in sodeluje z drugimi organizacijami v Sloveniji in tujini.

Tako kot povsod drugod je tudi naša domžalska ZSKSS razdeljena v naslednje starostne skupine ali veje:

- 1. KRDELO**
– volčici in volkuljice
(v starosti 8 – 10 let)
- 2. ČETA**
– izvidniki in vodnice
(v starosti 11 – 15 let)
- 3. KLAN**
– roverji in popotnice
(v starosti 16 – 20 let)
- 4. SKVO**
– voditelji, voditeljice
in duhovni asistenti
(v starosti 21 let in več)

Voditelji in voditeljice so odrasli člani ZSKSS, njihova naloga pa je usmerjanje in vzgoja. Duhovni asistenti pa so odgovorni za krščanstvo duhovno vzgojo skavtinj in skavtov.

Trenutno v naši domžalski občini aktivno deluje 64 skavtinj in skavtov, z letošnjim šolskim letom pa smo začeli z vejo najmlajših. Odziv je bil izredno velik.

Letošnji vzgojni program celotne ZSKSS ima naslov GRADIMO SKUPNOST. Vsebinska tega naslova bomo uresničevali skozi štiri temeljna področja, ki zajemajo osebno poznavanje, krščanstvo, služenje in fizična moč (higiena) pioneristika. Tako voditelji posameznih vej s pomočjo duhovnega asistenta usklajujemo vsebinske dela glede na starostno stopnjo članov.

Pa ne da bi si pod vsem zapisanim predstavljali skavtizem kot neko mračnjoško in srednjeveško viteštvo ali kaj vem še kaj! Oh, ne! Prav nasprotno! Življenje in delo v posameznih vejah je polno sonca in toplote ter prežeto z lepoto iskrenega prijateljstva. Mlada srca, polna navdušenja in energije, znova zavzeto odkrivajo najskrivnejše koticke pozabljenih narave in se učijo v nji preživeti ter skrbeti za njeno neokrnjenost. V odnosu do soljudi pa postajajo podobni večnim iskalcem v preteklosti pokopanih človeških vrednot in življenjskih resnic.

Menim, da bo splošnih podatkov o skavtizmu pri nas dovolj in da ste si ob vsem tem lahko ustvarili o njem pravo podobo. Kako na vse napisano udeležimo v vsakdanjem življenju, pa boste lahko prebrali v naslednji številki.

Andreja T.

Jure

Uroš

Biatlonca Velepca v Domžalah

Biatlonca Jure in Uroš Velepca sta v športnem svetu dobro znana in dolga predstavitev ni potrebna. Da pa bi ju bolje poznali tudi bralci Slamnika, smo se z njima pogovorili in vam ju predstavljamo.

Oba sta bila rojena v Domžalah, Jure leta 1965 in Uroš leta 1967. Že od otroških let živita v BERICEVEM, kjer sta si starša zgradila hišo. Oče Tone Velepca, prav tako znan športnik – smučarski tekač in atlet, je doma v BERICEVEM, mama Helena pa je Stegnarjeva iz Domžal in

je bila tudi športnica.

Fanta sta se že v otroških letih zapisala športu in se posebej uveljavila v biatlonu. Jure je nastopal že na treh olimpiadah: leta 1984 v Sarajevu, leta 1988 v Calgary in leta 1992 v Albertvillu v Franciji, kjer je tekmoval tudi brat Uroš.

Na svetovnem prvenstvu v Bistrici v Avstriji se je Jure uvrstil na 20. mesto. Uroš pa je bil na svetovnem prvenstvu februarja letos v Borovcu v Bolgariji sedmi, kar je naj-

boljši uspeh v slovenskem biatlonu. Na vseh šestih tekmovanjih za svetovni pokal v biatlonu sta si pridobila točke in si tako omogočila nastop med tridesetimi najboljšimi.

Oba sta kandidata za nastop na olimpijskih igrah, ki bodo februarja 1994 v Lillehammerju na Norveškem.

Ljubitelji biatlona vabita na tekmovalno za svetovni pokal; ta bo od 16. do 19. decembra 1993 na Pokljuki.

Da sta predana športniku, pove tudi to, da sta oba obiskovala Fakulteto za šport. Jure je že pred dvema letoma diplomiral, Uroš pa bo v kratkem zagovarjal diplomu, upajmo, da uspešno. Oba sta zaposlena pri Ministrstvu za obrambo kot inštruktorja biatlona.

Oba sta člana Športnega društva JUB Dol. Ker od društva za nadaljnje uspešno tekmovalno nista dobila potrebne pomoči, sta skupaj z drugimi privrženci tega športa lani ustanovila Športno društvo Sokol v Domžalah. Upata, da bosta v Domžalah za svoj šport našla več razumevanja tako pri športni zvezi Domžale kot pri sponzorjih, saj se bodo imena njihovih firm pojavljala na olimpiadah in svetovnih tekmovanjih.

Velepčevi so znana športna društva. Športnik je tudi najmlajši Rok, rojen je bil leta 1976, a je dal zimskemu športu slovo in se je kot avtomobilski posvetil avtomobilskemu športu. Pripravlja se na izpiz za pilota utralahkega letala.

Vsem želimo še veliko športnih uspehov.

STRAŽAR

Taborniške akcije v oktobru

Tako kot učenci in dijaki z mesecem septembrom stopijo v novo šolsko leto, tudi taborniški oktobra pričnemo novo taborniško sezono. Letošnjo smo pričeli konec septembra, ko smo se vodniki in člani rodove uprave zbrali na tridnevni posvetu na Gorah. Skupaj smo se pogovorili okoli letnega taborjenja in uspešnosti rodovih akcij v lanskem letu. Zadalji smo si nove cilje za novo sezono in izdelali podrobnejši program za delo z MC IN GG. Največ besed je teklo o glavnem okoli letnega taborjenja, ki je bil letos nekoliko drugačen, saj smo se na njem spomnili 40 letnice RST-ja z akcijo 400 tabornikov za 40 let.

Kot pri vsaki stvari, ki jo organiziraš brez izkušenj, smo tudi mi imeli nekoliko težav, vendar nič takega, kar v prihodnje ne bi moglo biti boljše. Vsaka izkušnja, tudi če je slaba, je dobra šola za vbočene.

16. oktobra smo se v Ljubljani pri rodu Dobro volje udeležili Ivkovega memorijala. To je predvsem šaljivo tekmovalje, ki vsebuje osnove taborništva. Udeležba je bila zelo velika, saj smo se tja pripeljali kar z dvema avtobusoma, kar nam je kar takoj zagotovilo skupno 1. mesto. Vendar tudi ekipa niso dosegle ravno slabih rezultatov.

Kot vsako leto tudi letos taborniki or-

ganiziramo za svoje člane vrsto izletov enkrat mesečno. Prejšnji mesec smo si šli ogledat Stajersko prestolnico in njen terarij in akvarij. Na Ptuj so nam prijazni vodiči razkazali grad in povedali marsikaj zanimivega o nastanku tega mesta.

Na poti domov smo se ustavili tudi v Celju in si privoščili čaj, vročo čokolado, nekateri pa tudi kaj drugega. Za konec naj povem tudi to, da smo za

letošnje izlete vsi dobili tudi posebne brošure, ki nam služijo kot knjižica, kamor si bomo beležili vtise z izleta in si jo na planinskih postojankah požigosali. Vsi tisti, ki se bodo udeležili določeno število izletov, bodo konec sezone nagajeni z ustreznimi oznakami taborniškega znanja. Mislim, da si posebno pohvalo zaslužita Tomzi in Jaro, saj sta se z izletniki močno potrudila.

Z naravo k človeku!

Hvala vzgojiteljicam in staršem iz vrtca Gobica

V torek, 19. 10. 1993, smo v vrtcu Gobica v Mengšu vzgojiteljice pripravile otrokom prijeten dan. Otroci so lahko »kupili« pečeno ali kuhan kostanj z žetoni, ki so jih dobili za vsak izdelek iz naravnega materiala. Prav imenitno se je zdelo otrokom delati izdelke, saj so jih ustvarjali skupaj z vzgojiteljicami in s pomočjo mamic ali očka. Od nizanja koruznih ogrlic in zaplestnic pri Vilmi, lepljenja sončkov pri Olgi in Mariji, lepljenja dreves pri Mojci, do Martinih ježkov, za katere ni in ni hotelo biti dovolj zabotrebcev – izdelki so bili zelo lepi in otroci so jih s ponosom v očeh nosili v drobnih rokah do stojnice pri Petri, kjer so v vrečkah »kupovali« kostanj. Tega so skupaj s starši nabrali ob koncu tedna. Kuhanega kostanja je kaj kmalu zmanjkalo, pekel pa se je komaj dovolj hitro, čeprav smo

imeli »naj« pečico pri Jožici in »naj« peka – Jernejevega očija. Mojca, Mateja in Irena so skrbele, da otroci in starši niso bili žejni in topel čaj je kar prav prišel, saj se je ravno prejšnji dan ohladilo. Sredi popoldneva si je eden od otrok zaželel žemljo in napolnile smo ga k Petri, kjer so bile na stojnici poleg kostanja in jabolk na razpolago domače pečene dobrote prizadevnih mamic.

Ko se je zmračilo, so otroci zagledali gasilni avto s sireno in modro lučjo. Seveda – saj je mesec požarne varnosti! Otroci naj se že zgodaj naučijo, da je ogenj lahko tudi nevaren. Eden od otrok je takoj logično pomislil, da v vrtcu nikoli ne kurimo, in da so gasilci verjetno prišli zato, da bodo pogasili naš »kostanjčkov« ogenj.

Želim se zahvaliti vzgojiteljicam

To je najboljša pecivo na svetu

za trud in staršem za sodelovanje, kajti s skupnim vzgojnim delovanjem lahko otroke »bolje« vzgajamo. Otroci so prijetno preživeli to popoldne in se veliko naučili. Ne le da so razvijali ročne spretnosti,

Kdo bi si mislil, da se »pravega« gozdnega ježa naredi tudi s kostanjem in zobotrebci

okušali dobrote in ugotavljali, da je pri ognju bolj toplo, najbolj imenitno je namreč, če se mamica ali očka in vzgojiteljica smejeta SKUPAJ!

MARIJA JERINA

Teden otroka v vrtcu Mengeš – na Zoranini

Naše vodilo za šolsko leto 1993/94 je geslo **USTVARJAMO SKUPAJ**. Zato je tudi naše prvo srečanje s starši potekalo v duhu skupnega ustvarjanja.

Vzgojiteljice smo pripravile v igralnicah različne likovne dejavnosti: oblikovanje naravnega materiala, oblikovanje gline, oblikovanje »domačega« plastelina, mizarsko delavnico in poslikavanje steklenic.

Otroci so s pomočjo staršev izbirali med

ponujenimi dejavnostmi in aktivno sodelovali pri večini teh. Z navdušenjem smo opazovale otroke in starše, kako so se jim ob srečanju z različnimi materiali porajale zanimive ideje.

Uspeh našega druženja so bili zadovoljni obrazi vseh naš in »polne roke« izdelkov, ki so jih otroci v večernih urah odnesli domov.

Popoldanska druženja smo nadaljevali z ogledom lutkovne predstave Jajce v ljubljanskem gledališču.

Za veselo in ustvarjalno razpoloženje smo poskrbele tudi v dopoldanskem času s KROMPIRČKOVIM DNEVOM. Krompir, ki so ga otroci prinesli od doma, smo lupili, rezali, pekli, kuhali... in seveda tudi pojedli.

Teden otroka se je iztekel; v našem vrtcu pa že snujemo načrte, kako presenetiti otroke v prazničnem mesecu – decembru.

Vzgojiteljice iz enote Zoranina

Za starše in otroke

Tudi v letošnjem šolskem letu smo se vrtci kar najbolj potrudili, da bi ustregli željam otrok in staršev.

V osnovni ali redni program smo vnesli kar nekaj novitet. Želeli smo se predvsem približati staršem in upoštevati njihove želje ter potrebe.

Tako smo že v tednu otroka povabili na obisk v vrtce lutkarje. Med letom načrtujemo še nekaj podobnih predstav za malčke, otroke pa bomo odpeljali tudi v lutkovno gledališče. V vrtce bomo povabili tudi ustvarjalce s področja plesa, glasbe, pantomime...

Poskrbeli smo za bolj zdravo življenje in delo.

V jedilnikih smo vnesli nekaj novitet v stilu »Zdravo življenje«. Uvajamo nove vrste kruha, več raznoliškega sadja, sojo...

Za zdravo življenje skrbimo tudi drugače. Veliko smo zunaj, hodimo na izlete, tudi starše vabimo s seboj ter tako spodbujamo tudi njih.

Šport je v vrtcu vsakodnevno prisoten, če ne drugje, pa vsaj pri jutranjem razgibanju. Priredimo tudi različna športna tekmovanja (tekmovanje v crossu je že stalna oblika, letos pa načrtujemo še tekmovanje v kotalkanju ter vožnji s kolesom).

Ker so otroci naša skupna skrb in morata vzgoja staršev in vrtca delovati usklajeno, je povezanost staršev in vzgojiteljev nujna.

INVALIDSKI CENTER MENGEŠ

Srečni obrazi staršev in njihovih otrok

»Srečen sem, ker med nami vidim toliko srečnih obrazov staršev ter naših otrok, in to je vaše delo, ki naše otroke dela bolj samozavestne in enakovredne,« je vidno ganjen povedal eden od staršev, ki je skupaj z gosti, med katerimi je bila tudi Anka Osterman, državna sekretarka za to področje, vodstvu in vsem zaposlenim v Invalidskem centru v Mengšu čestital ob njihovi petnajstletnici in se jim zahvalil.

Jože Mlakar, direktor INCE, se je sprehodil po prehojeni poti dela z ljudmi in za ljudi, ki so sicer drugačni od večine, vendar z enakimi potrebami po življenju, kot ga živi večina. V centru se trudijo, da jih vključujejo v delo, v katerem vsak po svojih sposobnostih doseže zadovoljstvo uspešnosti. »Vse to zmoremo ob neizmerni pomoči in razumevanju

vseh, tako predstavnikov oblasti na vseh nivojih kakor tudi delovnih organizacij, zasebnikov in podjetnikov, kot predstavnikov delovnih organizacij, centrov za socialno delo, skupnosti za zaposlovanje in šol,« je poudaril g. Mlakar. Ledino so pred 15. leti orali trije strokovni delavci, prvih šest invalidnih delavcev pa je že 15. novembra 1978 pričelo z delom. Do danes se je v sodelovanju z zaposlovanjem usposabljal 200 delavcev, od katerih so se nekateri vključili v redno delovno razmerje, drugi pa v ustrezne zavode, nekaj jih je prešlo v delavnice s posebnimi pogoji, nekaj pa se jih je tudi upokojilo. Na področju socialnega varstva je bilo do sledje obravnavanih 136 oseb, danes v INCE-ju pod skrbnim vodstvom devetih strokovnih delavcev dela 64 delavcev.

G. Jože Mlakar se je zahvalil vsem, ki jim pomagajo pri uresničevanju nalog in skrbi za vse tiste, ki jim je INCE namenjen, posebej pa je pohvalil kraljane Mengeš, njihovo sodelovanje in skrb, za katero so hvaležni.

Ze pred slovesnostjo, na kateri je nastopila Folklorna skupina Svoboda Mengeš, po njej pa je igral ansambel OBVEZNA SMER, so v razstavnem prostoru INCE odprli razstavo MARIJANA GABRILA, za katerega je Vinko Železnikar napisal: Njegova dela ne samo da dosegajo profesionalno kvaliteto, ampak so obogatena tudi s privlačnim humorjem in optimističnim odnosom do sveta. Te vrednote so v današnjih časih postale redkost, a so zato toliko bolj iskane. Velike pozornosti je bila deležna tudi razstava izdelkov, zaposlenih v INCE, v katerih se zrcali dolgoletno prizadevno delo tako zaposlenih kot strokovnih sodelavcev centra.

Čestitkam se pridružuje tudi SLAMNIK!

DARKA BITENC
pedagoški vodja
enote »Urša«

NA OBISKU

Nepozabno praznovanje

V jesenskih dneh smo bili na praznovanju rojstnega dne v Muhlheimu pri Frankfurtu. Povabil nas je prijatelj, ki že drugo desetletje živi v Nemčiji. Kljub dolgi vožnji je bilo potovanje prijetno in že smo potrkali na vrata slavljenca; ta nas je nestrno pričakoval. Praznovanje se je pričelo z veselo psmijo, ki jo je Tone zaigral na harmoniko. Sosedje so nas sprva gledali malce nezaupljivo, ko pa so ugotovili, kdo smo in od kod prihajamo, so se nam z veseljem pridružili. Takoj smo spoznali, da lepo zaigrana slovenska pesem hitro pritegne in »vžge«, pa če je še tako daleč od domovine.

Med številnimi gosti je bila večina Nemcev; te so pritegnili že prvi takti pesmi, ki so jih zaigrali Tone, Janko in Marko. Minila jih je otopelost in rezerviranost in praznovanje je potekalo v razpoloženju, kakršnega v Muhlheimu še ni bilo. Največ zaslug za odlično počutje ima ansambel bratov Omahna GAMSİ. Vsaka pesem, ki so jo zaigrali, je bila doživljeno zase. Sleherni gost na praznovanju je lahko spoznal, da igrajo z ljubeznijo do glasbe. Fante so navdušeno sprejeli in jih povabili, da pridejo in zaigrajo na slovesnostih in srečanjih, ki jih pripravljajo zdenci po Nemčiji.

Dobro zaigrana slovenska pesem je in bo vedno dobrodošla povsod po svetu in prepričan sem, da se ansamblu GAMSİ odpira svetla glasbena pot.

BOŽO LIMONI, Domžale

RAZISKAVA V MESTU DOMŽALE

Kdo so to – invalidi?

Enajst učencev srednje šole Zavoda za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku je od 27. do 29. oktobra v okviru obveznih izbirnih vsebin raziskovalo arhitektonske ovire v mestih Kamnik in Domžale. Ugotovili so, da ima le dobra tretjina lokalov v občinskem središču primeren dostop za invalide.

Arhitektonske ovire lahko predstavljajo nepremagljivega nasprotnika za vključevanje invalidov v normalno, vsakdanje življenje. Pločniki, stopnice, preozka vrata, strmi klanci, korita za rože in podobno so

so novi bloki načrtovani v skladu z zahtevami invalidov, v SPB-1 moti le prestarna klančina, ki invalidu na vozičku onemogoča dostop do lekarn. Iz istih razlogov je težje dostopen tudi zdravstveni dom. Nezasodnost si zaslužita projektanta policije in (pravkar prenovljenega!) vhoda v stavbo občinske skupščine. Žalostno je, da pri stavbah državnih organov niso pomislili, da morajo biti dostopni vsem državljanom. Zelo velik problem so pločniki, ki ob prehodih za pešce skorajda nikjer niso znižani in invalidu ostane samo

daljša pot ali vožnja po cesti, skupaj z avtomobili. Domžale tudi nimajo javnega stranišča za invalide, pohvalna pa je ureditev pošte.

Presenečalo je začudenje v nekaterih lokalih nad raziskavo invalidov. Uslužbenec večje trgovine je fante, ki so raziskovali, ustavil: »Kaj delate?«

»Ugotavljamo možnost za vstop invalidov v trgovino.«

»Kakšnih invalidov?«

»Takah na vozičkih!«

»Pa kakšni so to: INVALIDI NA VOZIKIH?«

SLAVKO MIKEC

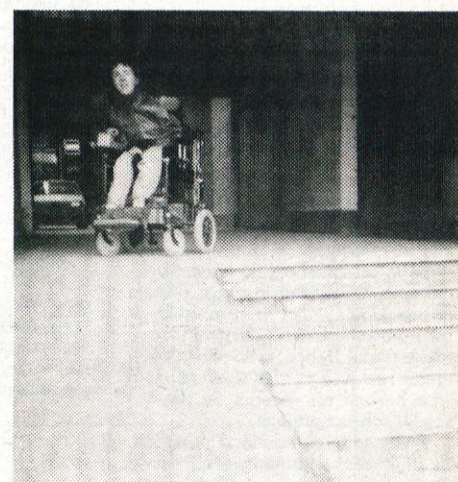
Rezultati:

mesto	nedostopen	težko dostopen	dostopen lokal	skupaj
Kamnik	38 (34%)	41 (36%)	34 (30%)	113
Domžale	19* (30%)	19* (30%)	26* (41%)	64*

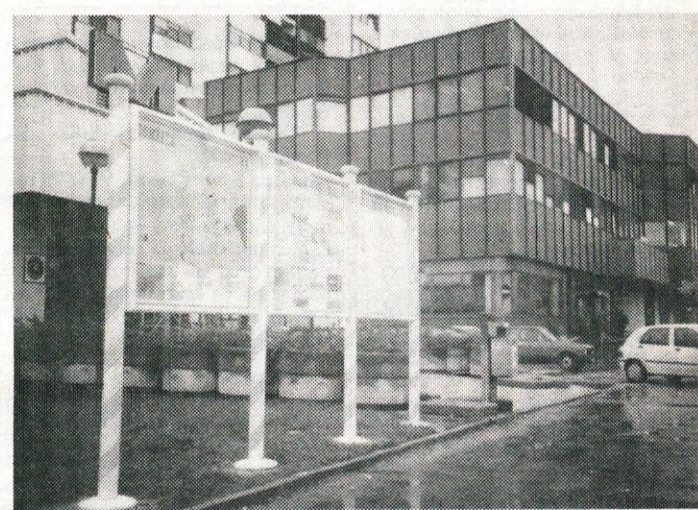
* v velikem bloku SPB-1 je mnogo lokalov, ki smo jih šteli za enega

večni grenilci življenja invalidov. V Kamniku je letos raziskava teh ovir potekala drugič, v Domžalah prvič. Z ugotovitvami bodo učenci seznanili ustrezne občinske organe.

Na splošno so v Domžalah lokali bolj dostopni kot v Kamniku, ker so Domžale mlado mesto, v Kamniku pa so mnogi lokali v starih hišah, kjer v ozkih vratih ni prostora še za vozičarsko klančino. Kljub temu pa velja začudenja nad lastniki lokalov v SPB-1, ki so naknadno napravili višoke pragove. Sicer pa

Klanci v SPB-1 so za invalide na vozičkih prestrmi. (Foto: Igor Lipovšek)

Po zgledu na Ljubljano so tudi Domžale dobile lične obvestilne panoje, ki obiskovalcem, z zemljevidom in besedo, pokažejo, kod in kam. Foto: Igor Lipovšek

Srečanje upokojencev dveh društev Ljutomer in Moravče

Moravski upokojenci smo v četrtek, 28. oktobra, sprejeli avtobus upokojencev iz Ljutomer. Tako smo se jim oddolžili za obisk ob Martinovani pri upokojencih v Ljutomeru v letu 1992. Srečanje v društvenih prostorih v Moravčah je bilo prisrčno. V kratkem kulturnem programu sta sodelovala mešani pevski zbor DU Moravče in moški pevski zbor DU Ljutomer. Udeležence srečanja sta pozdravila predsednika upokojenskih društev Franc Novak in Mirko Lebarič. Nato smo si izmenjali nekaj spominskih daril. Moravčani smo jim izročili miniaturni gorenjski kozolec, Ljutomerki upokojenci pa so moravškim dali keramično stensko uro in kaseto koncerta pevskega zbora.

Po enournem programu in kramljanju ob dobrem planinskemčaju, domačem žganju in prigizku smo se odpeljali na Gorjušo, kjer nas je po dogovoru že čakal vodnik Stane Stražar. Tu smo se v pritličju Jamarskega doma ogledali muzejske zbirke. Potem smo si ogledali še lepote Železne jame. Tako moravski upokojenci kot gostje smo bili z ogledom muzeja in Železne jame in odlično razlago zelo zadovoljni. Jamo so že leta 1963 elektrificirali in uredili za turistične obiske. Jama je odprta vsako nedeljo popoldne, za večje skupine pa po dogovoru na telefonsko številko (061) 711-832. Med izletniki je bila večina takih, ki so prvič videli muzejske zbirke in Železno jamo. Po ogledu smo obiskali še gostišče Jamarski dom na Gorjuši, ki ga vodi Marko Ravnikar (061/721-577). Dom s prijazno okolico sredi smrekovih gozdov lahko sprejme do 250 gostov, velika dvo-

rana in Robičeva dvorana pa sta kot nalašč primerni za ohceti in večje družbe, kuhinja pa nudi različne vrste jedi.

Od tu smo se vračali proti Moravčam in se ustavili v gostišču Marija Bergant »Mrfrava« v Kraščah, kjer smo imeli kmečko kosilo. Bilo je izvrstno in cena za upokojenske župe zmerna. Po kosilu je sledil kulturni program, ki so ga izvajali upokojenci DU Ljutomer – folklorna skupina in moški

pevski zbor pod vodstvom Lojzeta Grnjaka. Zvrstilo se se razne igre in plesi. Za glasbo je poskrbel trio Grnjak iz Ljutomer.

Od prijaznih Ljutomerčanov smo se poslovili pozno zvečer, ko je bila zunaj še noč z željo, da se prihodnje leto spet srečamo. Ljutomerčani so nas povabili v Ljutomer, kar smo z veseljem sprejeli.

JOŽE NOVAK

Po ogledu je pred Železno jamo nastal tale posnetek moravških in ljutomerskih upokojencev (Foto Angelca Novak).

Pisma bralcev

SLAMNIK 721-022

Na oddihu v Izoli

Bilo je v ponedeljek 6. 9. 1993, ko sta odpeljala dva polna avtobusa člane Društva invalidov Domžale na oddih v Izolo. Nekateri so se že zvečer vračali, 100 članov pa je ostalo 7 dni v hotelu Delfin.

Jutro je bilo hladno in vlažno. Zeblo je. Skrbni organizatorji: gospod predsednik Završnik in ga. Dragica Sodnik so poskrbeli, da smo ogreli kosti in telo. Harmonikaš Kreča je potegnil svojo harmoniko tako na široko, da je ves avtobus razgibavalo od veselja in pesmi. Takoj smo občutili, da je to družba, ki da od sebe vse za razpoloženje, sprostitve duha, za spremembo od tistega (vsakdanjega) vsakodnevnega invalidnega.

Prva postaja je bila Kobja glava. Skoraj vsem je bila že znana pršutarna na Krasu. Veselili smo se že zato, da bomo jedli ali kupili dobro, lepo in okusno šunko. Dve uri postanka. Imeli smo dovolj časa, da smo šli pogledat tudi sušilnico, ki je sedaj v privatni lasti. Prijazno nam je gošpodinja pokazala neštete pregrade sušilnice, kjer so visele šunke oz., pršuti. Povedala je, da vso pripravo in soljenje opravijo v podjetju »Kraljica Morrtadela« Gorica. In še ena zanimivost: šunka se suši od enega do dve leti.

Ko smo odhajali od tam, smo strnili krog vseh 110 udeležencev in prvo predstavo sta odigrala harmonikaš in kitarist iz drugega avtobusa; še malo plesa in postanka je bilo konec. Vožnjo smo nadaljevali in druga postaja je bila Lipica. Kdor še ni obiskal Lipice, je sedaj lahko opazoval te svetovne znane žrebce, ki so prav na tem mestu zasloveli pred 400 leti. V Izolo smo prispeli na večerjo. Še prej pa uredili sobe in prtljago.

V hotelu so za nas lepo poskrbeli. Že prvi večer smo nadaljevali z našo glasbo in plesom. Kopenje je bilo v bazenu, žal pa za sončenje ni bilo vremena. In nadvse korajžna Angelca se ni ustrašila vetra in ne po nevihti ohlajene vode. Plavalna in uživala je v morju, mi pa smo jo občudovali.

Nadaljnji dnevi so potekali po načrtu. Naš zvesti in stalni prevoznik g. Bruno, po rodu Strunjančan, nam je bil vedno na razpolago. Vsak dan smo imeli izlet v znano ali neznano. V Koper smo se odpeljali po nakupu. V neki trgovini je pisalo AKCIJSKA PRODAJA. Lepo in poceni smo kupovali, vsak po svoji potrebi. Drugi dan pa v Italijo na sejem. To so Milje malo pred Trstom. Tudi tu so prodajali, kar si človek poži.

Naslednji izlet je bil bolj zgodovinske narave. V zgornjem delu Rižanske doline leži staro gričasto naselje Hrastovlje, ki je zaradi svojih fresk zaslovelo širom po svetu. Cerkvica, obdana z obzidjem, je v 14. stoletju služila kot trdnjava proti Turkom. Vaščanom je nudila varno zavetje. V celoti je bila poslikana v 16. stoletju. Poslikal jo je Janez iz Kastva, nato jo je kupil od plemiške družine Nohhauser neki koprski zdravnik in filozof. Freske so poslike oz. povzete iz mnogih svetopisemskih zgodb, posebno znana je freska »Mrtvaški ples«. Zapeli smo pesem Mariji v čast in nadaljevali pot.

Po ogledu smo se vrnili v Rižano, kjer gobjo ribe, in nato do nekake kmeta bolj rečeno vinogradnika.

KRAJEVNI ODBOR
SLOVENSKE
KRŠČANSKE DEMOKRATOV
DOB

vabi na PREDAVANJE
in pogovor na temo

»BOŽIČ, SKRIVNOST
SLUŽENJA«

Predavatelj:
spec. pedagog. BOJZE ŠTEFAN

Prireditelj bo v Kulturnem
domu na MOČILNIKU v Dobu
v PETEK 17. 12. 93 OB 19. URI

SKD

Tam smo v sončnem popoldnevu bili veselo razpoloženi.

Zadnji izlet je bil namenjen Izolskim hribom – šli smo v vas KORTE. Ko smo po samotni asfaltirani cesti stopili v pravo slovensko istrsko naselje, smo skozi nekakšno vhodna vrata kar tako stopili v dosti mogočno cerkev, bila je na široko odprta. Pogled na njo je dajal vtis, da tu izvira stara zavedna slovenska korenitost. Ko sem dobila izvirček iz zgodovinske črtice ljudske šole v Kortah (napisal jo je župnik France Ravnjak, ki je bil od 1815–1823 narodnoubuditeljskega čutenja proti potujočevanju) sem ta vtis tudi potrdila.

Iz cerkve smo krenili po ozki istrski ulici mimo (originalni »perton« vrata in hlev na dvorišče) do konca vasi. Tam pa ne vem po kakšni vezi smo dobili grozdje in vino. Zapeli smo z vaščani vred tako od srca in veselo Marijino pesem, da je ta glas zvenel in nakazoval »vsi za enega, eden za vse«.

In za konec izleta še nekaj presemetljivega, ganljivega. Med nami sta bili sestrki, ki sta po naključju izvedeli, da imamo nekaj skupnega s preteklostjo. To sta Štefka in Angela Brodar iz Limbarske gore. To pa je zgodba iz Begunjskih zaporov in taborišča. In v spomin na tisti čas sta zapeli pesem, ki sta jo kot jetnici sami sestavili in peli. Hvala obema! To je tudi spomin na mojega očeta in brata. Nič manj pristočno ni bilo v hotelu. Po večerji se je prijetna družba zbrala ob mizah v avli ali zunaj. Vodstvo hotela nam je priredilo slavnostno večerjo z ogromno torto v izmeri 1.30m v kvadrat. Enkratni pogled, lahko omenimo, da kar osupel.

Iz razpoloženja in zadovoljstva vseh prisotnih na oddihu smo ugotavljali oz. se domenili, da so takšna srečanja invalidov dobrodošla.

C.K.

Odmev na žvrgolenje Ivanke Cerar

Živimo v času, ko nas odmevnost spremlja vsespovsod, vsak dan. Kar koli se kje zgodi in kar kdo reče, že odmeva.

V meni odmeva predirljiv pisk Ivanke Cerar.

Gospa Ivanka Cerar. V svojih mislih in pisanju niste osamljeni. Kar nekaj somišljenikov imate. Prav veliko pa ne. Imate pa veliko poguma, da napišete, kar vas jezi, tako jezi, da kar barvo spreminjate. Naj vam Bog da zdravja, ker le »zdrav« človek lahko tako sovraži kot vi.

O, kako nas sovražite, partizane, borce in vse, ki so imeli kakršnokoli zvezo z narodnoosvobodilnim gibanjem in bojem za Slovenijo pred petdesetimi leti. Morda vas celo kdaj zapče vest zaradi krivice, ki nam jo povzročate s svojim mišljenjem in govorjenjem. Saj hodite v cerkev, gospa Ivanka Cerar? To morate iti k spovedi, da dobite odvezo, da je za nekaj časa vest mirna. Potem pa znova, vsak dan, na vsakem koraku, sovraštvo do nas. Pa verjamete ali ne, da ima 95% partizanov čisto in mirno vest. Še več. Polni smo ponosa in notranjega zadovoljstva, da smo bili to in tam, kjer smo bili.

V veliko tolažbo pa vam je, Ivanka Cerar, da ne bomo dolgo. Čez dvajset, zagotovo pa čez trideset let, ne bo nobenega več. Na vašo srečo in zadovoljstvo, nas bo pobralo do zadnjega. V vašem svetniškem žargonu boste rekli, da nas je končno hudič vzel. Toda zdaj smo še. In ostali bomo zapisani v zgodovini, živi in mrtvi, kot svetla zrcel narodom, ki so podjarmljeni. Mi smo dokazali z narodno zavestjo, da smo se uprli. Veliko jih ni preživelo. Mi pa smo sivo-lasi, nekateri betežni in bolehnii. Drugi, kljub letom dokaj krepki, tako, da več ali manj še delamo, kar je po našem mnenju zelo krivično. In, groza, tudi pokojnino dobivamo, kar je višek krivičnosti, ker je nihče ne vrne, ali naloži v sklad za oživitve domobranstva nekje v Argentini ali Avstraliji. Osebnost tega ne bom storil, ker dobim za, skoraj dve leti partizanstvo (dve hudi zimi), ko v tem času niti enkrat nisem spal v postelji, 36.000 SIT. Pa nobenih privilegijev in sosedovih hiš, gospa Ivanka Cerar.

O, pač. Privilegije, ki jih čutimo znotraj, so nepopisni, saj jih uživamo lahko samo tisti, ki smo za našo Slovenijo veliko prispevali in pretrpeli. Ko je bilo treba na vsakem koraku tvegati življenje, takrat, ko je kdo od vaših sorodnikov raje verjel Hitlerju,

Rupniku in škofu Rožmanu, da se partizani borimo za Rusijo, za komunizem, da mislimo pobiti vse poštene in izobražene Slovence. Takrat, ko so se »vaši« raje priključili tistim, ki so Slovence za vsako ceno hoteli iztrebiti.

Saj ste imeli koga od sorodnikov pri domobrančih, gospa Ivanka Cerar, kajne? Drugače ne bi mogli zlivati toliko srda nad nas. Pravite, da smo krivi za vse, kar je bilo prej narobe, in zdaj da bi nam morali vse zasluge odvzeti.

Krivic, ki smo jih bili deležni, eden več, drugi manj in zaslug, eden več, drugi manj, nam nihče ne more odvzeti.

Čudno razmišljate, Ivanka! Mislite na obisk pri psihiatru? Naše osvobodilno gibanje med vojno in neenakopravno borbo za obstoj slovenskega naroda nam prizna ves svet. Vi pa pljujete po nas. Tita še danes spoštuje veliko narodov, vi ga s »pokončno držo« nosite na smetišče. Kučan je cenjen državnik. Vi in po vaše misleči pisci trdite, da je za Slovenijo velika nesreča, ker je on predsednik. Tako je, Ivanka Cerar. Je nekaj ljudi, ki drugače mislijo kot vi. Saj ste jo hoteli, takšno demokracijo.

Ja, res pa je, da se udeležujemo naših proslav in srečanj. Družgoše, Pohorje, Ljubelj, Motnik in še kje, za kar ste vi prikrajšani. Pa kako prijetno se imamo. Ogovarjamo se kot včasih pred petdesetimi leti. »Tovariši, še več, kako je bilo tam pa tam, kako smo jih podili, pa tudi tekli smo pred njimi.« O, vsega je bilo.

V Motniku se nas je kar zbralo nekaj na mestu, kjer je bila tedaj utrjena postojanka za zagrozenimi Nemci. Vse dogodke smo podoživljali. Od hudiča smo bili takrat korajžni. Škoda, gospa Ivanka Cerar, da ne greste kdaj z nami. V živo bi videli na kupu same peklenske. Avtobus, klobaso in še kaj bi morali plačati sami, se razume, kot mi.

Rad bi poznal tistega borca, ki ima 100.000 SIT pokojnine. Morda ima res kdo. Ljudje smo vse sorte.

V neki križanki sem prebral: pod geslom: druga beseda za – odpadnik naroda. Odgovor je bil: izdajalec. Zato smo skregani.

ANDREJ ZAJC

Grenak spomin na dopust

Čeprav so dopusti že precej za nami, želim opisati, kakšno gostoljubje smo doživeli na sicer zelo prijetnem dopustu v Izoli.

V 2. polovici avgusta smo letovali v Izoli – v kampu Počitniške skupnosti Domžale. Ob prihodu smo ugotovili, da smo doma pozabili napotnico za letovanje. Ko nas je upravnik počitniškega naselja pozdravil z besedami: »Dober dan, kje imate uputnico?«, smo mu za deveto razložili, se opravičili in obljubili, da takoj naslednji dan dostavimo napotnico. Če pa ne verjame, da smo »pravi« gosti, lahko telefonično preveri pri pravni osebi, ki nam je napotnico izdala. No, upravnik ni kompliciral in lahko smo se nastanili v prikolici. Nič hudega sluteč smo za njo samo zaradi udobnejšega spanja postavili mini šotor, imenovan »pesjak«. Po udarjam, da je bilo ob lesenih hiščah ali za njimi v naselju postavljeneh že nekaj takih »pesjakov«. Ker pa za dovoljenje nismo vprašali upravnika, se je kasneje oglašil: »Čiji je ovaj šator? Odmah da ga srušite!« Razložili smo mu, da bomo vsi plačali takso, da nobenega ne »švercamo«, da imamo šotor samo zaradi lažjega spanja (za lažje razumevanje: bili smo 4 odrasli in 2 otroka). Šotor nismo odstranili, če pa bi imel upravnik normalen odnos in bi bilo z njim možno komunicirati, bi to tudi storili.

Naslednji dan zjutraj pa se je začela predstava: »Još niste srušili šator. Uredite to odmah, in če ga bomo bacili u more! Uopšte ne znam,

koliko vas ima – 10, 15? I koliko vode potrošite in svega ostaloga!« Zatrdila sem mu, da bomo vsi plačali takso in na moje vljudno vprašanje, zakaj nam ne dovolijo postaviti šotora in zakaj ga imajo drugi lahko, je odgovoril: »To se vas ne tiče. To nije vaša briga. Ako bi bio ovde samo jedan dan upravnik, vaš šator neče da stoji, jer mi se vi ne sviđate. I još nešto. Ako danes ne dobijem vašo uputnicu, uveče ću vam isklopiti struju i šator baciti u more.«

Takrat pa je tudi nam prekipelo. Na mojo izjavo, da nima nobenega odnosa do turistov, da je pač on tam zaradi njih in ne obratno, ter da njegovih izbruhov ne razumemo, saj je uradni jezik v Sloveniji pač slovenski, nam je nesramno zabrusil: »Ovde se govori i italijanski, i mađarski. Hoćeta, da vam kažem italijanski? Pa šta ste vi, Slovenci, Slovenije skoro da nije. Ništa niste. Govno!«

To je bilo pa preveč. Ob vrelišču so se že zbirali sosede, ki so seveda slišali prepri in vzdevke, s katerimi je izražal svoje mnenje o Slovincih. Pripravljeni so ga bili fizično odstraniti. No, vse se je še pravčasno umirilo, upravnik pa se je umaknil. Tudi sosedi so se nam »izkašljali« o vsem, kar jih pri upravniku žuli, in me podprli pri moji odločitvi, da o vsem telefonično obvestim domžalski sindikat, ki upravlja z naseljem in mu je upravnik odgovoren za svoje delo. To sem tudi storila.

Odgovorni na sindikatu so očitno ukrepali, saj se je v nekaj urah po telefonskem razgovoru odnos upravnika bistveno spremenil, vendar opravičila nismo dočakali. Istega dne smo mu tudi izročili napotnico za letovanje.

Naslednji dnevi dopusta so minili v miru, sin je še naprej spal v »pesjaku« in sploh je bilo vser drugo O. K. (če izvajamo sanitarije, za katerih čiščenje je skrbel upravnik. Da mu ne bi bilo potrebno preveč

po tolikih letih moral biti pozabljen.

Toliko za uvod, zdaj pa k članku »V čudnem času smo živeli«, s katerim zavajate bralce Slamnika, mislim predvsem na mlajše, ki niso doživeli vsega, kar je nam starejšim dobro znano. Zahtevate rehabilitacijo izdajalcev, zaradi katerih so zavedni Slovenci umirali po koncentracijskih taboriščih in pod streli okupatorskih pušk. Izenačiti hočete borce, katere je materialno in moralno podpiral ves svobodoljubni svet, s tistimi ki so družno z okupatorji v njihovih uniformah, z njihovim orožjem in od njih plačani pobijali borce za svobodo in tudi vse, ki so sodelovali v odporu proti nasilju okupatorja. Upam, da do tega nikoli več ne bo prišlo.

Tudi sam pa se nisem nikoli strinjal z borci z dvema pričama, ki so bili izenačeni z nami, ki smo več let prenašali vse težave brigadnega življenja, v mrazu in dežju, v pomankanju hrane, obleke pa tudi orožja.

Nikdar pa nam niso obetali sosedovih hiš kot navaja avtorica članka, pač pa bodočnost v svobodni domovini, kjer bo dela in jela za vse, kjer bosta vladala socialna pravičnost in enakopravnost. Koliko obljub je bilo uresničenih, pa lahko presodimo vsi, ki smo preživeli.

Zveza borcev ni nikdar bila samo organizacija komunistov, njen član sem že desetletja nikdar pa nisem bil član KP.

Gospa Cerar nam tudi odreka pravico, da se po 50. letih borci srečamo v Motniku, kjer nisem videl nobenega spomenika, pač pa množično udeležbo borcev, predvsem Šlandrovcev, ki so že v letu 1943 visoko dvignili zastavo upora proti ogromni vojaški premoči okupatorja v naši zasluženi domovini. Tudi mnogi od tistih prebivalcev naše občine, ki so kljub grožnjam in nečloveškim represalijam nesebično pomagali in podpirali svoje fante v borbi, so se tega srečanja

kdo drug, ki ga razjeda nevoščljivost; ali pa je napačno informiran o bajnih borčevskih pokojninah?

Zanimivo pa je tudi dejstvo, da se ne g. Cerar ne g. Stibrič ne obregata ob visoke pokojnine okrog 190.000, ki so si jih za nekaj več kot enoletno prepiranje v parlamentu dodelili tedanji poslanci, in to v tako opevani pravični demokraciji. Resnica je na žalost samo ena. Pri denarju se je pod totalitarnim režimom končala komunistična morala, enako se pri denarju konča tudi krščanska etika. Vsak, ki se prebije do korita, se hoče do sitega nažreiti, ne glede na tiste, ki so mu pomagali h koritu, to pa smo mi, povprečni državljani, volilci.

Še nekaj besed g. Stibriču, ki v svojem članku ugotavlja, da smo borci jedli samo pomije. Do italijanske kapitulacije smo jedli ali stradali vsi enako, borci in komandantni kader. Po tem času pa so začeli ustanavljati oficirske kuhinje in tako je bila na žalost razlika v prehrani pri enih in drugih, kar je porazno vplivalo na moralo pri navadnih borcih. Res smo bili mnogokrat lačni, mokri, ušivi in prezeblji, pa smo vseeno upali, da bo nekoč lepše in pravičnejše, če bomo sploh ostali živi.

Zavedam pa se, da bi tudi sedaj zelo tanko piskali in jedli pomije, če bi na krmilu naše države bili taki »Narodni demokrati«, kot je Janez Stibrič in podobni.

Pozdrav bralcem Slamnika
IVAN LOŽAR, Domžale

Pismo bralke

Bilo je letos pozno spomladi. Peljala sem iz Ljubljane proti Domžalam in na mostčku v Trzinu, zraven Štefe servisa, se je zgodila prometna nesreča. Policije ni bilo, vozniška sta ogledovala škodo in glede na način komuniciranja ni bilo videti, da mislita kaj kmalu sprostiti cesto.

Bila sem prva, ki je pripeljala na kraj nesreče. Za mano se je že začela nabirati kolona in kaj storiti v takem primeru? Dala sem levi »žmigovec« in zapeljala na cesto, ki vodi od tam proti Šoli oz. teniškemu igrišču, kljub temu da iz vsakodnevnih prakse vem, da tam stoji znak prepovedano za vsa vozila v to smer. Vem, da bi v to smer usmerjal promet tudi policist, če bi že prišel na kraj dogodka. Kajti kaj drugega je skoraj nemogoče. No, torej, lepo počasi sem zapeljala v sicer prepovedano smer, enako so nakazovali tudi za mano stoječi avtomobili. Torej bila sem prva na začetku omenjene ceste. Peljala sem počasi, da me morebitni nasproti vozeči, ki imajo na znaku, da je vožnja dovoljena le iz njihove smeri, opazijo. Na začetku je ta cesta še dovolj široka za srečanje ne dveh, treh avtomobilov. Tudi potem, ko se zoži, se lahko srečata dve, seveda, če normalno pripeljeta in sta malo uvidevna.

No in na začetku, v tem likaju, zagledam temen avto, kako pelje proti meni, malo zavira, pa elegantno naprej. Komaj sem lahko videla znamko. BMW. In za volanom mladenič. Za njim, pa prav tako hitro modra honda. Skoraj tako je bilo kot honda lovi BMW oz. v ameriških detektivkah ali policijskih serijah. Takrat pa honda zavre in starejši gospod v belem teniškem oblačilu mi sporoči skozi okno: »Krava, krava, krava!« v avtu je bil sam, ampak njegovo zardelo obličje in nekoliko čuden pogled ter krakajoči glas so mi dali misliti, da ni vozil sam, ampak s pomočjo maliganov. Glede na bela teniška oblačila sklepam, da je sproščal svojo energijo in agresijo na teniškem igrišču v Trzinu. Že omenjeno zardelo obličje, steklen pogled in krakajoči glas pa so dali vedeti, da je verjetno malo pregloboko pogledal v kozarec.

Naj mi, če bo bral tole in se prepoznal, ne zameri, ker sem ga imenovala starejši gospod in ne gospod v najboljših letih. Toda tudi on je meni rekel krava, krava, krava in še enkrat krava. In če povem po pravici, za tisto takrat ne zasluži niti naziva starejši gospod, ampak na tritret pijan deda.

In naj mi ne zamerijo vsi normalni v dobrih avtomobilih tele še »starijogoslavanske doktrine« – več konj ima avto, večji osel sedi za volanom.

Bilo je v maju med zelo intenzivnim podpisovanjem kodeksa do brega voznika.

Lep pozdrav!

Krava v rdeči katri

P.S.
In naj mi že omenjena glavna oseba ne zameri, če honda ni bila honda, ampak morda suzuki ali toyota ali kakšen drug avto. Predstava je bila pač tako dobra, da si kulis res ni bilo vredno zapomniti.

pomivati, je raje iz umivalnikov v WC odmontiral pipe...)

Ko sem zadnji dan pri upravniku plačevala turistično takso, me je sprejel z besedami: »Šteta, pa več smo se dobro poznali, i eva, sad odlazite.«

Navedeni dogodek me ne bi tako prizadel, če bi bil upravnik dovozen za normalen dialog. Vendar v današnjih razmerah, ko smo si, tudi z žrtvami, priborili težko pričakovano samostojnost, ne dovoljujemo, da nas v naši domovini ponižujejo in zmerjajo »uvoženi Slovinci«.

Upam, da bo sicer zelo prijetno letovišče domžalske občine v Izoli prihodnje leto upravljali primernejši upravnik, ki bi lahko bil, tudi po želji prenekaterih gostov, domače gore list.

M. ZAJC

Odgovor g. Mariji Cerar in g. J. Stibriču

Čeprav težko pišem (zaradi invalidnosti roke), ne morem kot borec, partizan molčati in mirno požreti vaših strupenih napadov na vse, kar le malo spominja na težke čase okupacije in na povojni čas, v katerem smo z velikimi napori, predvsem pa složno sodelovali v obnovi Slovenije. Da smo bili pri tem uspešni, so dokazi na vsakem koraku, le tisti, ki so slepi od sovraštva, ki ga nosijo v svojih srcih, kljub toliko proklamirani spravi, tega ne morejo videti. S svojimi članki, v katerih je polno neresnic, še poglabljajo razdor med ljudmi, ki bi

številno udeležili. Vsak teden se zvrsti mnogo zborovanj raznih strank. Če imamo res demokracijo, bi gospe Cerarjeve ne smela motiti proslava ustanovitve Šlandrove brigade in tudi ne skromna komemoracija na Ljubelju, ko se spominjamo žrtve nacizma.

Gospa Cerar naj tudi pojasni, od kdaj je komunist g. Marjan Podobnik, poslanec in predsednik SLS, ki je bil tudi na proslavi v Družgošah, če se teh proslav udeležujejo pretežno komunisti in borci z dvema

SHARP
SERVIS
MENGEŠ
73 84 09

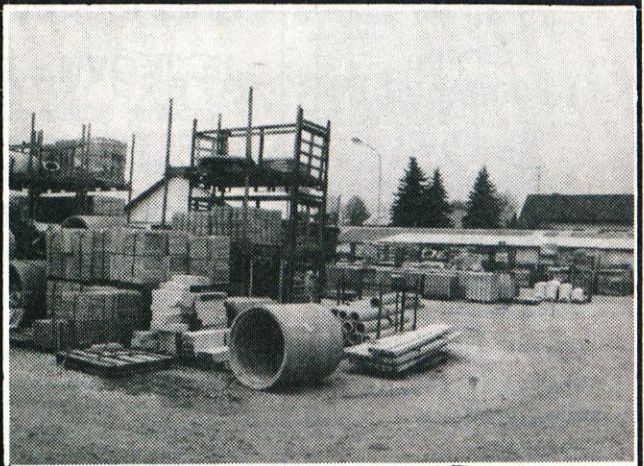
pričama? Kako smo borci, ki smo skoro vsi stari 70 in več let, čili in zdravi, in kje odžiramo kruh mladim z našimi honorarnimi zaposlitvami, bi bilo tudi vredno premisliti in slišati, g. Cerar. Tudi v zdravstvu in toplicah imamo enake pravice kot ona, čeprav smo nekoč imeli nekaj privilegijev.

Zanima me tudi, če so tisti, ki prejemo manj kot 100 tisoč borčevske pokojnine, iz domžalske občine? Tudi jaz namreč poleg pokojnine prejemam borčevski dodatek, kar res znese skupaj preko 100.000, za kar prilagam bančne izpiske. V juniju sem prejel 35.135, v juliju 34.337 in v avgustu 36.488 SIT. Tako imam res čez 100.000, na žalost v treh mesecih. Izpiske si g. Cerar lahko ogleda v uredništvu Slamnika, pa morda še

Krakovska 4b; 61230 Domžale
tel.: (061) 721-730 in 712-059

NAGRADNA KRIZANKA

												
BOLEZEN ZARADI OKUŽENOSTI Z IKRAMI TRAKULJE; IKRANEKROTIZIRATKIVO					BAJESL PRVI LETALEC	TKANINA IZ ČESANE VOLNENE PREJE	RAJKO RANFL	MAKEDON. NARODNA JUNAKINJA (VERA)	NEKDANJI VINOGRADNIŠKI DELAVEC	OSEBA IZ KRŠČAN. MITOLOG.	PRITOK SAVE PRI MEDVODAH	RAZSTAVLJANJE SE-STAVLJENE BESEDE
RAKOVO OBOLENJE KLOAKA												
							VEL. FIN. JEZERO KOŽICA. MEMBRANA					
GREGOR MIKLJČ			VELIKA POSODA ZA VINO	TINE LOGAR	DAVORIN OMAHEN	PRIPADNIK APAČEV OTO REISINGER				NIKOLAJ OMERSA	ANDREJ KURENT ORGAN VIDA	
VEČANJE					SLOV. IGRALEC (MARKO)			ČEŠKA PRITR-DILNICA			ŠVIC. PRA-KANTON OBOD SLIKE	
KORALNI OTOK					FRANC. RE-KA. PRITOK SEINE ORANJE			MANJ-SKRIPT				
STARI OČE				OTON ŽUPANČIČ PASTIR GOVEDI		SL. PEVEC, KI ŽIVI V LONDONU (ALEKSANDER)				PRI OČE-SNA LEČA		
BORIS RUGELJ			TISOČI DEL KILOGRAMA VELETOK V EGIPTU							VEKOSLAV JANKO		HRVAŠKI NOVELIST REKA V ETIOPIJI
FINSKI PESNIK LEINO					LOJZE EMERŠIČ ZNAČAJ, ČUD					DRSALKA MIDORI LIR. PESNIŠKA OBLIKA		IGRALEC CIGOLJ KJEVSKI VEL. KNEZ
NAIVNA JSEBA												PREMIKANJE, PO ZRAKU ROCKOVSKI ŽANR
DESNI PRITOK DONAVE PRI ULMU					EDWARD TELLER		SL. PIA-NIST BERTONCEVJ	STOLETJE	OČE	VINKO LEVSTIK	KOMEDIJA B. JONSONA KURIR	
MARKO OSTOJA			DRAGA AHACIČ LOVRO TOMAN		DOM. MOLZ-NA ŽIVAL ANTON OCVRK					SL. GLASBE-NIK IN KOMPONIST (ATI)		AVTOMOBILSKA OZNAKA EVROPE
						KIS				VELIKA ŠVED. MED-NARODNA FIRMA		METAMORF-NA, GRANITU PODOBNA KAMNINA
ZBOR TREH PEVCEV ALI GLAS-BENIKOV						FRINKOLA				ODD. JUREV V GEOLOŠKI ZGODOVINI ZEMLJE		AVTOR KRIZANKE R. NOČ
												ŠVIC. SLI-KAR IN GRAFIK (PAUL)

Ptice – naša skrb in pomoč

Ptički, jaz vprašam vas,
al' bo že kmal' pomlad,
al' bo že skoraj zelena pomlad

Tako pravi ljudska pesem, v kateri starec sprašuje ptičke, ali bo že kmalu pomlad. Star je in betežen, nepreskrbljen je in s strahom preživlja zimo ter komaj čaka, da se bo prikazala pomlad. Vsaka stvar na svetu je odvisna od narave. Primerjajmo dobro situiranega človeka z brezposelnim. Prav tako je tudi v ptičjem svetu. Doma gojeni ptiči pevci so lepo preskrbljeni, zunanje ptice pevke so pa odvisne od letnih časov in vseh neprilik, ki so vezane z njimi. Zato malo pogledjmo, kako bi jim pomagali, da bi ti naši koristni ljubljenci že preživeli zimski čas.

Ni še tako dolgo, stari domorodci Domžalčani še pomnimo, kako je bilo s favno in floro na obrežjih Kamniške Bistrice po vsem domžalskem območju. Obrežje je bilo zaraslo z nizkim grmičevjem, ki je dajalo zavetje in možnost prehranjevanja raznim vrstam ptic. Pa je prišla urbanizacija, grmičevje je izginilo, nastale so gradbene parcele in struktura obrežja se je popolnoma spremenila. Včasih smo se na sprehodih ob Bistrici srečevali s fazani, neštetimi vrstami ptic pevk, celo srne in lisice so bile, ko so imele mladiče, redni gostje omenjenega terena. Danes pa vsega tega ni, ptice so izgubile svoje prebivališče in so se morale odseliti v bližino okoliških gozdov, če se hočejo naravno razmnoževati in prehranjevati.

Poglejmo, kako bi lahko v sedanjih razmerah pomagali zunanjim pticam v zimskem času. Poleg mraza in pomanjkanja njihove vsakodnevne prehrane prti nanje še več sovražnikov. Tu so nepridipravi z maloklasijskimi puškami, zanke, limanice, mreže, naravni sovražniki kot veverice, kune, vrane, srake, šoje, manjše ujede itd. Vsi ti sovražniki so najbolj dejavni prav v jesenskem in zimskem času. Takrat je naša pomoč najbolj potrebna. Že v mali šoli bi bilo dobro, da bi naše malčke poučili, kakšno korist nam nudijo ptice pevke, in to naj bi se nadaljevalo tudi v osnovni šoli pri tozadavnih predmetih. Lastniki stanovanjskih hiš imajo na vrtu sadno in okrasno drevje, ki ga pozimi lahko uporabijo kot pripomoček za namestitev krmilnic in lojevih pogač. Za krmilnice je važno, da imajo

dovolj veliko streho, ki preprečuje, da bi se hrana navlažila ko je v krmilnici. Lojve pogače pa naredimo iz stopljenega loja in bučnih oziroma sončnih pešk. Uporabimo cvetlične lončke, vanje vtaknemo cc 30 cm primerno tanko, dolgo vejico s stranskimi izrastki, jo v luknjici dobro zatesnimo s krpico in vanjo nalijemo stopljeno pogačo. Lonček mora toliko časa pravilno stati, da se pogača strdi. Vejica mora pri odprtini na dnu lončka biti tako montirana, da jo kasneje lahko prevežemo z žico, ki služi kot primoček za obešanje pogače na primerno mesto na drevju. Obešen lonček s pogačo je tako zavarovan pred mokroto in pred srakami. Manjše kose loja pa lahko nabodemo na žico in prav tako obesimo na veje. Omenil sem dva načina zimske prehrane: krmilnice in pogače. V pravilno izdelano krmilnico nasujemo razno zrnje (pšeno, proso, ječmen, pšenico) in sveda tudi malo oljnih semen buče in sončnic, v nobenem primeru pa ne smemo dajati v krmilnico ostankov kruha ali drobtin, ki se navlažijo in zmrznejo ter niso primerna in zdrava hrana za ptičke.

Ptice pevke so trdokljuni in mehkokljuni. Zato mora biti tudi hrana tako prirejena, da sta zadovoljni obe

Naj bo to nekaj navodil za ljubitelje naših ptic pevk, še več boste pa lahko videli in zvedeli na razstavi ptic pevk, ki jo bo priredilo domžalsko društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk. Razstava bo odprta na Delavski Univerzi v Domžalah, Kolodvorska 8 med božičnimi in novoletnimi prazniki. Priporočam vam obisk in malenkosten dobrotameren dar za pomoč pri nakupu hrane za zunanje ptice v zimskem času.

Zeléh bi, da bi je vrstice padle, kot se to običajno reče, na plodna tla. Za morebitne informacije sem vam pa rade volje vsak dan na razpolago na telefon 711-658. Ko boste v hladnih zimskih dneh sedeli v toplih sobah ob skodelici kave, se spomnite na naše zunanje ljubljence, ki premraženi in lačni čepijo skriti na vejah s podvito glavico v perju, da jim je topleje.

vrsti. Med trdokljuni je tudi taka vrsta, ki nikdar ne sede v krmilnico, to je naš preljudi ščinkovec, ki ponižno, čaka, kaj bo iz krmilnice padlo na tla. Ščinkovec je res dober zakonski par, svojo družico ob nastopu mraza pošlje na jug, sam pa preživlja turobne zimske dni pri nas. Njemu se rad pridruži tudi kakšen zakasneli lišček, ki prav tako samo pri tleh išče hrano. Zato je priporočljivo, da je tudi pod drevejem na primernih mestih ustrezna hrana za trdokljune. V krmilnico bodo prišli po hrano zelenci, kalini, dleski, grilčki, čiški, mali detli in še razne druge nam znane vrste, kar je pač odvisno od zime. Na pogačo bodo pa v glavnem navalele sinice, ki bodo neumorno kljuvale loj in odnašale zrna, dokler ne bo prazen lonček. Seveda je v takem primeru potrebno takoj napolniti loček z novo pogačo. V normalnih zimah se tako prehranjuje samo naša vrtna senica, v hudih zimah pa pribežijo iz predgorij razne vrste senic od čopastih do plavih in je prav prijetno sedeti pri oknu ter opazovati ta ptičji direndaj v krmilnici in na pogačah. Poleti nam bodo te ptice povrnile našo zimsko skrb zanje, ko bodo z obiranjem mrčesa na našem sadnem drevju skrbce za zdrav pridelek sadja. Pa še nekaj ne smemo pozabiti. Na naših vrtovih nam od zgodnje pomladi med iskanjem svoje družice, med valjenjem pri hranjenju mladičev do poznih jesenskih dni neutrudno prepeva. Zjutraj nas že zbudi, ves dan do poznega večera prepeva, ko ali je mrak, se pa poslovi in zaspi običajno v smreki ali pa macesnu. To je naša preljudi rumenokljuni kos, ki se je v zadnjih letih pomeščal in nam v naših vrtovih dela prijetno družbo. Tudi pozimi ostane pri nas in zanj moramo preko zime poskrbeti. Njegova hrana poleti so črvi, pozimi mu pa postrezimo z drobno mletim mesom, jabolčnimi rezinami in olupki. Boste videli, kako se je navadil na našo skrb zanj. Seveda pa moramo paziti, da mu hrana ne bo zmrznila. Najbolje je prehranjevati ga dvakrat dnevno, dopoldne, in popoldne. Po vsakem obroku pa ostanek hrane shranimo, da ne bi zmrznila na odprtem prostoru.

Ko smo tako poskrbeli za naše ptičke pozimi, pa tudi spomladi ne smemo nanje pozabiti. Pomagajmo jim pri pripravi valjilnic, za katere vedno lahko dobimo vsa potrebna vajilnila in napotke pri Ornitološkem zavodu v Ljubljani. Naj povem iz lastnih doživetij, da je imela senica enkrat gnezdo v pisemskem nabiralniku na vrtu, kos pa na fiziološki, ki je bila že vsa ovita s fizioložnimi vitami.

Reševalcem želimo pri reševanju nagradne križanke veliko sreče. Križanko pošljite do 6. decembra 1993

Uredništvu glasila Slamnik, Ljubljanska
69, 61230 Domžale – za nagradno kri-
žanko.

Pokrovitelj novembrske križanke

**TRGOVINA Z GRADBENIM
MATERIALOM
SAM DOMŽALE**

bo trem izžrebanim rešiteljem podelila naslednje nagrade:

1. nagrada: kupon v vrednosti 8.000,00 SIT
2. nagrada: kupon v vrednosti 5.000,00 SIT
3. nagrada: kupon v vrednosti 3.000,00 SIT

KRIŽANKA NAPREDEK DOMŽALE

Pravilno geslo oktobrske križanke se glasi: V Napredku vedno nekaj več.

Uredništvo glasila Slaninik je prejelo 600 rešenih križank. Nagrade pa prejmejo:

- reseni in knjižnik. Nagrade pa prejmejo:
1. nagrada: kupon za 8.000 SIT: Mateja Sojer, Vir, Aljaževa 1,
 2. nagrada: kupon za 5.000 SIT: Terezija Obreza, Novakova 15, Mengeš
 3. nagrada: kupon za 3.000 SIT: Tatjana Starašinič, Slamninarska 12, Mengeš

Nagrade lahko nagrajenci prevzamejo v uredništvu glasila Slaninik, Ljubljanska 69, Domžale, in sicer od 26. 11. do 3. 12. 1993.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo, drugim reševalcem pa več sreče pri novembrski križanki.

UREDNIŠTVO GLASILA SLAMNIK

MIHA KAVKA

Spoštovani!

Če želite,
da bo vaša
reklamo
prebralo
najmanj
16.000 ljudi,
oglašajte
v Slamniku.

TELEFON:
721-022

KABELSKA TELEVIZIJA
IMPULZ KAMNIK
- DOMŽALE
vabi k sodelovanju
DOPISNIKA (CO) ZA
DOMŽALSKO OBČINO!

Pričakujemo poznavanje raz-
mer v Domžalah in okolici, ve-
selje do novinarsko reporter-
skega dela ter kreativnost in iz-
najdljivost.

Ponudbe pošljite na naslov:
CATV IMPULZ,
MAISTROVA 16,
61240 KAMNIK.

DELAVSKA UNIVERZA DOMŽALE, d.o.o.
Izobraževalne in grafične storitve
61230 Domžale, Kolodvorska 6
tel.: (061) 711 082, tel./fax: 712 278; p. p. 90

RAZPISUJE

JEZIKOVNE TEČAJE:

- začetne, nadaljevalne in konverzacijske nemščine, angleščine, italijanščine
- za odrasle in otroke vseh starosti.

- v elektro stroki,
- kuharski tečaj,
- tečaj krojenja in šivanja (začetni in nadaljevalni).

DOKVALIFIKACIJE
IN PREKVALIFIKACIJE:

- računovodstvo malih podjetij (začetni in nadaljevalni)
- vodenje poslovnih knjig za obrtnike (začetni in nadaljevalni),
- gostinski delavec - kuhar, natakar
- seminar za poslovne sekretarje,
- tečaj skladiščnega poslovanja,
- strojepisni tečaj z osebnim računalnikom,
- tečaj za voznike viličarjev,
- tečaj vrtnarstva in cvetličarstva,
- tečaj higienskega minimuma,
- tečaj varstva pri delu,
- tečaj za vzdrževalce objektov - hišnike,
- tečaj za kurjače nizkotlačnih kotlov,
- seminar za upravljanje Ex naprav

RAČUNALNIŠKE TEČAJE
ZA ODRASLE

- Word, Wordstar, Lotus 123, Quattro-pro, Paradox ali dBase-4, Framework

RAČUNALNIŠKE TEČAJE
ZA OTROKE

- Logo za učence 2. do 5. razreda in Pascal za učence od 5. do 8. razreda.

AVTO ŠOLO

- brezplačen tečaj in literatura
- organiziran tečaj prve pomoči in zdravniški pregled
- brezobresten kredit za vožnjo
- možnost 20% popusta pri vožnji.

NOVO NOVO NOVO

Fotokopiranje v vseh formatih (A5-A3), lahko tudi z dodatno barvo.

Obiščite nas ali pokličite po telefonu: 711-082 ali 712-278.

PRODAJA VOZIL

- * GOLF - IZREDNO UGODNO
- * TESTNA VOŽNJA Z NOVIM PASSATOM
- * ZAGOTOVLJEN SERVIS IN REZERVNI DELI

SERVIS DEBEVC, MENGEŠ, Gorenjska c. 13
tel./faks: (061) 739-723

AVTOŠOLA

Ljubljanska 102, Domžale
Od 10. do 12. in od 16. do 18. ure
Mobitel: 0609/615-159

šiviljstvo

Irena Keš
Jarčeva 11
61230 DOMŽALE
tel.: (061) 713 - 955

SELE COM

TELEFONI
TELEFAKSI
TEL. CENTRALE
KOPIRNI STROJI
PRODAJA-MONTAŽA

DOMŽALE MARIAN JERETINA
SP. JARŠE, PREŽIHOVA 6

KNJIŽNICA DOMŽALE

LUTKE V KNJIŽNICI DOMŽALE

December, ki je za otroke poseben mesec, poln pričakovanj in čarobnosti, vam bomo še polepšali v naši knjižnici. Na obisk bodo prišle lutke in gledališče FRU-FRU iz Ljubljane s predstavo **TRIC-TRAC**. Dva otroka se najdeta na podstrešju, tam preko njune igre čudežno oživljajo stare zapuščene srajce, nogavice, klobuki in igrače, ki se spreminjajo v lutke in se spremenijo v lutke, ki se skupaj z otroki zabavajo. Predstava je kolaž kratkih zgodbic, v kateri se prepletata živa igra in igra s predmeti. Predstava traja 35 minut, primerna pa je za otroke od 3. leta dalje.

In kdaj nas bodo razveselile lutke?

- V SREDO, 8. 12. 1993
- 1. PREDSTAVA: ob 16.30 uri
- 2. PREDSTAVA: ob 17.30 uri

Vstopnice bodo v prodaji v Knjižnici Domžale.

NEPREMIČNINE
PONUDBA

STANOVANJA PROdamO

- Domžale, Miklošičeva, 2 SS, 6. nad., dvigalo, CK, tel.
- Domžale, Ljubljanska, SPB-1, 1,5 SS, 49 m², 5. nad., CK, tel.
- Domžale, Ljubljanska, nova, mansardna gars., 29 m²
- Mengeš, Slamnikarska, 2 SS, 57 m², 3. nad., CK, tel.
- Kranjska gora - več novih apartmajev, 1,5 SS, 43,5 m², 1983.

STANOVANJSKE HIŠE

- v Goričici pri lhanu prodamo starejšo hišo potrebno adaptacije, na parceli veliki 790 m². Cena ugodna. H-262
- v Moravčah in okolici prodamo več stanovanjskih hiš.
- prodamo novo atrijsko hišo v Prevojah. Možna menjava za stanovanje v Domžalah, Mengšu ali Kamniku. H-494
- Najamemo stanovanjske hiše.

POSLOVNI PROSTORI

- V SPB prodamo ali oddamo lepe pisarniške prostore od 28-350 m². Najemnina 15 DEM/m². L-589
- Ob glavni cesti Ljubljana-Maribor, pri Lukovici, oddamo poslovni prostor 180 m² namembnosti za gostinstvo, avtopralnico in podobno. Možnost najeti tudi stanovanjskih del. L-523
- V SPB prodamo trgovski lokal 48 m² za neživilsko dejavnost. L-548
- V centru Domžal prodamo ali oddamo 75 m² pisarniških prostorov. L-453

Delovni čas od 8. do 18.,
sobota od 9. do 13. ure.
ŠLANDROVA 10, LJUBLJANA
Tel.: (061) 372-625, 374-876
Faks: 374-472

Ljubljanska banka

Ljubljanska banka
Banka Domžale d.d.
Domžale

OBVESTILO

Ljubljanska banka - Banka Domžale d.d., Domžale obvešča svoje varčevalce in ostale uporabnike bančnih storitev, da je

od 15. novembra 1993 dalje uvedla nov delovni čas za stranke na bančnih okencih, in sicer:

1. Likvidatura Domžale, ekspoziture Domžale, Vir, Mengeš, Trzin ter agencija Jarše

od ponedeljka do petka od 8.00 do 18.00 ure
sobota od 8.00 do 12.00 ure

2. Agencija Moravče

od ponedeljka do petka od 9.00 do 11.00 ure
in od 14.00 do 17.30 ure
sobota od 8.00 do 11.30 ure

Ljubljanska banka - Banka Domžale d.d.
Sektor za poslovanje z občani

GROS d.o.o.
PROIZVODNO IN TRGOVSKO
PODJETJE
Godič 75 a, Stahovica
Tel. 825-152

PRVIČ NA NAŠEM TRŽIŠČU:

ORIGINALNA PRENOSNA

HAUBA ZA SUŠENJE LAS

KRUPS
QUICKIR
450

Za prijetnejše
trenutke
in
izkoristek
vašega
predragocenega
časa

MENGEŠKA KOČA NA GOBAVICI 433 M

vas vabi ob vikendih na prijeten sprehod do
koče na Gobavici.

Tam vas čakamo z dobrim in obilnim
kosilom, pa ne samo to. Ponudili vam bomo
tudi domačo pečenko, krvavice z zeljem in
ocvirki, pečenice in kot specialiteto koče
- srnin golaž s kruhovimi cmoki, posladkali
pa se boste z makovo ali orehovo potico.

OBIŠČITE NAS, NE BO VAM ŽAL!

Sprejemamo naročila za poroke s pestrim
jedilnikom in konkurenčno ceno!
Telefon: 737-333

tekstilno podjetje
Vir, Valvazorjeva 14
tel. 715-312

NUDIMO VAM:

- * gumbe, modne dodatke
- * zadrge, sukance
- * šiviljski pribor
- * metrsko blago za konfekcijo
- * dekorativno blago za zavese
in sedežne garniture
- * šivalne stroje PFAFF
(možnost obročnega nakupa)

Pokličite ali obiščite nas, ne bo Vam žal!

VSAK DAN BOLJŠA IN PESTREJŠA PONUDBA

Še vedno je to drogerija KANA Mengeš

Če ste eden izmed mnogih, ki že obiskujete drogerijo KANA v Šolski ulici v Mengšu, ta je mimogrede že praznovala svojo prvo obletnico, potem vam dobro založene trgovinice ni treba posebej predstavljati.

Ponudbo kvalitetne negovalne in dekorativne kozmetike so namreč obogatili s skoraj 10 m (prav ste prebrali deset metrov) »dolgo« po-nudbo najrazličnejših parfumov, med katerimi boste zase, za svoje drage ali pa znanke zanesljivo našli tistega, ki vam najlepše diši. To je še posebno pomembno v teh dneh, ko se vsi mrzlično pripravljamo na obdarovanja, kvaliteten parfum pa je, zlasti za predstavnice lepšega spola, vedno prijetno darilo. Na policah med vsakovrstnimi parfumi najbolj znanih svetovnih znamk čaka tudi vas najljubši parfum. Če ga ne najdete, povejte, naslednjič bo med sto in več parfumi tudi VAŠ.

Svoj program ponudbe so razširili tudi na ponudbo intimnega perila, kjer boste zlasti žene in dekleta, pa seveda tudi moški, lahko na policah izbrali med različnimi modeli tudi kos, ki bo nalašč za vas. Modeli so kvalitetni, iz različnega materiala, ki vsak zase zagotavljajo prijetno nošenje in potrebno obliko. Tudi ekstravagantni, če boste tako želeli! Izbirate lahko

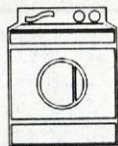
med različnimi modeli modrčkov in hlačk in ekstravagantnih bodijev, lahki in elegantni, nalašč za vašo najdaljšo noč, za vaše udobje in dobro počutje.

Moden nakit je vedno dobrodošlo darilo. V KANI vam ponujajo modni nakit, pozlačen s 24-karatnim zlatom, ki pa ni bistveno dražji od navadne bižuterije. Izbrali boste lahko med uhani, različnimi verižicami, ogrlicami. Pa še to je pomembno: njihov nakit ne bo potemnel (oksidiral), temveč bo ostal tak, kot ste ga kupili, radi pa ga bodo nosili tudi tisti, ki so sicer na kovine alergični, saj ta nakit ne povzroča različnih alergij.

Pa še posebno opozorilo: vse, kar prodajajo, lahko kupite vedno, ne le pred prazniki. Še vedno pa vas pričakujejo vsak dan od 9. do 19. ure, ob sobotah pa od 9. do 13. ure. O ugodnostih pri plačevanju pa v KANI!

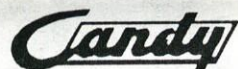
ČEPRAV BI BILA KANA V MENGŠU LAHKO LE PARFUMERIJA, PA JE TO ŠE VEDNO VAŠA NAJLJUBŠA DROGERIJA. DOBRODOŠLI!

elektromehanika,
servis pralnih in pomivalnih strojev

CMREKAR ALJAŽ

gorenje

delavnica:
VIR, Šubičeva 13
DOMŽALE
tel.: 061-714-332

FIVE

**AUDIO
VIDEO
SERVIS**

POOBLAŠČENI SERVIS
SHARP

HRIBARJEVA 38
61234 MENGEŠ, SLOVENIJA

POPRAVILA:

**TV sprejemnikov
Radijskih aparatov
HI-FI aparatov
Video opreme**

ODPRTO:

10 - 12

16 - 18

**ZA ZAVAROVANJE
VAŠEGA PREMOŽENJA VAM
NUDIMO:**

- * varnostne ščite, prečne zapore, varovala, dodatne ključavnice in alarmne naprave
- * ključavnice za stavbe, avtomobile, kolesa in motorna kolesa
- * prenosne in zidne blagajne
- * kopiranje ključev (cilindrične, dozične, avto ključ, ključ za blagajne)
- * popravila ključavnic
- * montažo varnostnih ščitov
- * gravirane napise

CENJENE STRANKE OBVEŠČAMO, DA POSLUJEMO NA NOVI LOKACIJI:
SERVIS IN TRGOVINA NA LJUBLJANSKI 69,
TELEFON: 714-406 (OB OBČINSKI STAVBI) IN
V POSLOVNI ENOTI VELE-NAPREDEK DOMŽALE
(KLETNA ETAŽA).

Se priporočamo!

STARETOVA 2
61234 MENGEŠ

ODSLEJ TUDI
PRODAJA IN
MONTAŽA

**RAJKO
AVGUŠTIN**

Sprejem naročil
od 7. do 8. ure
na tel.: (061) 739-426

Ljubljanska banka

Ljubljanska banka
Banka Domžale d.d.
Domžale

**Nova ponudba: depoziti
z valutno klavzulo na DEM**

Ugodne obrestne mere:

- od 31 do 90 dni 8 % letno
- od 91 do 180 dni 9 % letno
- nad 12 mesecev 10 % letno

**Za vezavo kratkoročnih tolarških
depozitov z valutno klavzulo nad
500.000,00 SIT še dodatna stimulacija od
10–20 % na obrestno mero.**

**Če kupujete tujo valuto, najprej vprašajte
v LB Banki Domžale d.d., kjer so ugodni
menjalniški tečaji.**

**Vse podrobnejše informacije dobite
v vseh naših enotah: Domžale, Vir,
Mengeš, Trzin, Jarše in Moravče.**

**AUDIO – VIDEO – TV SERVIS
GORJUP RADOMLJE, C. Radomlske č.
37
telefon: (061) 727-042, neprekinjeno
vam nudi:**

- * popravilo barvnih in črno-belih TV vseh znamk na domu
- * montažo anten in SAT sistemov
- * popravilo audio-video aparatov

Za vsa popravila garantirani rezervni deli in garancija.

Naročite danes, pridemo isti dan ali najkasneje v 24 urah.

Hitra in dobra storitev – vaše in naše zadovoljstvo!

S E R V I S

M i l a n K R U L C

C. Heroja Vasja 8, 61252 Moravče
Telefon: 061 731-143, Telefax: 061 731-143

- * ugodni kreditni pogoji za nakup vozil NISSAN
- * ob nakupu novega vozila – lepo darilo
- * dodatna oprema in rezervni deli
- * pooblaščen servis

**CENEJE,
NAJCENEJE,
ŠE CENEJE**

V TRGOVINI **SPINA** V KRAŠCAH

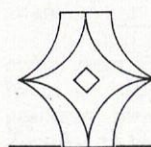
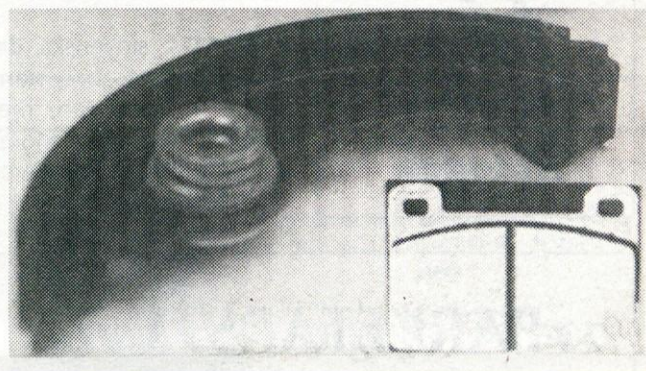
**SMO ZA VAŠE NAJDRAŽJE
ZA PRAZNIČNE DNI
PRIPRAVILI PESTRO
IZBIRO DARIL IN DOBROT.**

Se priporočamo!

FERMI p.o.

**Cesta Radomelske čete 24/c,
RADOMLJE
tel.-fax (061) 727-894**

*Izdelava in obnova zavor, sklopov,
raznih avto delov za osebna, tovorna
vozila, traktorje, stiskalnice in raznih
drugih strojev.*

HIPO

HRANILNICA IN POSOJILNICA d.d.
Ljubljanska c. 76, II. nadstropje, 61230 Domžale

Tel.: 061-713-696, 723-378 · Fax: 061-713-699

HRANILNE VLOGE – TEKOČI RAČUNI – DEPOZITI – MENJALNICA
KREDITI ZA PREBIVALSTVO, OBRT IN MALO GOSPODARSTVO

**NAJNOVEJŠA PONUDBA
HRANILNICE HIPO d.d.
za občane**

I. KREDITI NA PODLAGI VARČEVANJA

- Doba varčevanja: 6 mesecev in 12 mesecev
- Mesečni obrok: najmanj 50 DEM
- Na privarčevana sredstva pridobi občan:
- po 6 mesecih 200 % kredita po R + 12 % obrestni meri
- po 12 mesecih 300 % kredita po R + 13 % obrestni meri

Hranilnica ohranja realno vrednost privarčevanih sredstev.

II. KREDITI NA PODLAGI VEZANIH DEPOZITOV

- Vezava depozita na 6 mesecev po R obrestni meri.
200 % kredita za dobo 6 mesecev po R + 12 % obrestni meri.
- Vezava depozita na 12 mesecev po R obrestni meri.
- 300 % kredita za dobo 12 mesecev po R + 13 % obrestni meri.

Kredite vračajo občani v mesečnih obrokih.
Vezana sredstva uporabljamo za delno jamstvo odobrenega kredita.

Druga oblike jamstva so lahko:

- zavarovanje pri Zavarovalnici
- zastava nepremičnin
- vrednostni papirji

Mali oglasi

SLAMNIK 721-022

INŠTRUIRAM matematiko in kemijo za osnovne in srednje šole. Telefon: 739-407.

NOV AKUMULATOR 12 W, 180 A in vrtno zemljo v Mengšu prodam. Prevoz zagotovljen. Telefon: 737-030.

PARKETARSTVO

DRAGO MESIČ
Ihan, Breznikova 94

(ob vhodu v obrat Jata v Ihanu)
Naročila oddajte v nabiralnik.

B badex

PRODAJALNA INSTALACIJ ZA VODOVOD
IN CENTRALNO OGREVANJE
Radio c. 1 A, Domžale
tel.: 713-001 • faks: 713-001

PARCELO,

zazidljivo,
350–400 m²,
v okolici Domžal,
kupim.

Telefon:
(061) 371-212

SERVIS šivalnih strojev Klančar – Preserje, Kajuhova n.h. (v bližini Kemisa), telefon 723-324, 727-897, odprto od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

V DOMŽALAH najamem dvo- ali trosobno stanovanje oziroma manjšo hišo za daljše obdobje. Telefon: (061) 556-823, po 19. uri.

PRODAM potopni hladilnik za mleko LTH in prevozni molzni stroj National ter kobilu haflinger, staro tri leta, brejo.

Janez Klopčič,
Vrhpolje 26, Moravče

MLADA slovenska družina išče enosobno stanovanje v Domžalah, njeni okolici, Mengšu, Moravčah ali Kamniku. Telefon: 722-996.

OPRAVIČILO

Opravičujem se delavki Komunalno stanovanjskega podjetja ge. Pavli Skok zaradi neprimernega vedenja na javnem prostoru dne 8. 11. 1993 med 10. in 11. uro ter se zahvaljujem, ker je odstopila od tožbe.

Frančiška Gregorič
Simona Jenka 13 a
Domžale

V SOBOTO ZVEČER 13. 11. 1993 SEM NA POTI OD MERCATORJA DO HALE KOMUNALNEGA CENTRA ALI V HALI NA SMUČARSKEM PLESU IZGUBILA ZLATO BROŠKO V OBLIKI KLOBUKA. POŠTENEGA NAJDI TELJA LEPO PROSIM, NAI MI JO PROTI NAGRADI VRNE. TELEFON 724-083.

SHARP
SERVIS
MENGES
73 84 09

KRAJEVNA skupnost Rova odda v najem staro šolo na Rovah. Ponudbe pošljite na naslov: KS Rova, 61235 Radomlje.

AMERIŠKA povratnica kupi v Domžalah enostanovanjsko hišo ali zazidljivo parcelo. Telefon: 714-408, ves dan.

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko, energetiko in mehaniko za srednje šole. Telefon: 737-266.

MODNO ŠIVILSTVO OLGA

MENGES, Kamniška 5,
se priporoča.

Tel.: 738-659

IŠČEM delo na domu; tudi likam in pospravljam na vašem domu. Telefon: 813-044.

POMAGAM pri težavah z osnovnošolsko in srednješolsko angleščino. Telefon: 722-266, Romana.

FASADNI cevni oder s plohi za izdelavo fasade posojamo. Telefon (061) 723-229, Domžale.

TRGOVINSKO opremo (malo rabljeno) ugodno prodam. Telefon: (063) 711-135 po 19. uri.

ŠTUDENTKO z znanjem angleškega jezika za vsakodnevno triurno popoldansko delo honorarno zaposlimo. Telefon: 723-592.

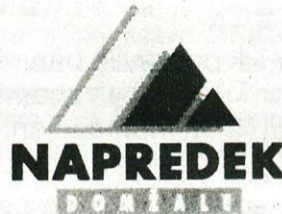
DZS vabi komercialiste za delo na terenu. Pogoji telefon in lasten prevoz. Telefon: (061) 721-079, 722-749.

TAPETNIŠTVO – DEKORACIJE

SEVER ŠMARCA

vam obnovi in izdela sedežne garniture, položi talne in stenske obloge, šiva in montira zavese.
Telefon: 813-951

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko in osnove elektrotehnike. Telefon: 738-662.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, brata in strica

Jožeta Semeja
iz Vrbe

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter darove za sv. maše. Hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Še posebno se zahvaljujem dr. Lombarju, patronažni sestri Irmi Markovšek in med. sestri Nadi, sosedom Prašnikarjem in Hribarjem. Hvala g. župniku za pogrebni obred, KS Prevoje, ZZB Prevoje, Oktetu bratov Pirnat in g. Stoparju za glas Tišine in vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.

Žena Mari

Ljubila si življenje,
ljubila si svoj dom,
a tiho, brez slovesa si odšla
v večni dom.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

Fanike Štrovs
iz Celja, Kopitarjeva 15

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti na pokopališče v Radomljah.

Posebno se zahvaljujem g. župniku iz Radomelj za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem iz Tosame za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat – hvala!

Vsi njeni

V naših srcih ti naprej živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini ti zdaj spiš.
Tam lučka ljubezni vedno gori
in tvoj nasmeš med nami živi.

ZAHVALA

Poslovili smo se od našega moža, očeta in starega očeta

Marjana Vidmarja
uradnika v pokoju,
iz Domžal

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena sožalja in pomoč v tako težkih trenutkih. Posebno se zahvaljujem g. Josipu Tartaru, ki mu je v zadnjih trenutkih lajšal bolečino smrti, borcem – prijateljem za poslovilne besede ter Oktetu bratov Pirnat za zapete zadnje pesmi.

Še enkrat vsem najlepša hvala!

Neutolažljivi domači

Ljubil si življenje,
ljubil si svoj dom,
a tiho, brez slovesa si odšel
v večni dom.
V domu našem je praznina,
v srcih bolečina.

V SPOMIN

Šestnajstega oktobra je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ati in dedi

Pavle Tič

z Rodice pri Domžalah

Hvala vsem, ki se ga kakorkoli spominjate!

Njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, atija, dedija in brata

Ivana Opaškarja
– Bogdana

se iskreno zahvaljujem dr. Farkašu, medicinski sestri Jelki in vsem dežurnim zdravnikom Zdravstvenega doma Domžale za nesebično pomoč pri zdravljenju. Hvala organizatorjem pogreba, praporščakom, govornikom za poslovilne besede, pevcem, sorodnikom, prijateljem in sosedom za darovano cvetje, sveče in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Še enkrat vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V enaindevetdesetem letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra in teta

Frančiška Vidic
rojena Bučar
iz Zg. Prekra 4

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za čustvovanje, darovano cvetje, sveče, darove za maše in številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Zahvaljujem se zdravnici dr. Jožici Zabukovšek, župniku g. Primožiču za pogrebni obred in govornici ge. Slavki Srenšek za poslovilni govor. Hvala Moravškemu pevskemu zboru za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

V SPOMIN

Minilo je žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga

Marija Pestotnik
iz Blagovice

Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in vsem, ki se je spominjate.

Vsi njeni

*Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mamice, babice,
hčerke, tašče, sestre in tete

Alojzije Felicijan

roj. Dolinšek

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno ustno in pisno sožalje, za darovano cvetje, sveče in maše. Posebna zahvala UKC Golnik dr. Pavlinu in dr. Zupančičevi ter vsemu osebju na oddelku 100 in 500 za požrtvovalnost pri njeni dolgotrajni bolezni. Hvala tudi dr. Zenkovičevi in osebju ZD Mengeš. Hvala kolektivu podjetja Trak Mengeš in Tamiz Mengeš za cvetje in izrečeno sožalje ter društvu upokojencev Mengeš. Zahvala g. župniku za opravljen pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke, ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

V šestinosemdesetem letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, ded, praded in brat

Peter Boštaj

iz Vrhpolja pri Moravčah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izražena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in darove za cerkev ter svete maše. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju: dr. Zabukovškovi, dr. Goršku in patronažni sestri Kristini iz Moravč. Iskrena hvala domačemu župniku g. Vinku Čampi za lep pogrebni obred, moravški cerkvi, moravskim pevcem, sosedom, govorniku za poslovične besede, gasilcem – še posebno Vrhpoljskim, in vsem, ki ga boste ohranili v lepem spominu.

Vsi njegovi!

ZAHVALA

V oseminšestdesetem letu nas je zapustil mož, oče, stari oče in brat

Franc Šuštar

iz Domžal, Poljska c. 11 a

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala g. Zajcu in g. Kepicu za poslovične besede in pevcem za zapete žalostinke. Iskrena hvala Lovski družini Sela pri Kamniku.

Njegovi domači!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame

Marije Šorn

iz Domžal, Ljubljanska 83

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, stanovalcem na Ljubljanski 83 in kolektivu Tosama za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Lepa hvala g. dekanu za opravljen pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala, posebno pa tistim, ki se bodo naše mami spominjali z lepo mislijo.

Sin Vinko z družino

*Bolečino da se skriti,
tudi solze zatajiti,
a kako srce boli in krvavi,
ker tebe več med nami ni.*

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj je odšla od nas draga mamica, žena, hčerka in sestra

Magdalena Štefan

Nakrstova Magdi iz Podoreha pri Moravčah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom Negastrna, prijateljem in znancem za besede tolažbe in številno spremstvo na njeni prerani zadnji poti. Lepa hvala duhovnikom za opravljen pogrebni obred, govornici za besede ob slovesu, vsem pevcem in godbi, ki so sodelovali pri pogrebu. Zahvaljujemo se osebju Kliničnega centra za trud, posebno še oddelku CIT. Hvala podjetju in sodelavcem Domarka Domžale, Rašici Moravče in Osnovni šoli Jurij Vega Moravče za podarjeno cvetje in sveče, ter vsem, ki ste kakorkoli pomagali v težkih trenutkih.

Vsi njeni

*Utihnil je tvoj glas,
ugasil tvoj nasme,
ostali so sledovi tvojih pridnih rok.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, ata in brata

Gregorja Lobode

s Homca

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala g. župniku za poslovični obred, gasilcem za spremstvo in poslovične besede ter radomeljskim pevcem za zapete žalostinke. Hvala vsem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti do preranega groba.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice in tete

Marija Zalokar

rojene Požar, iz Mengša

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in društvom za darovano cvetje, sveče, darove za cerkev in Karitas, za izrečena ustna in pisna sožalja ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se g. župniku za lep pogrebni obred, g. Zibelniku za poslovične besede, pevcem za zapete žalostinke in trobentaču za zaigrano Tišino. Ohranite jo v lepem spominu!

Vsi njeni!

*Bolečino da se skriti,
tudi solze zatajiti,
a kako srce boli in krvavi,
ker tebe več med nami ni.*

ZAHVALA

V sedemdesetem letu starosti je po težki bolezni umrl naš dobri mož, oče in dedek

Miha Urh

p. d. Drnovškov iz Mengša

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo dr. Ivu Pevcu za dolgoletno moralno in zdravniško pomoč, osebju Doma počitka Mengeš za skrbno nego, vsem sorodnikom in sosedom za darovano cvetje in drugo pomoč. Hvala g. župniku za opravljen pogrebni obred, menščeku Zvonu za zapete pesmi, posebej pa g. Marjanu Trobcu za odigrano Tišino. Hvala vsem za spremstvo na njegovi zadnji poti!

Žalujoci: žena Stanka, sin Marij z ženo Urško in vnukinja Petra

ZAHVALA

V petinosemdesetem letu starosti nas je zapustila draga mama, babica in teta

Angela Dimec

rojena Verbič
iz Loke pri Mengšu

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za iskreno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in darove za cerkev.

Hvala vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti. Posebna hvala ge. dr. Kovačevi, patronažni sestri ge. Ivi, loškim gasilcem, pevcem menškega Zvona, župniku g. Mateju Zevniku za lep obred in trobentaču g. Franciju Stoparju za odigrano Tišino.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše predrage sestre in tete

Zorke Hribar

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, darove sv. maše in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena zahvala g. dr. Hacetu, g. Bredi Kavki za pomoč v njenih težkih trenutkih. Zahvaljujemo se župniku g. Francu Zaplati za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem bratov Pirnat, sopranistki Urški in organistu Tomažu. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste izkazali posebno pozornost ob slovesu naše Zorke.

Sestra Anči z družino

*Podoba Tvoja v srcih naših zdaj leži
vse do izteka tudi naših dni!*

ZAHVALA

Ob smrti dragega brata in strica

Viktorja Doreta Jančigaja

iz Dol pri Moravčah

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izraženo sožalje in spremstvo ob zadnjem slovesu. Iskrena hvala župniku iz Moravč, pevcem in sosedu Vidicu za poslovične besede.

Dole, Vrhpolje, Ljubljana, Essen

Njegove sestre in brata

ZAHVALA

V 96. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica in teta

Marija Hočevnar

roj. Cerar
(Staretova mama
s Količevega 30)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, vaščanom, prijateljem in Budničarjem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Hvala vsemu osebju Doma počitka Mengeš, Oktetu bratov Pirnat za lepo zapete žalostinke, g. Stoparju za zaigrano Tišino, praporščakom Rdečega križa in Krajevni skupnosti Vir in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem, ki ste jo imeli radi in jo pospremili na njeni zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Njeni!

*Ljubil si življenje,
ljubil si svoj dom,
a tiho, brez slovesa si odšel
v večni dom.*

ZAHVALA

Štiriindvajsetega oktobra 1993 smo se na pokopališču v Domžalah poslovili od dobrega moža, očeta, deda, tasta, brata in strica

Ivana Moharja

iz Domžal

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem Heliosa, Leka in Univerzale in sosedom za podarjeno cvetje in sveče ter množično spremstvo na njegovi prerani zadnji poti. Iskrena hvala dr. Martinu Farkašu za zdravniško pomoč in g. kaplanu za opravljen pogrebni obred, trobentaču za nepozabni glas Tišine in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi!

*Vem, da pride dan,
ko se mi izgubi izpred oči ta zemlja,
in se življenje molče poslovi in
pregane poslednji zastor čez moje oči.*
Tagore

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

Vinka Beštra

krojaškega mojstra iz Domžal

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem kolektiva Belinka in znancem za darovano cvetje, sveče ter izraze pisnega in ustnega sožalja. Hvala tudi vsem, ki ste ga tako v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. Ivanu Kepicu za izrečene besede slovesa, Stobljanskemu oktetu za zapete žalostinke ter trobentaču za Tišino. Zahvaljujemo se tudi g. župniku iz Domžal za lepo opravljen pogrebni obred.

Vsi njegovi!

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi naše drage mame, babice in sestre

Justine Česnik

roj. Orehek

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem, znancem, g. župniku, podjetju Induplati Jarše in ZB Radomlje za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Sinova Jože in France z družinama

TOMAŽ HABE

Tri nove knjige v mesecu dni

Spomladi smo imeli v glasilu Slamnik z glasbenikom, dirigentom in pedagogom g. Tomažem Habetom daljši pogovor – takrat se je namreč poslavljaj od dolgoletnega dirigentskega dela s Simfoničnim orkestrom Domžale-Kamnik. Ta dogodek je bil za mnoge presenečenje, obenem pa kar nekako niso verjeli, ko je zatrdil, da se bo poslej ukvarjal prvenstveno s svojim pedagoškim delom in pisanjem učbenikov. Toda rezultati so tu in v mesecu dni so bile izdane kar tri njegove knjige, napoveduje pa tudi že nove.

Pred nami so tri nove knjige: Pesnice za Barbaro (10 + 10 za otroške zbornice s klavirsko spremljavo), Nauk o glasbi 1 in Nauk o glasbi 2 – Priročnik za učitelje – strokovne knjige, ki so prav gotovo nastajale dalj časa?

Habe: Knjige sem tako rekoč pripravil pet let, toliko časa pa predvsem zato, ker so zahtevale trdo delo, v miru in zbranosti. Do vsega tega pa sem se dokopal šele po odločitvi, da se dokončno lotim pisanja strokovnih učbenikov in knjig. Ker sem vseskozi tudi učil na srednji glasbeni šoli in je delo v razredu zahtevalo polnega človeka, sem moral pač drugače organizirati predvsem svoj prosti čas.

Zakaj odločitev za pisanje učbenikov?

Vedno poudarjam, da je potrebno v učencih zbuditi ljubezen do glasbe ter jim znanje posredovati kar se da vedro in privlačno.

Želel sem oblikovati učbenike, ki bi bili učiteljem v pomoč pri ustvarjalnem poučevanju. Zanimivo je, da sem v eno knjigo združil nauk o glasbi, ki je uporaben hkrati kot solfeggio, glasbena teorija in delovni zvezek obenem. Razdeljen je po mesecih, pri čemer je posameznemu pedagogu prepuščeno, kaj in koliko bo predelal skupaj z učenci.

Delo s pisanjem učbenikov še ni končano, koliko naj bi jih še izšlo?

Habe: Nauk o glasbi je učbenik, ki so ga glasbene šole zelo pogrešale in vsekakor je tu še veliko nedokončanega dela, saj je bil izdan šele prvi. Potrebno bo napisati še pet knjig, pa dve knjigi za solfeggio v srednjih glasbenih šolah. Pri tem sodelujem z Zavodom za šolstvo. Zaradi velikega povpraševanja pa sem v ciklostilski obliki pravkar ponovno pripravil tudi 21 klavirskih spremljav iz knjige Katka brez copatka, ki so namenjene predvsem

predšolskim in prvošolskim otroškim zborom.

Kako nastajajo vaše pesnice za otroke?

Najprej nastane tekst, potem glasbeni del. Tekste med drugim pišejo tudi Neža Maurer, Ivan Sivec, nekaj pa je tudi mojih. Ko berem, mi nekako zazveni glasba. Pesnice potem prepevajo otroški zbori, s tem jih nekako stestiramo in v knjigi izidejo tiste, ki so najbolj sprejete in jih najraje prepevajo.

Knjigo Pesnice za Barbaro ste predstavili na promocijskem koncertu v Mengšu. Kakšni so bili odmevi?

Vse pesnice, ki so zbrane v knjigi, so odpeli domžalski otroški zbori, spremljal pa jih je orkester Srednje glabene šole. Koncert so posneli tudi za televizijo in radio. Odziv pri poslušalcih se mi je zdel zelo dober, sprejeto je bilo

z veliko pozornostjo in zanimanjem, kar pomeni, da so jim pesnice ugajale.

Z ogorčenjem se mnogokrat oglašate tudi na pogovorih, ki se dotikajo stanja na področju kulture v naši občini. Kaj vas najbolj jezi?

Z veliko zaskrbljenostjo spremljam, kaj se dogaja v domžalski kulturi. Pri tem me moti, da ne znamo združiti vseh potencialov in končno urediti dveh najbolj problematičnih zadev. To sta obnova Kulturnega doma in ob tem tudi glasbene šole. Povsod se premika, Vrhnjani so pravkar odprli nove prostore glasbene šole, obnovili pa so jih na primer v Novem mesu in Postojni. Mladi se morajo ukvarjati z glasbo, ta jim mora zapolniti prosti čas.

Pogovor pripravila
CVETA Z. ORAŽEM

Bilo je...

V Moravčah je bil znan javni delavec g. Janko Toman. Bil je zelo natančen in strog šolnik. Ko je bil upokojen, je postal tajnik Zdržne hranilnice in posojilnice v Moravčah. Več stokrat je segel v žep po uro in brez nje ni mogel živeti. Vsak dan je odhajal točno ob deveti uri na sprehod proti Podstrani in se preko Soteske vračal domov. Če se je vrnil pred dvanajsto uro, se je še sprehajal pred hišo po pločniku. Točno opoldne je odšel v stanovanje. Leta 1945 spomladi je zbolel in nekega dne poklical svojega sina Cirila, bančnega uslužbenca, ki je imel tudi gostilno. Sinu je dejal: »Ciril, danes ne pij, ker bo ta noč zate zelo huda!« Okrog desete ure ponoči se je poslovil od svoje žene, pogledal zadnjič na žepno uro, jo odložil, se obrnil k steni in umrl. Točno je vedel, kdaj bo umrl.

LEOPOLD GÖTZ

VAŠE NAJBOLJŠE ŽELJE V NAŠEM SLAMNIKU

Božični in novoletni prazniki so pred vrati

Bližajo se božični in novoletni prazniki. Prepričani smo, da bi radi svojim poslovnim partnerjem in prebivalcem naše občine zaželeli prijetno praznovanje in veliko sreče v letu 1994.

Dne 16. decembra bo izšla tudi zadnja letošnja številka našega glasila SLAMNIK. V nji bomo objavili tudi čestitke in iskrene želje za dobro 1994.

Če želite tudi vi objaviti svojo čestitko, izpolnite priloženo naročilnico in jo najkasneje do 6. decembra t. l. vrnite na naslov: Skupščina občine Domžale, glasilu Slamnik, Ljubljanska 69, 61230 Domžale. V kolikor bi se odločili za oglas večjih dimenzij, nudimo poseben popust.

Pričakujemo, da boste skupaj z naročilnico posredovali tudi ustrezen tekst oziroma vsaj simbol svojega podjetja.

Prepričani smo, da bodo vaše dobre želje, ki bodo objavljene v 16.000 izvodih našega glasila, za vas pomenile tudi komercialni uspeh.

Zahvaljujemo se vam za vaše sodelovanje in vaše sporočilo pričakujemo do 6. decembra 1993.

Uredništvo Slamnika

Naročilnica

Naslov
podjetja

naročamo

objavo oglasa v novoletni številki glasila Slamnik v velikosti:

a) 4 cm × 9 cm	6.000,00 SIT
b) 6 cm × 9 cm	9.000,00 SIT
c) 8 cm × 9 cm	12.000,00 SIT
č) 10 cm × 9 cm	15.000,00 SIT
d) 20 cm × 9 cm	30.000,00 SIT

e) objavo oglasa v velikosti po želji

Račun bomo plačali najkasneje v osmih dneh po prejemu.

Žig in podpis

Epigrami

Poslovnost pa taka

Slovenski je poslovnost res tako zanič,
da brez angleškega imena – vzel bi ga hu-
dič?!

Pred priznano pekarno na Viru

Teško do dobrega je kruha priti,
si z avtom ali peš, skor' moraš se ubiti.

Tudi pri nas turistična posebnost

Napisi – glej, čez cesto – so pijani:
z napakami in kilavi in še postrani.

FRANCE CERAR

LEOPOLD GÖTZ

NAPREDEK DOMŽALE

MIKLAVŽ ŽE KUPUJE V NAPREDKOVIH TRGOVINAH

BLAGOVNICA VELE

V pritličju pri oddelku drogerije in cvetličarne smo organizirali veliko **PRAZNIČNO TRŽNICO**. Tu lahko kupite vse za Miklavža, Božič in Novo leto.

Na oddelku igrač imamo več kot 1.000 različnih vrst igrač za vse starosti otrok. Tu je največji in najpopolnejši izbor LEGO kock v Sloveniji – **LEGO LAND**. Ne manjka tudi drugega blaga za obdaritev otrok.

Na vseh 26 specializiranih oddelkih blagovnice Vele, ki je temeljito preurejena, in v kateri smo pred kratkim odprli tudi velik diskont, imamo bogat novoletni izbor domačega in uvoženega blaga po ugodnih cenah.

Za praznične in novoletne nakupe priporočamo tudi obisk naših trgovin **ČEŠMINKE in SUPER N** v Domžalah ter **ZARJE** v Mengšu. Vse so lepo založene z domačim in uvoženim blagom. Bogat izbor bo zadovoljil še tako zahtevnega kupca.

AKCIJA – NAPREDEK SVOJIM KUPCEM –

še teče in bo javno žrebanje v soboto, 4. 12. 1993 ob 10. uri pred blagovnico Vele. Za vsak nakup nad 1.500 SIT kupon za nagradno žrebanje! Bogate nagrade:

- pralno sušilni stroj Indesit,
- smučti, smučarske vezi in smučarski čevlji (izbira nagrajenec)
- garnitura RP posode
- obutev za vso družino (vse po meri)
- sesalec Iskra 2000A

- in še 10 nagrad, vsaka v vrednosti ca. 5.000 tolarjev.

Na žrebanju 6. 11. 1993 so bile od 1. do 15. nagrade izžrebane naslednje številke:

123257, 134193, 123214, 000097, 086950, 120062, 032401, 094016, 102765, 040757, 041716, 082577, 055319, 127153, 065432.

Izžrebanci lahko dvignejo nagrade na kreditnem oddelku v blagovnici Vele.

TRGOVCI, GOSTINCI IN VEČJI KUPCI!

Obiščite **NAPREDKOV DISKONTNI CENTER** v Zg. Jaršah pri Domžalah. Na 3.000 m² površine praznična ponudba blaga po diskontnih cenah.

PRAZNIČNO OKRAŠENA BLAGOVNICA VELE IN DRUGE NAPREDKOVE TRGOVINE VAS ŽE PRIČAKUJEJO!

slamnik

Domžale

Slamnik je glasilo občine Domžale in je nadaljevalec tradicij časopisa Domžalec, ki je izhajal v letih 1925 (5 številka), 1929 (2 številki), 1934 (1 številka), 1935 (1 številka). Domžalec je izšel še v letu 1958 (1 številka), nato pa je 5. 11. 1962 pričel izhajati Občinski poročevalec in je redno izhajal vse do 21. marca 1991, ko se je preimenoval v Slamnik.

Glasilo izhaja mesečno, vsa gospodinjstva v občini ga dobivajo brezplačno.

GLASILO UREJA UREDNIŠKI ODBOR V SESTAVI:

Stane STRAŽAR, glavni in odgovorni urednik • Jurij BERLOT, Slovenska ljudska stranka • Franc CERAR, neodvisni • Martin GROŠELJ, Liberalno demokratska stranka • Janez HRIBAR, Slovenska ljudska stranka • Igor LIPOVŠEK, Združena lista socialdemokratov • Ada LOVŠE, Socialistična stranka • Cveta ORAŽEM-ZALOKAR, Združena lista socialdemokratov • Bogdan OSOLIN, Slovenski krščanski demokraci • Milan PIRMAN, Liberalno demokratska stranka • Janez STI-BRIČ, Narodna demokratska stranka • Matjaž VOVK, Narodna demo-

kratska stranka. • Glavni in odgovorni urednik Stane STRAŽAR, tel. 711-832. • Uredništvo glasila na Ljubljanski c. 69, Domžale tel.: 721-022, Marija GUTNIK. • Tehnični urednik Janez DEMŠAR. • Glasilo izhaja v nakladi 15.000 izvodov in ga tiska Tiskarna Ljudske pravice Ljubljana.

Rokopise (osmrtnice, zahvale, oglase, razpise in objave) oddajate v uredništvu glasila, Ljubljanska c. 69.

Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača.

Glasilo je na podlagi sklepa Izvršnega sveta Republike Slovenije oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.